

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kerepesi-ut 25.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A nemzeté a szó.

Budapest, november 7.

(v.) Hosszu idők óta valahára csendes napja volt ma a parlamentnek. Pihenő-állomásra jutott-e a viharos küzdelem, ahol új erőket kíván magába szedni? Avagy azzal biztat-e ez a talán csak pillanatnyi megcsillapodás, hogy az elmék kezdik magukhoz ragadni az uralmat az indulatok felett? Egy bizonyos: a közvélemény zajló hangulata szemmel látható módon a hullámvölgybe kezd siklani. A lázas, szinte forradalmi háborgás, amely a sebzett nemzeti önértet hatásául s fenyegetett alkotmányos integritásunk védelmére szinte egyetemesen jelentkezett, mintha átengedné a szót, a döntés szavát a józan mérlegelésnek. Gyönyörű volt a harc és nem maradt eredménytelen. Megmutatta a nemzet, hogy vele packázni nem lehet. Megfékezésére kétszer is a nyakára küldtek egy kormányrendszert, amely a Dráván túl az önkényt tette a közrend gyámjává s politikai célzatai mögé a statáriumot helyezte szankcióul. A magyar nemzet ellentállása mind a kétszer lerázta ezt a megszegényítő és veszedelmes nyűgöt. E kettős kudarc közben az ökölbe szorult üres kézzel próbálkoztak, hátha megfélemlíthetné a nemzet nagy érdekeiért elszántan küzdő sereget. Ez a kísérlet is meghiusult. Aztán mozgósították ellenünk a haduri tekintélyt, az állítólagos felségjogokat s a hadsereg szellemét. Ráütöttek a haduri kardra, az országgyűlés jogait magához ragadta a főhadiszállás, a Reichsrathban pedig Ausztria kor-

mánya merészkedett hepciás hangu fenyegetőzésre velünk szemben. A magyar nemzet megállotta a sarát ennyi támadás ellenében is. Felzudult az ország önértete, megmozdult a magyar keblekben a büszkeség s a lelkiismeret és valamint ellenségeink összefogtak ellenünk, azonképp nálunk is elenyésztek a pártkülönbségek s a társadalmi ellentétek és apraja, nagyja e nemzetnek egyetlen testvéri táborra alakult az ellenünk fellépő gőgös és agyarkodó törekvések visszaverésére. A magyar közélet legszebb hagyományai éledtek fel újra e mozgalmas napokban. Össze-forradtunk mindannyian egy nagy és szent érzésben. Nemes vetélkedéssel szálltunk sikra a kibontott zászló dicsőségéért. Amit szemünkre vetnek, arra vagyunk a legbüszkébbek: igenis vállaltuk a legmerészebb kockázatot. Vállaltuk ihletett lelkesedéssel. Vállaltuk egy szívvel, egy lélekkel. Mert minden magyar lélekbe beköltözött a megyőződés, hogy nemzeti érdekeinket sem a korona tultengő hatalmának kiszolgáltattunk, sem az ősi magyar alkotmány megalázásával a hadsereg prédájává tévünk, sem egy idegen állam beavatkozására révén megmetélyeztetünk nem szabad; s hogy kötelességünk inkább szembeszállni koronával, hadsereggel, Ausztriával s ha kell: a poklok minden hatalmával, semmint zsebre-vágjuk a rajtunk ejtett gyalázatot s eltűrjük jogaink eltiprását s alkotmányunk csonkítását. Az marad igenis örök dicsősége e harcnak, hogy egyikünk sem akart sem okos, sem óvatos lenni, hanem a támadás vak-

merőségére a védelem vakmerőbbségével feleltünk.

Az eredmény pedig megad minden felmentést az elvállalt kockázatokért. Mert egytől-egyig pocskékká lettek az ellenünk szőtt fondorlatok, a szájaskodó fenyegetések, a megpróbált bitorlások. Hová lett a gőg, amely felénk dörögte, hogy a hadsereg nem az országé, hanem a haduri hatalomé, amely a magyar vérel való körülátlán rendelkezés jogát szinte hivalkodva követelte magának? Kemény leckét kapott a magyar királytól, aki ime beismeri, hogy hadi felségjogait a miniszteri felelősség alapján, tehát az országgyűlés ellenőrzése mellett tartozik gyakorolni s hogy a magyar törvényhozás e jogokat, amelyeknek érinthetlenségét emlegette ama híres hadiparancs, bármikor módosíthatja, sőt meg is szüntetheti. Micsoda kemény lecke ez ama titkos befolyásoknak, amelyek a legfőbb hadurat belevitték Chlopyba! Micsoda erkölcsi Sadowája ez a hencgő osztrák szoldateszkának, amely szuronyával és ágyúval merete megfenyegetni a királyi esküvel megerősített jogainak védelmére sorakozó magyar nemzetet! A pattogó, kardcsörtető Bramarbaszpolitika milyen szégyenletes takarodót kénytelen fujni éppen ama nemzeti aspirációk elől, amelyeknek megfélemlítés útján való elnémitására törekedtet! Tűrnie kell, hogy a magyar csapatokból eltűnik a sarga-fekete zászló s a kétféjű sas. Tűrnie kell, hogy magyarhonosok minden katonai okmányá kizárólag magyar nyelven

TÁRCA

Isten veled, Üszkü! . . .

— Salamon Ódón halálára. —

Elmentek a feskék. Most Üszkü is elment!
Ő volt az utolsó vándormadár.
Am Üszkü ezuttal nincs a Rivierán!
Jó Üszkü ezuttal messzebbre jár!
Még Párison is túl! . . . Ahol annyit időzött,
Hogy szelleme francia, párisi lett.
De a szíve naiv volt, nemes volt, magyar volt! . . .
Isten veled, Üszkü! . . . Isten veled! . . .

Kórházban halt meg Hegesippe Moreau!
Kórházban halt meg Gilbert, a szegény!
Te jobban jártál! . . . Végős sohajod
Illatban szállt el, rózsák szigetén! . . .
Sirjunk? Vagy örüljünk, hogy volt tavaszod,
Nyarad is, kora ősöd is . . . ámdé telet
Nem látsz soha mély, puba sírod ólén? . . .
Isten veled, Üszkü! . . . Isten veled! . . .

Ó büszke szegénység, ó méla vidámság
Finom flandrije! . . . Elmégy közülünk?
De éjszaka gyakran visszasuhansz még,
Ha munka után majd körbe ülünk! . . .
Pohárcsengésbe neved beleszendül
A bohém-asztal márványa felett! . . .
Búcsúzni fogunk még tőled ezerszer! . . .
Isten veled, Üszkü! . . . Isten veled! . . .

Abányi Emil.

A kenyér dolgában.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irtá: Thury Zoltán.

Éjfélkor, amikor már lomhán készül az ujság, éppen csak itt-ott cseppen bele valami kézirat, egy jól öltözött, testes ur ment be a redakcióba. — Nini, Király ur! — mondta aszolja s szélesre gömbölyödött ábrázattal állott föl a székről. — Ezt felírjuk a kéménybe. De ritkán tetszik jönni mostanában!

— Itt a Pista?
— Itt.

A vendég benyitott a szerkesztő ajtáján. Az rövidlátóan hunyorgatott elő a zöldernyős lámpa mögül s nem tulsáos örömmel, de barátságosan szólott: — Ejnye Berci, éppen jókor jössz. Elkél egy kis vidéki pénz. Micsoda nyomor. IV. Béla óta nem volt ekkora . . .

— Még mindig a régi viceken élőködtek?
— Ühüm. Helyezd magad kényelembe. Rugd le azt a sok ujságot a diványról. Hoztál valami ügyes dolgot?

— Eh, hajgy békét . . .

A szerkesztő inkább csak egészen magában, hogy éppen csak az arcának egy kis elmosolyodása árulta el, megkönnyebbült. Szárason, minden érdeklődés nélkül kérdezte, hogy: hozott-e valamit, s aztán jól esett neki hallani, hogy: nem. Mintha azonban attól félne, hogy mégis előkerül a zsebekből valami, egyébről kezdett beszélni.

— Igyunk egyet? — s ábrádosan bámult bele a szivarfüstbe. — Te, szeretnék még egyszer hajnalban menni haza. De nem innen, hanem a kocsmából. Hanem hát nem lehet. Barátom, az én részemet add ki szivarban. Küldjél két skatula szivart tizennégy forintért s aztán . . .

A vendég szomorúan legyintett egyet s fátyolozott, rekedtes hangon, szagragott, egy kicsit rapzodikus és éppen azért gyanus hangon kezdte előadni a maga történetét.

— Ugyan hagyj. Sok baj ért az utóbbi időben. Már mint a feleségemet s az ő révén engem is. Hiszen hát voltaképpen egyek vagyunk. Elég az, hogy az asszony nagyon sok veszteséget szenvedett. Beespták itt valami házzal, meg a birtokán jég volt . . .

A szerkesztő sóhajtott.

— Bár az én földemet verte volna el.

A másik kedvetlenül vont vállat.

— Ugyan kérlek, a vagyon is baj, hidd el. Sok kellemetlensége van vele az embernek. Különösen az én helyzetemben. Mert hát igaz ugyan, hogy az asszony nem szól bele semmibe s azt csinálom, amit akarok, de — hát mégis az övé minden. Az ember érzi ezt. S én hát éppen csak író vagyok. Mig itt voltam nálatok, csináltam az ujságot, volt fizetésem, ha kicsi is, de volt. S mesterember voltam és nem művészködtem. Az én feleségem azonban nem a mesteremberbe szeretett bele, hanem a művészebe. Kérlek szépen, egy ilyen gazdag özvegy, aki a mellett csinos is, az igaz, hogy egy kicsit beteges, de csinos, határozottan mondom neked, hogy csinos, hát az ilyen asszonynak nem kell a csizmadia. A hirlapiró, akit ide-oda küldenek s akinek mindenféle szemét-munkát kell végezni, hogy megkeresse a maga száz forintját. Hát ő arról semmit se tudott, hogy én efféle dolgozom, hanem beleszeretett az írba. Már tudniillik belém. Ő úgy gondolta, hogy az vagyok. — Az igaz, hogy mondtam is neki afféle, hogy ez a napszámos-munka mennyire lenyűgözi az emberben az irodalmi vénát s meg hogy mi mindent tudna az ember csinálni, ha nem kellene például a rendőrséghez járnai hírekért, meg efféle . . . Hát ő gyönyörűen elképzelt

állítassék ki. Tünie kell, hogy ebben az országban minden katonai parancsnokság a Kossuth-kutyák nyelvén köteles levelezni a polgári hatóságokkal. Tünie kell, hogy a hadsereg tisztképző-intézetében a legnájdigabb, németül még oly kitűnően tudó növendék is irgalmatlanul megbukik, ha a tantárgyak egy tetemes részéből nem tud magyar nyelven vizsgázni. Vagyis: tünie kell, hogy cs. és k. katonatiszté ebben az országban csakis az lehet, aki e néptörzs nyelvét épp oly mértékben bírja, mint az érinthetetlennek mondott német vezényleti nyelvet. Ennyi mindenfélet kell lenyelniök azoknak, akik még rövid néhány héttel ezelőtt a magyar nemzet példás megleckéztetésével mertek fenyegetőzni.

Igenis gyönyörű volt a harc és eredményes. Lefolyása büszke emléke marad a magyar közéletnek; s gyümölcséin sincs miért pirulnunk. Mindazt, amiért küzdöttünk, — igaz — nem lehetett elérnünk. A legnagyobbat és legdicsebbet: a nemzeti nyelvnek teljes érvényrejutását nem sikerült ezuttal kivivnunk. De senki sem tagadhatja, hogy nagy lépést tettünk előre. Nagyonbát, mint valaha a kiegyezés óta. Sőt nagyobbbat, mint az 1867 óta elért eredmények együttvéve. Hogy mekkora ez a haladás, azt legjobban talán azokon a borzasztó akadályokon mérhetnők meg, amelyeket diadalmasan le kellett küzdenünk, hogy ezen eredményhez eljuthassunk.

A kérdés már most az, beéri-e a nemzet egyelőre ezzel a zsákmánnyal, avagy folytatni kívánja-e a harcot, miglen a magyar vezényleti nyelv kivívásával e nemzetnek minden jogos érdeke kielégítve nincsen? A kérdést könnyebb felvetni, mint megadni rá a feleletet. A közvélemény hangulatának pillanatnyi csillapultsága mindenesetre olyan tünet, amelyet a békekötésre való hajlandóság jele gyanánt értelmezhetni. Ez sem jelentené a vezényleti nyelv feladását, mert hiszen a mostani eredmény csak a régi ujoncjutalék egy évre szóló megajánlásának volna az ára; s a tízévi jutalékemelésnél pihent erőkkal s

jobban megszervezve újra fel lehetne venni a küzdelem fonálát. De lehet, hogy a közvélemény nyugalma nem az elért eredményben való megnyugvást jelenti, hanem talán csak muló kimerültséget, vagy azt, hogy a nemzet megbizik az ellenzék kitarításában. A kérdés biteles eldöntésének mi egyetlen módját tudjuk. Ha meg akarjuk tudni, mit kíván a nemzet, hát kérdezzük meg a nemzetet. Ha a kormány olyan célból kérne indemnitást, hogy az országgyűlés feloszlásával a nemzeti akarat megnyilatkozását provokálja, s ha a választói jog kiterjesztése révén már eleve biztosíthatnák, hogy az a verdikt igazán a nemzet valamennyi politikailag érett rétegének ítélete lesz: akkor véleményünk szerint a felbatalmazási törvény megszavazását erkölcsi és alkotmányos kép telenség volna az obstrukció eszközeivel meggátolni.

Az első csöndes ülés.

Budapest, november 7.

Hosszu idő után először tanácskozott megint nyugodtan a t. Ház. Még az elnökválasztás sem csinált galibát, pedig néhány nappal ezelőtt még külön kis obstrukció szervezkedett Perczel Dezső tervezett megválasztása ellen. S ma délben már kardosan, rendezesen, diszmagyarban, tapsok között sétált fel az elnöki székbe Perczel Dezső, rokonszenves köszönő szavai után pedig már a néppárt is megéljenzte. Olyan hangulatban van már a t. Ház, hogy csak jóízűen mosolygott, mikor az új elnök az alelnök-választásra így szólította fel a parlamentet:

— Most pedig következik az *alispán-választás!*

Ez a nyelvbottlás micsoda messzemenő gyakorlatok hangját váltotta volna ki az ellenzék-ből még négy nappal ezelőtt! Ma mosolyogtak rajta s csöndben megválasztották *Jakabffy Imrét* alelnökké.

Aztán megindult a vita a miniszterelnök programbeszéde fölött. *Kossuth Ferenc* beszélt elsőnek s ma már nem is jutott más szóhoz. Mert *Kossuth* nagyon széles alapon foglalkozott a politikai helyzettel s ami nála kissé szokatlan, kifárasztotta közönségét. Így aztán nem volt elég figyelmes hallgatósága akkor sem, mikor az ismert

Polónyi-pontozatok alapján egy részleteiben értékes szociálpolitikai programhoz kérte a kormány hozzájárulását. Jelentős és kihatásában döntő beszéd volt ez, *Kossuth* azonban oszadaltosképpen elnyújtotta s nem tudta vele az igazi érdeklődést lekötöni.

Beszéde rendjén *Tisza István* sűrűn jegyeztetett. Ma azonban még nem felelt a beszédre, csak egy közbeszólásra.

Az történet, hogy *Kossuth* kifogásolta a pénzügyi helyzetnek túlsótét színezését. Ugy mondta, hogy más az, ha egy egyszerű képviselő teszi azt s más, ha a miniszterelnök teszi. Az állam hitele csorbulhat így.

S ekkor *Molnár Jenő* közbeszólt:

— *Bizonyosan a kontremben van.*

Tisza István erre *Kossuth* beszéde után azt jegyezte meg, hogy a közbeszóló bizonyára nem tudta, mit beszél, mert *tisztelességes embert tudva ilyen aljassággal gyanúsítani nem lehet.* *Molnár Jenő* akkor már nem volt a Házban s báró *Kaas Ivor* tette meg neki azt a baráti szolgálatot, hogy helyette elmondta a menséget. Azt a meggyőződését hangsúlyozta, hogy *Molnár* nem akarhatta sérteni a miniszterelnök egyéniségét. S ezzel az egyetlen kis incidens is elintéződött.

Az ülés elején *Lukács László* pénzügyminiszter beterjesztette az új indemnitás-javaslatot...

A képviselőház ülése november 7-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Daniel Gábor, majd Perczel Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: Gróf *Tisza István* miniszterelnök s az egész kabinet.

Daniel Gábor elnök: Megnyitja az ülést.

Lukács László pénzügyminiszter: Visszavonom az eddigi felbatalmazási törvényjavaslatot s egy újat nyújtok be, amely ez év december végéig kéri az indemnitást.

Elnök: Elrendelem a névszerinti titkos szavazást az elnök megválasztására. (A szavazás megtörténik.) A szavazatok megszámlálásáig felfüggesztem az ülést.

Szünet után:

Elnök: Az ülést újból megnyitom. Az elnökválasztás eredménye a következő: Perczel Dezsőre esett 157 szavazat. *Gabányi Miklósról* 2, gróf *Apponyi Albertre* 1, *Ballagi Gézára* 1, *Thaly Kálmánra* 1, *Weisz Bertholdra* is 1. 24 szavazólap üres volt. Ezzel Perczel Dezsőt a képviselőház megválasztott elnökének jelentem ki. (Zajos éljenzés a jobboldalon.) Az új elnök megjelenéséig az ülést felfüggesztem.

(Az elnöki beköszöntő.)

Perczel Dezső elnök: A teremből lépek és előjelölje az elnöki széket. (Hosszantartó élmék éljenzés jobboldal.) T. Ház! Midőn a t. Háznak általam soha eléggé meg nem becsülhető bizalmából e díszes helyet elfoglalom, teljes őszinteséggel kell bevallanom,

azt magának, hogy micsoda szép lesz az, ha ő fölszabadítja a kenyérkeresés jáрма alól az író s az aztán alkot és alkot és tudja a fene, hogy mit csinál... Szóval: költ s mondhatom neked, hogy voltaképpen ő kérte meg a kezemet. En nem mertem volna. Akkor lánc volt a nyakában gyöngyökkel, meg szikrákat hányt a fulében a briliánt s előkelő megjelenés, hát hogy mertem volna. — Elég az, hogy a férje lettem s elhurcolt mindenfelé nászutazni. Még Turinban is voltunk, Isten bizony. S neki sohse volt egy krajcárja se. Egy viláért nem mutatta volna az óvé a pénz. Ha valami számlát kellett kifizetni, hát hozzáz küldte a szobalányt, hogy: — kérjen az úrtól. S ha én tudja az Isten hogy min elgondolkozam, vagy éppen csak bámultam a levegőbe, vagy az járt az eszemben, hogy de jó volna most a fiuk között iszogatni, — hát látam, hogy tátott szemmel bámul rám s egy óráig is képes mozdulatlanul ülni, csak hogy meg ne zavarjon a gondolataimban. Azt hitte, hogy talán valami époszon töröm a fejem, vagy effélen. Istenem, ez az asszony csakugyan megérdemelt volna valami olyan férjét, aki regényeket írjon neki, meg szindarabokat, meg... szóval, hogy: kapjon is valamit a pénzéért. — Kérlek, én csak rád rontottam s efféle intím dolgokkal untatlak, azonban elhatároztam, hogy beavatlak a dolgomba s megkérlek, hogy légy segítségemre s amennyiben aztán úgy találom előadni magát a dolgot, hogy én is szolgálatra lehetek valamiben, hát csak légy bizalommal... A szerkesztő bólintott.

— Persze, természetes. Kéz kezet piszkol...
— Ne kedélyeskedj. Ha el akarsz kergetni...

— Dehogy akarlak.

— Hát amikor hazajöttünk, akkor láttam csak igazán, hogy micsoda ur vagyok. A kocsit várt a déli vasutnál s nem jött át Pestre, hanem porondos tiszta, világos utakon fölkanyarodott a villáhos a heggyre. A kerti kapu mellől, kis ház-

ból lámpafény derengett ki. Nagyon barátságos, a legszívesebben mindjárt ott telepedtem volna meg, onnan szeladt ki egy ember, hogy kétféle tárja a nagy rácsos kaput a lovak előtt, s aztán még jócskán mentünk, míg a ház elé értünk. Ott inas várt kétő is, szobalány, annak a háta mögött valami házevezetőnéféle s messzebb, jobbra egy a pincébe nyíló ajtóból erős fény tört elő s a fényben egy pillanatra a fehérsipkás szakács feje. Arra kukkantott ki, hogy megjöttünk-e csakugyan. S egészen különös formájú a ház. Az asszony még akkor este megmutatta. Végigjártuk az egészet. A földszinten van talán tizenegy szoba. Nem... De mégis. Annyi. Az emeleten pedig egyetlenegy. Abba a nagy ebédlőtől lehet följutni ki, egy sarkban függönyök közé rejtett csigalépcsőn. Bámultam, hogy vajjon mire való ez a bolond építkezés, s amikor fenn vagyunk a szobában, ami szép nagy s csupa bőrbutorral van tele, meg egy rengeteg íróasztal van a sarkában, hát azt mondja az asszony: — Édesem, ha esendé, nyugalomra van szüksége, hát azt itt megtalálja. — Azt mondtam, hogy hát igen, igen, ez csakugyan nagyszerű hely az íráshoz, de azoközben igazán mondom, hogy bambán bámultam körül az én dolgozó-teremben. Amit én akarok írni, a néhány levél havonkint, a testvéremnek meg anyámnak, hogy hál' Istennek jól vagyunk, hát ahhoz igazán elég volna egy hatodrészes akkora íróasztal s egy egészen kicsi szoba valahol a konyha mellett. Megjédtem, hidd el, hogy egész komolyan megjédtem s amikor egyedül maradtam a szobámban, hát rengeteg nagy szomorúság fogott el. — Nekem végem van, gondoltam. — Nekem végem, hanem ez a szegény asszony... Aki, ha megindulok járjakni a kertben, a függőnyt egy picit félrehajtvá, les utánam. Azt lesi tudniillik, hogy vajjon min gondolkozom. Nekem végem van. Erkölcsileg tudniillik. En le se köpöm magamat, annyira tudom magamat. S egyszer elkövetkezik majd az is, hogy ez a szegény asszony észreveszi, hogy ki vagyok. S akkor

aztán én nemcsak magam előtt vagyok semmi ember, hanem előtt is. Hát én magamra nézve leszámoltam a világgal. Nekem hiába ad akármicsoda asztalt meg szobát, én nem tudok írni. Ha csak egy írók, írók a magam eszé szerint, hát azzal nem sokra megyek, mert okos. Meglátja, hogy nem sokat ér az, amit a nagy nyugalommal teremtett. Tudniillik mondatom neked, hogy néha azt veszem észre, hogy lábujjhegyen jár és sut-togva beszél az egész háznép. Olyankor engem kímélnék. — Hogy én írók, — azt mondják. — S én már el is szoknám, hanem nagyon, de nagyon sajnálom ezt a szegény asszonyt. Akárhogy lesütő is a szömét, a pillát alatt ott van a hiszterikus, elnyelt, visszafojtott, de már-már kitörő követelés, hogy: mi lesz? — En tudom, hogy mi. Semmi, — Neki azonban rettenetes lesz rájönni arra, hogy mesterlegény vagyok. Hogy csak egy — ő bizonyosan úgy gondolja — csinos fiut kapott és én szeretném odáig előadni ezt a kiábrándulást, ameddig csak lehet. Csak érte. En rosszul érzem magam s még sokkal rosszabbul, ha hazudni kezdek majd. — Hát kérlek, kellene nekem egy fiu, valami nem túlságosan tehetséges ember, semmi esetre se olyan, aki zseniáliskodik, valami jóra való fiu, akivel összeüthetnék holmit. Apró kis munkákat, meg nagyobbakat, akármít, ami éppen eladja magát... akiehez én eljárnék... Van néked valami ilyen embered?

A szerkesztő gondolkodott.

— Hát van, van...

— Beszélhetnék vele? Vagy talán infordulnál?

— Igen. Majd inkább én. Az a fiu tudniillik tele van ambícióval s én mégis inkább ki tudom ölni belőle. Annál is inkább, mert az egyetemre is jár s pénz kéne neki... Egy kis pupos.

A vendég felállt s bizonykodott:

— Nálam meglesz neki a kenyere.

hogy a legellentétesebb érzelmeknek uralma és behatása alatt állók. (Halljuk! Halljuk!)

Egyföld eligouitá tesz azon körülmény, hogy egy új oknyokné, nagy tekintélyű, a ténys egyéni tulajdonságoknak és kiváló tehetségnek oly bőséges mértékű megáldott térfű után kei e székbe ülönöm, amind közvetlen elődöm, gróf Apponyi Albert volt. (Általános, élénk éljenzés.)

Hook János: Azért kellett kivégezni! Először kivégezték, azután végigsírják. (Nagy zaja a jobboldalon.) Igenis, lármázok, mert kivégezték! (Folytonos zaja jobboldali és felkiáltások: Rendre! Nem vagyok az az ember, aki mindenkinek a háta mögé ül, aki a hatalmon van. (Zaja és mozgás a jobboldalon.)

Előnk: . . . akinek előnki működése iránt a Ház legutóbbi ülésén egyértelmű elhatározással fejezte ki elismerését és aki iránt az első békepésnél az idő is illő tisztelettel rojja le a nagyrabecsülésnek adóját. (Élénk helyeslés.)

Rákosi Viktor: Ujabb adó! (Derültség.)

Előnk: Erőt vesz rajtam másrésztől az a igenis méltó aggodalom, vajjon képes lesz-e megfelelni a t. Ház jogosult várakozásának, vajjon különösen a jelenlegi nehéz idők közepett képes lesz-e eleget tenni ezen díszes állással járó feladatok és kötelességek nagyságának. De, t. Ház, a mint mindezeket készséggel vállom be, úgy nem tagadhatom el azt sem, hogy viszont nagy örmre indít az a körülmény, hogy t. képviselőtársaim oly kevesek voltak bizalmukkal engem kitüntetni. (Élénk helyeslés a jobboldalon. Zaja befelől.) És ez az örm annál nagyobb és annál fokozottabb, mert mint ezen Háznak már egy ízben és pedig több éven át volt előnke, előnki eljárásom helyeslésének késégtelen jele és záloga gyanánt szabad is, kell is tekintenem bizalmuknak ezen újabb megnyilvánulásait. (Élénk helyeslés és éljenzés a jobboldalon.) Amint azon alkalommal, midőn első ízben volt szerencsem ezen előnki székbe ül. t. Házhoz szólni, azon fogadalomszerű kijelentést tettem, hogy előnki eljárásomnak sarkkövei az ország törvényei lesznek hogy irányítóm ezen Háznak házbábiályai, hogy sugalmazóm eskis hazaszeretetem alkotmánytiszteltem, királyhűségem és saját lelkiismeretem lesz, (Zajos helyeslés és éljenzés.) hogy előnki ténykedésem mindgyökényél, legyen az a legkisebb, egész a legfontosabbik, részrehajlatlan pártatlanság, szigorú, elögulatlan tárgyilagosság fog vezetni. . . (Általános, élénk helyeslés.)

Rakovszky István: Csak úgy legyen! (Zaja és felkiáltások a jobboldalon: Így is lesz!)

Előnk: . . . ugy, t. Ház, a jelen alkalommal is csak ezeket ismétélhetem, csak ezekben jöhetém meg előnki hivatalomat és ha szabad ezt a kifejezést használnom, ugyanezekben fejezhetem ki előnki programomat. Főtörvényem lesz hogy a Háznak házbábiályait megtartsam és rajta leszok, hogy azok mindenki által megtartassanak. (Általános helyeslés.) De t. Ház, ezen törekvésimmek sikere csak úgy lehet, ha abban engem a t. Háznak minden oldala, ezen Háznak összes tagjai, összes képviselőtársaim támogatnak. Ezen első alkalommal tehát, amidőn köszönetemet még egyszer a legmelegebben kifejezem a t. Háznak, arra kérem a Háznak összes tagjait, arra kérem összes képviselőtársaimat, hogy velöm hazafias készséggel közreműködni és engem feladataim megoldásában segíteni sziveskedjenek. (Élénk helyeslés.)

Biztosítom a t. Házát arról, hogy ha hovatambóidit ebbe a székbe, az csak az lehet, hogy ezen előnki állásnak tekintélyét és méltóságát, amint eddig fennállt, fenntartassam, hogy azt, s amit ma kimondtam, meg is tarthassam. (Élénk helyeslés.) Ilyen értelemben ajánlom magamat képviselőtársaim bizalmába továbbra is. (Hosszantartó, élénk éljenzés és taps a jobboldalon.)

(Alelnök-választás.)

Előnk: Elrendelem, Tallián Béla lemondása folytán, egy alelnök választását névszertint titkos szavazással. (A szavazás megtörténik.) A szavazatok megszámláltságát az ílést felfüggesztsem.

(Szünet után.)

Előnk: Az alelnök-választás eredménye a következő: Jakabffy Imre 1-8 szavazatot kapott, Hook János hármát, Ivánka Oszkár, Nessi Pál, Gabányi Miklós egyet-egyet, 18 szavazólap üres volt. Ezzel Jakabffy Imrét megválasztott alelnökknek jelenleg ki. (Éljenzés a jobboldalon.) Most áttérünk a napirendre: a további teendők iránti intézkedésre.

(Vita a program felett.)

Kossuth Ferenc: Kifejti a kormány programjával szemben a függetlenségi párt álláspontját. Majd áttér a miniszter-nök programjára. Készenk taláalom, ugymond, hogy he yes volt-e tegnap oly sötét színben leseni az országnak anyagi helyzetét mint ahogy az igen t. miniszterelőnk ur ezt festette, mert bár én is igaznak tartom azt, hogy sötét az ország helyzete és bár én is végletlenül aggódóm a felett, de ha én festem le az országnak anyagi helyzetét sötét színben arról a helyről, mint szerény képviselő, az én szavam nem ronta az államnak hitelt a külvildön; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon) azonban ha az igen t. miniszterelőnk ur teszi ezt az ő hivatalos auctoritásával, akkor ennek a magyar hitlere káros következményei lehetnek. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Felkiáltások a néppárt: Bőrzemanóvnyer volt az egész! Kontreimno-be ment! Előnk oson-

get.) De menjünk tovább. A programbeszédőbihiányzik a magyar nyelv érvényesítése a hadseregreben, s így azt remélem, hogy legalább olyan tere, ahol a magyar nyelv érvényesítése nem függ a királyi és császári erődtől és akaratól, hanem függ egyenesen a magyar felelős kormányok akaratától. (Mozgás a bal- és szélsőbalalon.) Halljuk! Halljuk! jobboldali.) az igen t. miniszterelőnk ur a magyar nyelv jogait teljesen érvényre fogja juttatni. A népiszkoláról beszélek, t. miniszterelőnk ur. A statisztika szerint a magyar népiszkolák közül csak 673 százalék a 24 és 25 évesek pedig az egyáltalán nem magyar iskoá. Tebat a Magyarországon létező népiszkolák negyedrésze a kormány által közzétett statisztikai adatok szerint olyan, amely tisztán nem magyar. Így álván a dolog, t. Ház, én azt hiszem, hogy mindenesetre igen szép programm-pot lenne az, ha az igen t. miniszterelőnk ur a magyar nyelv jogát legalább ott érvényesítené, ahol ennek semmisen állja útját, ott, ahol ennek az önkény és a nagyobb erő gátul nem szolgál. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. Ház! Az 1879: XVIII. t. cikk kötelezővé teszi az összes népiszkolákban a magyar nyelv tanítását s azért mégis a kormány statisztikai adatai szerint 2199 olyan népiszkola van, ahol csaknem semmit, vagy éppen semmit sem tanítanak magyarul. Amidőn ezt mondom, nem akarok ellátó kritikát gyakorolni a most lemondott közzétartási miniszter ténykedése felett.

Báró Kaas Ivor: Es az elődije ielett! Kossuth Ferenc: . . . st alkalmat akarok magamnak venni arra, hogy teljes elismeréssel nyilatkozzam az ő nagymérvű magyar szellemű működéséről. (Élénk éljenzés a szélsőbaloldalon és a jobboldalon: Éljen Wlassics!) Nagymérvű anomáliák mutatkoznak a középiskolai tereen is, bár nem oly nagy mérvben, mint a népvelés tereen. Jellemző az, hogy az ilyen középiskolákuk tíz százalék egyáltalán nem magyar és mindössze csak 15 százalék egy középiskola van, amely tisztán magyar tannyelvű. Tízzenöt százalék pedig vegyes.

Vlász Auréli: Mondja ezt a biharmegyei román választóknak.

Fichler Győző: Vlász eljön ide lármázni, otthon mindig eiverek és hallgat.

Pap Zoltán: Naid kikap itt is, csak sokat beszéljen.

Kossuth Ferenc: En azt hiszem, hogy abban amit most emeltem pártkülönbség nélkül az egész ország egyetért, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) tehát az igen t. miniszterelőnk urnak és kormájának tag tág terit nyílik arra, hogy ott, ahol egy felsőbb és nagyobb akarat nem fogja őt meggátolni, a magyar nyelv jogait Magyarországon érvényre juttassa. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Vannak a miniszterelőnki programban oly házagok, illetóleg oly dolgokról nem találom említést, amelyekre nézve bátor lesznek a t. Ház engedelmevel kérdéseket intézni az igen t. miniszterelőnk urhoz. (Halljuk! Halljuk!) Általános kívánsága az országnak, t. Ház, és nemcsak az ország általános kívánsága, hanem meggyőződésem szerint általános szabadelvűségi elv is, pedig a jelen kormány magát szabadelvűnek valija, — hogy a választói jog kiterjesztést nyerveen.

Ugron Gábor: Általános kell! (Halljuk! Halljuk!)

Kossuth Ferenc: Midőn arról beszélek, természetesen, hogy nekem elvi fenntartással kell énem. Mindenki jól tudja, hogy a függőlenségi párt programja, mióta ez a párt keletkezett, az általános szavazati jog. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) De t. Ház, mindenki tudja azt is, hogy teljes illuzió lenne azt hinni, hogy ez a programm-pot most már megvalósítható. Eppen ezért ugyanazzal a kritériummal, amely kritériummal, bár mi az önálló magyar hadsereget elvi állásponton állunk, mégis barcoltuk az 1867: XII. t.-e. egy bizonyos végrehajtásáért, ezzel nem akarván érinteni elvi álláspontunkat, éppen ilyen fenntartással kérjük és követeljük most a választói jognak kiterjesztését és a kerülétek felosztásának helyesbítését, továbbá a községenkénti, vagy legalább a körjegyzőségekénti szavazást. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. Ház! Ámbár a részletekbe nem kellene most bocsátkoznom, mégis a kivételőség szempontjából egy pár részletre vagyok bátor a t. Ház engedelmevel rátérni. (Zaja.) Halljuk! Halljuk! Az egyegyed telek helyett, mely egy sem egyenlő nagyságu az egész országban és már ugys elavult fogalom, lel lehetne áltuntani ilyenforma egységet, mint például egy ház és három hold föld. Ez volna a közpérmétek a házas szellér és az egyegyved telek tula donosa közt. (Felkiáltások baltól: Adófórtint!) Én természetesen a magam részéről jobb szeretném, ha az adóforint lenne az alap, illetve egységes census, de attól tartok, hogy ez még nehezebb kivétel.

Húsen — mindnyájan tuduk — olyan aránytalanságok vannak a censusban, hogy másztóvannak községek, ahol 40 iller adó ad már választó-jogot, viszont más községekben 101 korona sem adja meg a választói jogot. A részleteket folytatva, egy bizonyos összegű egyenes adó fizetése — akár kereseti, akár más jövedelimi adó — feltétlenül kellene, hogy kvalifikáljon, még ha az illetőnek háza és földje nincs is (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Az önálló ipart üző iparos adóösszege való tekintet nélkül kellene, hogy szavazati joggal bírjon. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Továbbá a földműves-egyesületek és ipartestületek vezetőségei, még pedig azért, hogy a szavazati jog így a munkásoktólanyak egy bizonyos intelligensebb részére is kiterjesztésnek.

Ugron Gábor: En már maradok az általános szavazati jog mellett!

Visontal Soma: En is!

Kossuth Ferenc: Hallom, hogy Ugron Gábor t. képviselőtársam azt mondja, hogy ő marad az általános választói jog mellett. Én is maradok, de mégis éppen úgy, ahogy maradok a 48-on és mégis küzdöttem az 1867. évi XII. törvényeikk végrehajtásáért, épp úgy az általános választói jog alapján maradva is küzdök a szavazati jog kiérjesztéséért. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) mert azt hiszem, hogy ezt most elérhetem, azt pedig nem.

Attérek az adóügyre. A létminimum megállapítása és adómentesség tétele nemcsak a földműves, hanem minden osztálynál behozások. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Ez Ausztriában már be van hozva. Még pedig ott 600 forint a létminimum. Magyarországon ha nem is lenne 600 forint a létminimum, de ha az osztrákok is behozták a létminimum adómentességét az igazság érdekében, akkor ne engedjük, hogy e tekintetben túlszárnyaljanak minket. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Továbbá, t. Ház, bár előrelátom, hogy ebben a kérdésben ellérések lesznek a véleményekben, mégis felhozzom, mint a magam véleményét, itt van a homesteadnek, vagy náztűzhelynek a végrehajtás ellen való megvédeése. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Azt mondják, t. Ház hogy egy agrárius elv. Én ezt tagadom, ez egy emberségi elv. (Ugy van! a szélsőbalalon.)

Báró Kaas Ivor: Nemzetlentartó elv!

Kossuth Ferenc: Egyébiránt még a régi időkben is, például a jobbjogteiket nem lehetett sen elzalogosítani, sem eladni, tehát ebben a tekintetben határozottan visszaesésben vagyunk. Ki lehetne mondani hogy például az őt hódolnál nem több külső birókkal bíró gazdának önmaga és családja által lakott lakóháza és egy holdnál nem nagyobb belsősege tekintetnek homestead-nek. De mintogy ebből természetesen adócsökkenés következne, ennek olytan szeretémm hallani a t. miniszterelőnk ur véleményét arra nézve, szándékozik-e behozni és mikor a fokozatos adót? Továbbá azért, hogy egy olyan jövedelmi forrúshoz is jussunk, amelyre nézve azt hiszem, az egész Ház egyetért, szándékozik-e gondolkodni róla, hogy az idegen országban élő földbírtokosok speciális adózatában részesíttessenek? (Általános helyeslés.)

Szándékozik-e az igen t. kormány a városok és községek terhein könnyítendő, a hus- és borforgvasztási adó jövedelmét a városoknak átengedni? (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Kérdem, hogy az elsőrendű életsükségletre szánt élelmiszekkel fogvasztási adóját, u. m. a hus- és a bor-adó szándékozik-e mérsékelni, és ezért mint kompenzációit, szándékozik-e a szeszadó tölémelését kontemplálni. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Hisz mindnyájan tudjuk, hogy a szesznek fogvasztása mily kártekonny hatással van az emberi szervezetre (Ugy van! a szélsőbaloldalon) és mindnyájan tudjuk, hogy ezen fogvasztásnak emelkedése mennyire kiszorítja fokozatosan a bor fogvasztást, (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) amely nemcsak az emberi egészségre hat jótekonny, hanem a magyar földművelés jövedelmére is. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Báró Kaas Ivor: A korcsákat nem szaporítani és vasárnapp becsukni kellene.

Kossuth Ferenc: (Zaja.) A községi háztartási terhek kiegyenlítése szempontjából a kivethető pótdadók maximumának meghatározását óhajtanám. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ezt én nagyon szűkösnek tartom, mert sok községben olyan óriási a pótdadó, hogy az 100-150 százelekre is felemelkedik. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) És mint ahogy a vármegyék támogatja a kormányt, így egy bizonyos támogatása a községeknek is lehet felvéve a kormányzati inténciók körül az állami funkciókért. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) A hitóügyben a kisbirtokra nehezod magas kamatu kölcsönök konvertálását is óhajtom. (Helyeslés a szélsőbalalon.) Ez nem tévesztendő össze a földterhmentesítéssel, hanem arra előz, hogy a megmenhitelt birtokok értékelésénél — és itt kérem a t. Ház és a t. miniszterelőnk ur különös figyelmét, — hogy a megmenhitelt birtokok értékelésénél számba vètéssék a munkaerőt képviselő tőke. Mert, t. Ház, ez mindenesetre egy humanitási, egy haadasi elv, amidőn egy egészséges, becsülétes munkásnak a munkaereje tőke alapján a hitelle kedvéért tekintetbe vétetik és én azt hiszem, hogy amidőn egy egészséges és becsülétes munkásnak a munkaereje 2000 koronára becsülük fel (Halljuk! Halljuk!), akkor nem becsülük tul azt a tőkét, amelyet ennek a munkásnak munkaereje képvisel.

T. Ház! Ez a kérdés újágrak tetszetik itt Magyarországon. De másutt t. Ház az nem újág, azt hiszem, hogy ha ez náunk behoztánék, ez nemcsak oly hatással lenne, hogy a szegény munkásembernek a hitelle, tehát a boldogulási képessége növeltetnék, hanem morális hatással is lenne. Az igen t. miniszterelőnk ur figyelmet azért irányított erre a kérdésre, mert tudom, hogy ő a közzgazdasági kérdésekkel szivesen és nagy kompetenciával foglalkozik. Háirányitom tehát az igen t. miniszterelőnk ur figyelmeztetéstől, hogy bizonyos osztek népbankokra, amelyek Lusatti elvei szorit osztek dolgozni. Egy példát hozok fel, a bolgnai népbank példáját, amely éppen a munkásoknak munkaerejét és becsüléteit valutája és a munkásoknak munkaereje és becsüléte ad bizonyos hitet. És tudja-e t. Ház, hogy ennek mi az eredménye? Az, hogy az általam jelhozott népbank tízévt alatt kerek számban becsüléte 1100 egyének adót a becsüléteire és munkaerejére hiteit. Az összes tőkeinek,

Törvényesen védett

Bob-csemege

Éfrendük: Lux Mihály, Budapest, VII., Károly-körút 5. szám. — Kapitáló a győztesértárakban. — Jónok: Boros Zoltán, Budapest, I., Török János utca 15. sz. — Keresztútfő A. Keresztútfő 19. sz. — Fodor J., Marokkó-utca és Király-utca, Gara és Roth, József-körút 71. Molnár és Moser, Koronahécs-utca, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utca, Szécsi Lajos, Andrássy-út 78. Nagybanai főraktár: Fodor Márton, Király-utca 41. és Vél-körút 10. Fodor J., „Sas drogeria” Keresztútfő.

amelyet ilyen alakban kiosztogattak, a vesztesége csak két és fél százalékos volt. Ime tehát, t. Ház, milyen morálizáló hatással volt ez a munkásokra, akik igénybe vették ezt a tőkét és milyen nagy jótétemény volt ez a munkások számára.

Az usztoratörvény is szigorítandó lenne. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) A váltóképeség is korlátozandó volna, bár értenéve, megvalom, még nincsen egészen kidomborodott véleményem. Különösen a nőknél bevonná karos a váltók aláírására, amely Magyarországnak igen sok helyen végtelen nyomorba sodorja a legszegényebb osztályt. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) A zálogházak kamatlábának leszállítása az árúresztügyet szabályozása ez mind igen fontos kérdés a kis egzisztenciák védelme szempontjából.

Az intervallumok szerinti illeték mérséklése az eladáskor, ami szintén megvan Ausztriában, meg nálunk, ha egy év múlva kénytelen valaki eladni birtokát, ugyanannyi illetéket fizet, mintha 10 év múlva adná el. Így pusztul el az érték az állam javára a többszörös eladások alatt. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A városok képezik a művelődésnek és a vagyonszerzésnek gócpontjait. (Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Tehát a városok fejlődésének előmozdítását is célba kellene venni, ami megtörténhetnék, hogyha az adómentesség, amely Budapestben p. az építkezéseknél bizonyos utcákra nézve megvan, kiterjesztetne minden vidéki városa is.

A tagosítási eljárás egyszerűbbé és olcsóbbá tételét kívánom a majorizálás korlátozásával és ennek megfelelően a kisebbek védelmével.

Óhajtom, hogy a telekkönyvek helyesbítésével kapcsolatban addig is, míg a rendezés létrehozatik a tulságs eldarabolás a gazdaság és az értékesítés által megszabott határig korlátozassék. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A végrehajtási eljárásra vonatkozólag, ha a foglalás alá vehető ingóságok oly csekély értéket képviselnek, hogy abból az árverési költségnél több nem kerülne ki, a foglalás már ugymis mellőzendő az 1881 : IX. t.-oz. szerint. De ebben a törvényekben nincs meghatározva a minimális érték és ez óriási visszaélésekre ad alkalmat. (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) és a szegény népnek borzast nyomot is nagy magától. Foglalt alá kivételnek ki kell terjesztetnie, illetve tovább kell vitetnie, mint az már említettem törvény 60. §-ában van. Pl. a foglalást szenvedővel egy háztartásban élő háznépek szükséges tejenként három rendbeli férjénemű egy asztal, minden személyre egy szék és minden tíz évnél idősebb családtag számára egy ágyl. Mert borzast látni, midőn egy szivtelen hitelező mindenét elviszi a szegény embernek és családjának, ezek a részletek, az igaz, és talán sok ilyen részlet benne lesz olyan törvényjavaslataokban, amelyek készülnék és talán tíz-tizenöt év múlva a Ház elé terjesztetnek, de míg egyrészt ezt én nem tudhatom, másrészt megvágyok győződére, hogy a gyors intézkedés által a szegény magyar nép sorsán nagyon segítenék. (Helyeslés a néppártos és a szélsőbaloldalon.)

Nem akarok a t. Ház tőrelmével visszaélni mert látom, hogy már kissé fáradt. (Halljuk! Halljunk!) de azért mégis folytatnom kell. A már említettem törvény 67. §-ában a mezői gazdálkodással foglalkozó egyének javára fennálló korlátos akként módosítottassék, hogy ezen egyének azon igazon jóságai és gazdasági eszközei, amelyek tiz katasztrális hold szántóföldet meg nem haladó és általuk házilag művelt földbirtokon folytatott gazdálkodáshoz okvetlenül szükségesek, csak magánuk ezen földbirtoknak végrehajtási zárlat alá vonásáról egyidejűleg és csak mint ennek tartozéka a földbirtoktal együtt legyenek végrehajtás alá vehető és csak annak az ingatlanok megengedett árverése után előlzerverhetőek. Mert most megtörténik az, hogy előlzerverik annak a szegény embernek minden fölszerelését és az ő kis birtoka ott marad műveletlenül. (Ugy van! Ugy van! a néppártos és a szélsőbaloldalon.)

Akkor látjuk az igazságtalanságot, ha megmondjuk azt, hogy abban a törvényben, amelyet említettem, például a kovácsnak nem lehet foglalni a kalapácsát, mert azzal dolgozik, de a szegény földművesnek lehet foglalni az ekéjét, pedig azzal szánt. Lehetetlen nem érezni, hogy itt sürgős intézkedésre van szükség, (Ugy van! Ugy van! a néppártos és a szélsőbaloldalon.) mert hiányzik el, ha a gazdagabbak várhatnak, a szegény ember, aki kenyértelenül van családjával együtt, nem várhat, hanem kivándorol az országból, mert itt éhen hal. (Helyeslés a néppártos és a szélsőbaloldalon.)

Kívánom azt is, hogy az ingatlanra vezett végrehajtás esetén egy a végrehajtó, mint a végrehajtást szenvedő a végrehajtási tehatás tárgyát képező tartozásnak az ingatlan jóvedelméből zárlati kezelés útján való kifizetését követelhesse. Megmondom, hogy ez miért szükséges. Nálunk, különösen Felső-Magyarországon sokszor megtörténik, hogy valaki, aki például korcsmai hitelt adott bizonyos szegény embernek és ezen hitel költségeitében kisa-ját egy földdarabot és részbirtokává váltik valamely ingatlanra, az az ember azt követelheti, hogy a többi részbirtokos is adja el a tulajdonát csak azért, mert egy emberből, aki leitta az esztét és eladta birtok részét, a vámpir megvehette azt. Ezen az uton tiz család is tönkre megy, ezen is valahogy segíteni kell. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Szóval a végrehajtási eljárás keretéből kiküszöbölendők mindazok a bészok és irdébe intézkedések, amelyek a rosszhiszemű adósnak a hitelezővel szemben és a rosszhiszemű hitelezőnek az adóssal szem-

ben jogtalan előnyüket biztosítva, a köznek kárát vannak. Ez azt hiszem, oly általános elv, amelyben mindnyájan kell, hogy egyetértünk. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) Az ipar tekintetében követeljük, t. Ház, (Halljunk! Halljunk!) az önálló vámterület felállítását. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Megvagyunk róla győződve, hogy csakis akkor lesz Magyarországnak ipara, midőn mi is úgy teremthetjük meg a magyar ipart, mint ahogy a világon minden állam megteremtette a maga iparát, t. i. a védvámokkal. De addig is, míg ez megvalósulhat, a kormány mindenesetre felvehetne politikájába egy bizonyos iparrévidő irányzatot, amely a magyar ipart lehetőleg megrvédene a külföldi iparnak konkurenciájával szemben, ilyen lenne a helyes vasuti politika.

Rátérek most t. Ház egy igen fontos dologra. (Halljunk! Halljunk!) Kérdem a miniszterelnök urat, hogy nem szándékozik-e annak idején majd a véradó igazságosabbá tételéről gondoskodni? Arról, hogy az a védőkötelek arányszámától és ne az abszolút népeségtől tesseék függővé, t. i. függővé tesseék atól, hogy hány védőköteles van Magyarországon és hány védőköteles van Ausztriában, mert ugy alakulnak a viszonyok, hogy Magyarországon a husz és huszonegy év közti egyének száma aránylag sokkal kisebb mint Ausztriában és ha kiszámítjuk, hogy ez milyen különbséget tesz, azt találjuk, hogy ez a magyar kontingent tekintve, körülbelül hateret emelést képvisel. Ez tehát rendkívül fontos kérdés. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

A mostani küzdelemből kifolyólag vagyok még bátor néhány már közöltezt kérdést intézni a miniszterelnök úrhoz. (Halljunk! Halljunk!) Kérdem, hogy az adóhátralék részletekben lesz-e fizetendő majd, amikor azt törvényserüleg fizetni fog kelleni és nem fog-e határ szabadni, — tegyük le pl. 200 korona — amelynél aul az adóhátralékot részletben lehesseon fizetni kamatok nélkül.

Báró Kaas Ivor: A kamat általában törvénytelen! (Zaj.)

Kossuth Ferenc: A három éven túl szolgálattal visszatarotottak annyi hónap hadgyakorlat-ellengetésében részesülnek-e, mint amennyi hónapra a három éven túl visszatartottak? Szándékozik-e a t. miniszterelnök ur befolysátat érvényesíteni arra, hogy a kegyelmi félésgióg azokra nézve kiterjesztessek, akik a nemzetnek ezen küzdelemből kifolyólag most azért szenvedtek, mert nehezen bírták elbírní, hogy olyan szolgálattal legyenek kénytelenek teljesíteni, amelyre szorosán véve a törvény által kötelezve minosnek.

Továbbá kérem, szándékozik-e a t. miniszterelnök ur készküszölni, hogy a városok által épített kaszárnyákon és a katonai célokra szánt helyiségekben magyar leirat legyen, a kinstáriakon pedig a német mellé legalább a magyar is írassék, ha már olyan szomorú állapotban vagyunk, hogy a németet egészen el nem távolíthatjuk a magyar föld területéről. A magyar honosok katonai igazolványkönyveinek szövege magyar legyen; ismétlem: minden magyar honosé.

Báró Kaas Ivor: Galgózóan már így osztották ki!

Kossuth Ferenc: A magyar honosok nevei a katonai szolgálattal együtt magyarul vezethetnek be, úgy, hogy ez a magyar ember, mikor mint katonaszolgal, ne vesztse el még a nevét is. Remélem, hogy az igen t. miniszterelnök ur az általam felsorolt pontokra, ha nem is mindenikre, de a legfontosabbakra, kedvező válszt jog adni.

T. Ház! Magam is tudom, hiszen említettem is, hogy azon kívánságok, melyek a szociál-politika körébe vágnak, helyesebben volnának teljesíthetőek a szervező törvényjavaslataokban, melyeknek ügyrendjébe esetleg tartoznak; de ne zárkózzunk el az elől a tény elől, hogy Magyarországon sok nyomorúság van, ne zárkózzunk el annak elismerése elől, hogy e nyomorúság folytatosan növekszik s hogy a megélhetési viszonyok folyvást nehezebbékké és nehezebbékké lesznek. Meg vágyok arról győződve, hogy eljött annak az ideje, hogy ez az országgyűlés megmutassa — ha mással nem, legalább a javasolt izolált intézkedésekkel — azt, hogy a magyar nép megélhetésével komolyan igen komolyan törődik. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.)

T. Ház! Valószüljön meg az, amit kértem. Ha erre kedvező válszt kapnék, egy lényugsár hatóna be abba a szütségsébe, amely most uralkodik hazánkban, azt, hogy most szütségs van, mindnyájan tudjuk, — hogy pedig a magyar nép jogaiának kiterjesztése és megélhetésének előmozdítása lényugsár lenne, azt mindnyájan érezzük. (Élénk helyeslés és élénzés a szélsőba oldalon.) A szónokot szamosan üdvözlik.)

(Személyes kérdés.)

Gróf Tisza István miniszterelnök: T. képviselőház: Az előrehaladt időre való tekintetből nem szándékozom a most elhangzott nagyhörsejtű felszólalással jelenleg foglalkozni, mert hiszen azzal hosszabb időt kell foglalokoznom. Jelenlegi felszólalásom kizárólagos célját az képezi, hogy egy egészen személyes természetű incidentet hoztak a t. Ház tudomására. (Halljunk! Halljunk!) Kossuth Ferenc igen t. képviselőtársam beszéde folyamán megemlítette azt, hogy azok a nyilatkozatok, amelyekről erről a helyről az ország pénzügyi helyzetére nézve tettem, esetleg közös visszahatással lehetnek az ország pénzügyi helyzetére. (Zaj a baloldalon.)

Most nem a dolog érdeméről szólok. És akkor t. képviselőház, azon padokról (a baloldalon mutat) nem tudom kitől, de egészen világosan

hallottam, az a közbeszólás hangzott el: „contremine-be ment”. T. képviselőház! En fel akarom tenni, hogy akárik volt az a képviselő ur, aki ezt a közbeszólást használta, nem tudja, hogy mit beszél és annyira nincs érzéke ezen dolgok iránt, (Helyeslés jobboldalon.) hogy igazán be nem számítható ez a kifejezés, mert nem vagyok hajlandó feltelni ennek a Háznak egyetlen egy tagjáról sem azt, hogy becsületessel emberrel szemben ilyen aljas gyanusítással éjein. (Ugy van! Ugy van! jobboldalon.) Élénk helyeslés és taps a jobboldalon. Helyeslések a szélsőbaloldalon. (Zaj.)

Báró Kaas Ivor: T. Ház! Zajos felkiáltások jobboldalon: Milyen címen kíván szólni? Nem volt személy megnevezve! Nem nevezték meg személyt, de ide mutatnak, hogy erről az oldalról történt a közbeszólás. (Zaj. Felkiáltások jobboldalon: Míhez akar szólni? Milyen címen? Talán ön tette?) Személyes kérdésben akarok felszólalni. (Zaj.)

Elnök: (csenget) A képviselő ur személyes kérdés címen kíván szólni.

Báró Kaas Ivor: Nehogy félreértés legyen a személyre nézve, kijelentem, hogy én szintén a közbeszólás között voltam, de tudtommal az a képviselő, aki azt mondta, hogy „contremine-be ment”, nincs jelen. (Derültség jobboldalon.) Azt azonban, hogy baises-re, spekulációkra használták fel, azt én is mondtam, de nekem és meggyőződésem szerint annak a jelenleg távollevő pártombeli képviselőnek is, távolról sem volt esztünkában sem ezni magát a miniszterelnök urat, annak személyét hozni kapcsolatba. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) Ezt kívántam megjegezeni.

Tisza István miniszterelnök: Akkor jó lesz világosabban beszélni!

Elnök: Ugrom Gábor interpellációja elmarad.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Két zárszámadási jelentést nyújt be.

Elnök: A zárszámadási bizottsághoz utasított. Most megállapíthatjuk a hétfői ülés napirendjét, amelyre a további teendők iránti intézkedést tiztüm ki.

Ugrom Gábor: Kéri, hogy a bizottságokban beállott taghiányokat pótolják ki.

Elnök: Ehhez hozzájárul annál is inkább, miután szöls s az új alelnök szintén lemondott viselt bizottsági tagságáról. Hétfőn javaslatot fog tenni, hogy kedden vagy szerdán a bizottságokban beállott üresedésekre megválsztja a Ház a tagokat. Ezzel az ülés bezárlja.

Az ülés egyneved három óraker végződött.

BELFÖLD

A helyzet. A parlamenti helyzet békésebb alakulásának eshetőségeiről meglehetősen optimizmussal beszélnek szabadelvűpárti körökben. Reménylik mindenekelőtt, hogy Kossuth Ferenc mai beszédjének a választási jogra és szociálpolitikai kérdésekre vonatkozó részei a miniszterelnöktől olyan nyilatkozatokra fogják bírni, amelyek megnyugtató hatással lesznek a Kossuth-pártra, és hogy ennek következtében a hétfői pártértekezleten a békére hajló elemek fognak felülkerekedni. A képviselőház hétfői ülésén különben a miniszterelnök átengedi az elsőbbséget az ellenzéki pártok hátralévő vezérszónokainak, Szederkényi Nándornak és gróf Zichy Jánosnak, s csak azután válaszol Kossuth Ferenc kérdéseire. Gróf Tisza István programjához eddig husz ellenzéki képviselő iratkozott fel szölsára. Felútnó, hogy ezek között csak egy néppárti szónok van, amit arra magyaráznak, hogy a néppárt az ő ismert előkelő bécsi összekötétségi köréből azt a bizalmas figyelmeztetést kapta, hogy ne állja utját a kibontakozásnak. Mindezekből azt a reményt merítik a szabadelvűpárt körében, hogy az Ugrom-csoport meg az ugynevezett szabad ellenzék nem fogja sokáig bírni a küzdelemt, s így a kormány-programm tárgyalása már napok múlva befejeződik. Ennek az optimisztikus felfogásnak kifejezője Nyiry Sándor honvédelmi miniszternek az a rendelete is, amely utasítja a törvényhatóságokat, hogy a sorozásra való előkészületeket úgy tegyék meg, hogy november 23-ikától december 23-ikáig lehessen sorozni. Itt említjük meg, hogy Lukács László pénzügyminiszter a képviselőház mai ülésén nyújtotta be az új indemnyt-javaslatot, amely a május 1-től december 31-ig viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról szól. Itt említjük meg továbbá, hogy Makfalvy Géza, a volt nemzeti párt tagja, aki azonban a legutóbbi képviselőválasztáson kiharott a képviselőházából, elfogadta a neki följánlott földmiveltésügyi államtitkarságot és kinevezését gróf Serényi Béla kereskedelemügyi államtitkár kinevezésével együtt valószínűleg már holnap közli a hivatalos lap. Ezzel az összes miniszteriumokban el van intézve az államtitkárkérdés, amennyiben a többi miniszter mellett megmaradtak a régi államtitkarak.

Az új miniszterek egyekben is hozzálátnak a hivatalukban való berendezkedéshez. Mindenekelőtt az elnöki osztályukat szervezik meg. A mi-

MOLL SEIDLITZ PÓR **MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ és SO**
 felülmúlhatatlan házi és vendég mindenféle gyomorbajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kétféle eredeti dobozokban 2 korona.
 Legjobb fájdalomcsillapító, bedörzölés, esz, közsúly és egyéb meghűlési bajoknál. A rakétáiban ötömmel szét (piomórt) üvegekben 1 korona 90 állóért kapható. MOLL készítmény kétféle.

niszterelnök és, hirtelen, a kereskedelmi miniszter is változatlanul veszi át az elnöki osztályt eddigi vezetőit. Ellenben változás lett a földművelésügyi minisztérium elnökségi ügyeinek vezetésében. Arról értesülünk ugyanis, hogy Tallián Béla dr. Bartók József osztálytanácsost állította az elnöki osztály élére, amelyet Darányi alatt Balogh Vilmos miniszteri tanácsos vezetett sokáig, méltó megelégedésre miniszterének és teljes elismeréssel mellett a minisztériummal érintkező közhatalosoknak. Utóbbiak, akik eddig a mezőgazdasági munkásságuk és a telepítési ügyek osztályának volt a feje, a minisztérium tisztikarának legkiválóbbjai között is az első sorban van. Tallián Béla még igazán szerencsés tapintatára vall, hogy Bartókyt veszi maga mellé legkövetlenebb munkatársának, tanácsadójának. A közvélemény bizalommal és a legszebb várakozásokkal köszönti fontos pozícióját, az az a nagylehetségű fiatal férfit, akiről szerény elvonultságában is tudva volt, hogy mekkora talenterővel, munkakeréssel, tudással és lelkesedéssel állított szolgálatába a minisztérium szociálpolitikai vonatkozású kezdeményezéseinek és alkotásainak. Reméljük, hogy a gazdasági munkásságuk, amelyeknek Bartókyt az éltes lelke, nem fogják őt egészen elveszteni, s hogy a telepítésről szóló törvénytervezet sánczai csak emelkedtek azaz, hogy készítése fontosabb és díszesebb hatáskörbe jutott. Ha az elnöki tanácsos személyének megválasztásából következtetni lehet az új kurzusra, akkor ez a választás igazán örvendetes, mert arra vall, hogy az utód első sorban azt veszi át elődjétől, ami a legtöbb szimpátiát érdemelte: a kisemberek érdekeinek felkarolását.

Az ellenzéki táborból. A függetlenségi és 48-as Kossuth-pártban ma Kossuth Ferenc parlamenti beszédét kommentálták nagyon élénken. A beszéd-magyarúzatok folyamán csakhamar kiderült, hogy a pártban nincsenek egy véleményen sem a Kossuth beszédének megítélésében, sem pedig a Tisza-kormány irányában követendő eljárásra nézve. A párt ugynevezett harcias elemei erősen kifogásolták Kossuth mai beszédének második részét, melyben oly kérdéseket vetett föl, mely szerintük nagyon alkalmas arra, hogy a párt figyelme elterelje a küzdelem tulajdonképpen tárgyától: a nemzeti nyelv kérdéséről. Azokat a recompenzációkat, melyeket Tisza a nyelvkérdésben támogatott követelések helyett adott akar, nem tartják olyan méretűeknek, amelyek el lehetne fogadni. Ha — úgy mondják — recompenzációkról szó lehet, úgy ezeknek igen nagy méretűeknek kell lenniük. Azok, akik a harcias elemet teszik, ebben a kérdésben ismét két részre szakadnak. Az egyik azt mondja, hogy a recompenzáció csak az önálló vámrudat, a másik azt, hogy a választói jog reformja lehet.

A párt tulnyomó többsége azonban helyeselte Kossuth mai beszédét. Hangsúlyozták, hogy vissza kell térnie a pártnak a 48-as alapra s meg kell találnia a kibontakozásra alkalmas alapot. Ezt az alapot a választói jog reformjának keresik legtöbben.

A párt egyebiránt hétfőn este érkezetelt tart, melyen a kétféle álláspont össze fogja mérni erejét. Ezenelőre mindkét rész szerveződik. E szerveződések egyik jelensége az, hogy Reich Aladár, Babó Mihály és Lengyel Zoltán ma Zomborba utaztak, ahol megalakítják a zombori függetlenségi pártot.

A szabad ellenzék ma hirtelen új nevet nyert s fölvette a *harcoló* ellenzék nevet. Tulajdonképpen a *Sederkényi* Nándor vezérlete alatt álló párt tagjaiból kerül ki ez a csoport, melyhez egy-két pártönkivüli is csatlakozott. A harcoló ellenzék tehát ma este érkezetelt tartott s újbul elhatározta, hogy gróf Tisza István kormányja ellen a végsőkig fogja folytatni a harcot. E célból vitarendező-bizottságot is alakított, melynek tagjai *Sederkényi* Nándor elnökölte alatt *Hollo* Lajos és *Csévolszky* Lajos.

Az új kormány.

Budapest, november 7.

Dr. Berzevichy Albert közoktatásügyi miniszter ma délután négy órakor fogadta minisztériuma tisztikarának bemutatkozását, amelyet különös melegséggel árasztott el azoknak a régi emlékeknek felelevenítése, amelyek az új minisztert hosszú évek egész során át mint vezető férfit fűzték és hivatáskörhöz. A minisztérium nagyterme alt fogadhatta be a nagy számban megjelent tisztviselői karc, amely a belső minisztert lekezesen megjelentette. Eután *Zsitinszky* Mihály államtitkár szép szavakkal üdvözölte őt:

Kiemelte, hogy Berzevichy kinevezésével a közöbajtásnak tett eleget a korona, mert hiszen Berzevichy mint első sárnysegéd évtizedeken keresztül jogot adott a magyar kultúra zászlaját a minisztérium előtt, még pedig mindig azon magya célra való törekvésből, amelyet a legnagyobb magyar képművészetek: „Műveltség által ideál-népű és hatalom nem-

zető növelni a magyart. Hazaforrással és büszkeséggel nézte a tisztikar és az egész nemzet, hogy Berzevichy e minisztériumból való kiválása után is a társadalmi életben kivette a maga részét a komoly munkából. Kezde a kisdandaneveléstől egész az egyetemig, a testi neveléstől a kézművészetek eszményi magaslataig, a világbéke harmóniájának nagy problémáitól fogva, minden nagy kérdésben ott láttuk előlárni, lelkesítő gyarapítást és vezényt a népet, nem külső ragyogással, nem anyagi jutalomért, hanem önzetlenül, mindig azon célból, hogy ennek a mi szegény és gyölkönyv nemzetünknek erkölcsi és szellemi erejét gyarapítsa, tudását és művészi ízlését emelje és becsületét az egész művelt Európára. Őt is magaslaton tartja Igeri a tisztikar nevében, hogy feladatuk nagy-ságához mért buzgósággal kívánják kötelességeiket ezután is teljesíteni. (Hosszú és tisztviselőket a miniszter jóindulatába. (Hosszas, élénk éljenzés.)

Dr. Berzevichy A bert vallás- és közoktatásügyi miniszter erre válaszolta, a visszaemlékezésnek szentelte első szavait.

Poétikus szavakban idézte föl *Trefort* Ágoston soha nem nyugró. fényes szellemének emlékét. gróf *Codak* Albin nemes idelüzimást. Magyarország iskolamesterének, *Gönczy* Pálnak az alakját. *Markusovszky* Lajos emlékét, aki az egyetemi orvosi oktatói újjáteremtette, a *Klamarik* János nagy szakértelmét és *Szathmari* Györgyök a nemzeti népköltésért való lelkesedését. Majd kiünn elődjét. *Wlassics* Gyulát magasztalta, aztán így folytatta: Ha egy kiünn előd nyomdokaiba lépni már magában véve nehéz feladat, az én helyzetemet és az én elhatározásomat még inkább megnehezítették a rendkívüli politikai viszonyok, amelyek között é tárca átvételére vállalkoznom kellett. Azonban míg ezekkel szemben belém bizalmat önt az a remény, hogy mint eddig, úgy ezután is a nemzeti kultúra ügye fölterületnek fog tekintetni, amelyet a közők közmegegyezésével még a legádázabb harc is megkímél. márszent íteni működésén sikerére nézve bizalmat meritek abból a körülményből, hogy e minisztérium kiünn államtitkárán kívül nekem íkerlésemre szives volt az ónagybecsű közreműködését íelm is felajánlani. (Hosszas élénk éljenzés.) e minisztérium jeles személyzete körében más, régi jó ismerősöket is találók és találók közöttük olyan kipróbált jeles erőket, akiknek akkor még fiatal kori de máris nagy reményekre jogosító munkásságára hivataloskodásom idejéből szives emlékezem vissza. Tehát nem mint idegen idegenek közé, de mint régi ismerős régi ismerősök közé lépek e minisztérium személyzete elé (Élénk éljenzés.) és ez ad nekem reményt arra nézve is, hogy igen ti munkatársaimmal sikerülök fog könnyven megértetni intenciómat. Nemcsak főnökök akarok lenni, de első munkás a munkások között. Sőt senki föl többet kívátnél nem fogok, mint amennyit teljesíteni saját kötelességemnek ismernék. Részemről nagy súlyt fogok fektetni különösen az osztályfőnökökkel való mentől sürűbb személyes és közvetlen érintkezésre, mert nekik, akik felelősségem részesei, joguk van arra, hogy elhatározásom előt meggyőződésük szabad nyilvánítására nekik tag tér nyújtsák. (Élénk éljenzés.)

A minisztérium törekvő fiatal erőit különösen arra kérem hogy magukra néve íteni munkakörüket ne csak hivatalnak, de bizonyos mértékben iskolának is tekintésük mert hiszen tanulunk mindnyájunknak mindig kell és egy kötelessége magaslátán álló hivataloktól el fogom várni hogy azt az ügyet a melynek elintézését várom tőle, minden vonatkozásában megismerni, a maga szakmáját az irodalom és a többi kultúrallamok viszonyai szempontból is tanulmányozni igyekezzék. Az erre irányuló törekvést én mindig készséggel fogom támogatni, valamint egyáltalában a tisztviselői karnak minden jogosított érdekét szivesen fogom felkarolni. (Élénk éljenzés.)

En remélem, hogy ebben a minisztériumban, amelyre a haza legdeléltetésben javának gondozása van bízva, soha sem fog fehalmozódni a rideg, bürokratikus szellem, hogy mi mindig mindnyájan átlészünk hatva annak tudatával, hogy nem azért eintezése, de az ügy valódi előbbrevitele a mi feladatunk. Abban a hitben, hogy ezen elveim az önök érületében is visszhangra találnak, ajánlom magamat szives jóindulatú támogatásukba. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

A szép beszéd végetével a miniszter a körülfőte állókban szives készszerítással üdvözölte a legnagyobb részt régi ismerősöket, majd az osztályokban is felkereste a tisztikar tagjait, amivel a bensőség-teljes fogadtatás véget ért.

A minisztérium tisztviselői karc ezután *Zsitinszky* Mihály államtitkár előtt jelent meg, akit *Gömörhy* Oszkár, rangban legidősebb miniszteri tanácsos ósainte örömmel üdvözölt államtitkár állásában való megmaradása alkalmából. *Zsitinszky* meleg szavakban mondott köszönetet.

Képviselőjelölés a Józsefvárosban.

Dr. Berzevichy Albert, a Józsefváros képviselője, közoktatásügyi miniszterről írték kinevezésété föl-tán lemondott a kerületben viselt mandátumáról. A kerület szabadulni választóinak végrehajló-bizottsága ma este gyűlt össze a Józsefvárosi Körben képviselő-jelölő-ülésre, amelyen együtt volt a kerület polgárainak színe-java. A pártelnöki tisztet dr. *Császár* Jenő, a pártjegyzőit pedig botfai *Hívós* József királyi tanácsos töltötte be. Az elnök üdvözölvén a megjelenteket, indítványozta, hogy Berzevichy újból egyhangu- lag jelöljék a kerület képviselőjévé. (Lalkes éljenzés.)

Az első szónok dr. *Haimis* Géza volt, aki vázolta Berzevichynek tízenegyvesztendő képviselői működését amellyel kivívta magának a polgárok ósztatlan bizalmát és ragaszkodását. A béke helyre-

állításában és az országnak felvirágztatásában nagy szerepre vállalkozott Berzevichy és mindnyájunkban ósztatlan örömet keltett, hogy a király bizalmával kitüntetete és kultuszminiszterről nevezte ki. Hogy új méltóságában ismét rokat fog használni a köznek, az bizonyos. Ezért Berzevichy újból egyhangulag képviselőnké kei jelölmí (Éljenzés.)

Dr. *Gonda* Dezső az adóz politikai harcoló beszélte, mely ha még sokáig tartott volna, romlásba dőnt az országot Hízi, hogy örömdre szolgál minden józan gondokozású polgárnak, hogy végre sikerült egy oly kabinetet megalakítani, amely dülöre jut-talja a dolgot. A kormány katonai programja mellett nincs már semmi köz özi értelmű a harcoknak. A vívmányokért: cserébe a költségtelvé és a let nem emelt ujoncparaték megszavazását kéri. Számos új törvényjavaslatot is készített az új kabinett, melyek hivatalra lesznek az ország íöletét előmozdítani. Ennek a kabinetnek lett tagja Berzevichy Albert, aki méltó arra, hogy ezt a programot megvalósítani segítse. Ajánlja útra képviselőnek. (Él-jenzés.) Dr. *Könya* Artur felszólalása után *Császár* elnök a párt egyhangú határozataknak kimondotta, hogy Berzevichy Albertet a kerület képviselőjévé jelöl-ték. N ómban harminc tagu küldöttség kereste fel Berzevichy látását, hogy a mandátumot neki fel-ajánlják.

Kanovits Béla apátplébános, a küldöttség vezetője előadja, hogy a párt egyhangú határozata alapján ajánlja fel immár ötödízben a mandátumot. Kijelenti, hogy a párt még azt sem kívánja, hogy program-beszédet mondjon. Elég program az, amelynek alapján a jelölt az új kabinetbe belépett.

Berzevichy meghatottan köszönte meg a személyes iránt most már ötödízben megnyilvánított bizalmát.

Kiemelte, hogy kijelölésében nemcsak az eddig vallott elvei iránti bizalom megnyilvánulását, de annak jelét is látja, hogy választói a kormányba való belépését helyesli, ennélőga halandóká támogatni annak a kormányának működését amely a legnevezőbb viszonyok között vállalkozott az ország ügyeinek vezetésére. Talán minden józan és higradnt gondokozású hazafi jóindulatára számíthat és különösen a társadalom munkás tagjaira, akik legjobban tudják megítélni, mily veszedelnek megy elője az ország, ha a zilált politikai viszonyok továbbra is minden produktív tevékenységet meddőségre károztatnak. Igeri, hogy annymennyben a választók bizalma ismét az ő kezébe teszi le a VIII. kerület mandátumát miniszteri minsőségben sem fog az országos érdekeknek keretén belül kerülletének és a székesúvárosnak jogosult érdekeiről megfeleldezni. Végül meleg szavakkal ajánlotta magát választói bizalmába és jóindulába. Szünni nem akaró éljenzés kísérte a miniszter beszédét. Azután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

A párt *Hívós* József indítványára gróf *Tisza* István miniszterelnököt az alábbi sürögnyt intézte:

Gróf *Tisza* István miniszterelnök úr ó exccellenccájának Budapesten. A budapesti jószévalrosi szabadulvípárt választók a mai napon tartott gyűlésükön dr. Berzevichy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter urat most újból egyhangu-lag képviselővé jelölték. Ez alkalommal nagy-méltóságúdan mint a nemzeti szabadelvű eszmék vezetőnek hazafiat, legmelegebb üdvözletüket küldik. *Császár* Jenő elnök, *Hívós* József jegyző.

Hieronymi üdvözlése.

A Magyar Mernök- és Építészegylet ma délután 5 órakor elnökével, *Hieronymi* Károly kereskedelmiügyi miniszternél tisztelettel, hogy kinevezetése alkalmából üdvözölje. A küldöttségben 200 tag volt részt.

Kovács S. Aladár egyesületi alelnök üdvözölte szép szavakkal *Hieronymit*, a kit, mint hangsúlyozta, a technikusok magukéval vallanak.

Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter az üdvözlésre válaszolva, köszönetet mondott az üdvözletért, a mely annál becsesebb előtte, mert az egytel tökéletesen független, nem élvez a kormánytól semmiféle segítséget, a maga lábán áll. Ez képezi nagy erejét és hatalmát.

Amít — ugymond — az egyesület tölem kíván, őrseesik az ország érdekeivel; azt kívánja, hogy azokat a kormányzati ágakat, melyek most az én vezetésem alatt állnak, az ország érdekében vezessen. A közlekedési eszközök kérdésében vallott elveimet az egyesület körében hirdetem, azokhoz hí maradok. Azt hiszem, hogy az a kapocs, amely bennünket összerűtözt, e telelés hivatalom miatt nem fog lazulni. A mi szabad országunkban nem lehet semmiféle küllő-nöbbség új eszmét megvalósítani, hogy arra a közzéle-ményt elő ne készítsük; engedjék meg, hogy ebben az egyesületre s annak tanácskozásaira támaszkod-bassam. Kéri az egyesületet, hogy ama nagyérdők kérdésekre, melyekkel az egyesület foglalkozik, ne csak technikai, hanem közgazdasági szempontból is nagy súlyt helyezzen; így jut az egyesület majd kü-zelobb a közvéleményhez. Az eddigi eredményeket erayedetlen munkával érte el az egyesület; ezen az úton együtt haladva, oly eredményt érünk el, amely az egyesület minden egyes tagját ki fogja elégenteni. (Éljenzés.)

Tallián Béla jelölése.

Szeged-ől jelentik: Tallián Béla földművelésügyi miniszter ma este 6 órakor Szegedre érkezett. A per-noron megjelentek *Kállay* István vezetésével a tanács tagjai, a folyammérőkség, az ártmentelő-társulatok, a gazdasági egyesület, a kótrási-telep, a D. M. K. B., a törökkanizsai kerület 27 küszögéből 200 választó-

Bolgar István törökkanizsai ügyvéd a polgárság nevében beszédet tartott, melyben kifejtette, hogy igényeink az alkotmány keretén belül a legnagyobb részt teljesítettek és teljes bizalommal vannak az új kormány iránt. A földművelésügyi lángoló hazafinak tiszta kezébe került. A miniszter megköszönte az övéit. Kállaynak a miniszter beszédében azt mondta, hogy Szegeden otthon érzi magát, mert a nagy árvízkor a kormánybiztosság tagja volt. A D. M. K. E. által felajánlott elnökséget mint kormánytag nem fogadhatja el, de figyelemmel fogja kísérni. Negyedórai időzés után a miniszter Török-Kanizsára utazott.

Török-Kanizsáról írják: A törökkanizsai választókerület szabadelvűpártja ma népes érkezetet tartott, amely a földművelésügyi miniszterét kinevezett Tullian Bélat óriási lelkesedés mellett újból képviselővé jelölte. Tullian Béla földművelésügyi miniszter ma este ideérkezett. Tiszteletre ünnepélyes fogadást és átklýmenelet rendeztek és felajánlották neki a képviselőjelöltséget.

A magyar Tantalusz.

Budapest, november 7.

A magyar bírói kar egyik előkelő tagja az alább következő cikkben ad visszhangot az állami tisztviselők ügyére vonatkozó fejtegetéseinkre.

A Kuria épületének ormáról le kell törlni feliratát, nem illik az oda, mert csak az az igazság, amit független hírek jelentenek ki annak, és csak ily igazság lehet az állam alapja.

Miniszterelnökünk program-beszédeje elhangzott, megdőbentett annak tartalma, mely a fizetésrendezés kérdését érinti.

A bírói székben öszültem meg — átéltem azt a tatarjást, amelyet miniszterelnökünk nagynevű apja az igazságszolgáltatás útjain végbevitt, előttem áll egész láncolata azoknak a törekvésnek, amelyek természetű következetességgel a bírói függetlenség szárnyait nyirbálták; hogy csak néhány példát idézsek fel emlékezetemből: a gyakorlati bírói vizsga szervezete, mely eltérő képesítést állapítván meg az ügyvéd és bíró, között, utóbbit megfosztja attól, hogy, egy pár évtized eltelte után bár, magát a hivatalos állástól bármilyen okból is függetleníthesse; a főispán beleosztási joga a bírói kinevezésekbe; végül az a jól ismert körülmény, hogy az igazságügyi miniszter által a minisztertanácsba kinevezésre ajánlott s arra mindenben érdemes helyett igen gyakran a tanács olyant hozott javaslatba, akinek létezéséről a reszort-miniszter nem is tudott, de akinek pártpolitikai tevékenysége jutalmazandó volt.

Tisza Kálmán uralkodása után a bírói kar a lidérenyomás alul felszabadult ugyan, de függetlensége alapfeltétele, a csak megközelítőleg is elégséges javadalmazás, még mindig hiányzott. Jóhiszemű, de alapjában elhibázott kísérletezéseként az 1892. évi intézkedések e bajon segíteni kívántak ugyan, de hogy e segítség mennyit ért, e helyütt bővebben tárgyalnom felesleges.

A bírói kar büszke önérzete tette lehetővé csak, hogy hangos feljajdulás nélkül tűrte helyzetet s hogy belátva egyrészt az államháztartásnak időközben súlyos állapotát másrészt ismerve a többi állami tisztviselő szintén súlyos megélhetési gondjait, zokszó nélkül vette azt az intézkedést, hogy helyzete a többi államtisztviselővel együtt fog javítani. Bár az 1902. év végén már közismertté vált javaslat éppen a bírói karban nem is tudott minden egyes igényt egyenként, igazságosan kielégíteni, mégis egészen — alapjúl szolgálhatott ama jogos feltevések, hogy a bírói állás függetlensége anyagi szempontból is lehetőleg biztosítást nyerend. Két hétről két hétre hangzott a biztosító szó a felhivatalosok révén, sőt nem egyszer hivatalosan is, hogy „ime az ige testté lón” és ma, egy álló év letelte után, ott vagyunk, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezése el van halasztva mindörökké.

Mert olyan botor csak nem akad, aki azt elhinni tudná, hogy akkor, amidőn a kész javaslat törvénynyé váltva egy éven át be nem következhetett, egy oly elaborátum, aminél a közigazgatási összes közegeknek s a felekezeti oktatási szakférfiainak javadalmazása kérdésének belevonásával a kormányprogramot telemlit, évek előtt elkészülhessen s törvénynyé legyen. Hogy pedig az évek után kormányon levő miniszterelnök

majd miként gondolkozik, — az a beláthatlan jövő titka. Nem lehet a késedelemre nézve a multat illetőleg az ellenzék magatartásából sem mentséget találni, mert hisz mindenki tudja, hogy az obstrudáló ellenzék is kész volt a bizottságilag letárgyalt javaslatot azonnal, más vita megszakításával is, tárgyalás alá venni, de a junktim volt a komoly akadály, ilyen akadály pedig hányszor fog majd a jövőben is rendelkezésre állni annak a gróf Tisza Istvánnak, aki beleülve apja örökébe, működését azzal kezdi, hogy független bíróság helyett egy a jövőbe vetett hiten, éhen tengődő bírói karral s a közigazgatási tényezőknek s a felekezeti alkalmazottaknak nyújtott mézesmadzag mellett próbálja meg esetleg annyiszor, amennyiszor a nemzet szabadakarataának nyilvánítását.

Mert hogy itt más cél szem előtt nem lebeghet, az kétségtelen. Helyes és jogos minden közszolgálatban álló egyén megélhetési viszonyait rendezni, nem irigyli ezt senki, sőt helyesli is mindenki, aki tárgyilagosan fogja fel a dolgot, de hogy ott miért szükséges ismét a junktim, azt elképzelni se lehet, ha nem a kifejtett okokból, mert hiszen egész más vezéreszmék és kulcsok szerint intézhetőek csak el azoknak viszonyai, akiket kizárólag ez állam javadalmaz, mint akiknek javadalmazásához más faktorok és hozzájárulnak, hozzászólnak. Mindezek felsorolásából két konkluzióra jutok. Először, hogy — amennyiben a miniszterelnök ur azt a kilátásba helyeztet intézkedést keresztül-vinné, hogy az 1902. évről az 1903. évi költségvetésbe vett három milliót kívánna pótlék címén kiosztani — nekünk, a magyar bírói karunk köteleységünk a reánk eső pár koronát visszautasítani, mert mi megmutattuk, hogy koplalni tudunk, de ajándékot, vagy, aminek összegénél fogva reánk eső rész minősíthető: borralaló még a magyar állam részéről se fogadunk el. Ajándékozta el ezt gróf Tisza István oda, ahol ily összeg is halára kötelezhet.

Másodszor pedig az a meggyőződésem, hogy a magyar állami tisztviselők összessége aszállal fejezhetné ki legméltóbban bizalmát és ragaszkodását (?) kormányelnökünk iránt, hogy a legközelebbi választáson szavazástól tartsa vissza magát mindenki vagy szavazzon ellenzékire, mert bár nem kétséges, hogy többséget szerezni e tényezők nélkül is esetleg lehetséges, de minden erkölcsi súly nélkül nem maradhat az a körülmény, hogy a magyar társadalmi középosztálynak, bátran mondhatom: összetartó gerince — a tisztviselői kar, mely hatvan-hetvenezer intelligens egyént foglal magában, miniszterelnökéről miként vélekedik.

KÜLFÖLD

A szerbiai események. Az a hír, hogy Péter király kiskorú György fia javára le akar mondani a trónról, udvari körökben szarmazik s minden cáfolat dacára erősen tartja magát. A király lemondását főképp néhány összeesküvő szeretné, akik reményeikben csalódtak. Ezek: Popović ezredes hadságe s néhány ex-miniszter. Ezeknek a király nem elég óntudatos és erőley s azt hiszik, hogy a régensség jobban meg tudná óvni az országot a tulzó radikális anarchista törekvéstől. A királygyilkosok ellenfelei is azt hiszik, hogy a jelenlegi nehéz helyzetből az országot csak egy trónváltozás segíthető ki. A királynak sok tekintetben kimélnie kell az összeesküvőket s mivel a tisztikar nem képes másképp megnyugtani, legjobb, ha lemond.

A katonai körök is cáfolnak s azt mondják, hogy a hadsereg forrongásáról szóló hírek tulzoltak. Azt azonban elismerik, hogy a királygyilkosok ellen való mozgalom még most sem szűnt meg egészen. Hogy ezt a mozgalmat elfojtsák, vagy legalább is enyhítsék, elhatározták, hogy a királygyilkos tiszteket ezentul semmiféle jogtalan kedvezményben nem fogják részesíteni a többi tiszt rovására.

Végre egy harmadik cáfolat. Udvari körökben légből kapott koholmányoknak nevezik egy külföldi lapnak azt a jelentését, hogy Arzém herceg Párisban két millió frankos kölcsönt akart fölvenni, valamint hogy a király Bécsben életbiztosító-szerződést akart kötni.

A keletázsiai bonyodalmak. I. Kölcsonős csodálkozás. A Vajpnhu (mely díszes névre a kínai külügyminisztérium hallgat) Lesser pekingi követ előtt csodálkozását fejezi ki a fölött, hogy

az oroszok — ismét megszállták Mukdent, a mandusdinasztia szent városát. Ugy látszik, hogy Kína, ez a gyámoltalan nagy kumasz, még mindig nem ismeri Oroszországot. Lesser követ azt válaszolta, hogy viszont ő csodálkozik azon, hogy Kína csodálkozik Oroszország eljárása fölött. Kína ne csodálkozzék, hanem egyezzzék bele Oroszország követelésébe, mindenekelőtt pedig abba, hogy Oroszország orosz rezidentet ülthessen bele Mukdentbe, aki az ottani tatár tábornokot ellenőrizze, s aki a tábornok urnak minden ügyben kipróbált tanácsával segítségére lehessen. Mintha Kína sejtene, hogy minden orosz rezidens működésének végleges foglalás a vége, meghökken, s a kölcsönös csodálkozásnak az az első eredménye, hogy

2. Kína fegyverkezik. A Daily Telegraph egy Sanghaiból vett távirat útján értesül, hogy a pekingi nagytanács az összes alkirályokat és kormányzókat felszólította a pénzszerzésre és csapat-többszérésre, mert az Oroszországgal való diplomáciai érintkezés megszakítása várható. Hír szerint a kínai hivatalnokok igen örülnek azon, hogy a totterő fölőbredésének ilyen bizonyítékát látják Pekingben. A Daily Mail azt véli, hogy ezt a jelentést egy Tiensinből hozzá érkezett távirattal megerősítheti.

3. Az orosz-japán feszültség. Egy berlini lapnak azt jelentik Tokióból, hogy az Oroszország és Japán közt folyó tárgyalásokat elnapolták. A japánok ahhoz ragaszkodnak, hogy a mandus- és koreai ügyeket külön-külön tárgyalják, amibe azonban az orosz megbízottak nem akarnak belemenni. A japán kormány erre Mandusországra vonatkozó követelését egy jogyzékbe foglalta s ezt a pétervári japán követ át fogja nyújtani az orosz kormányra. Az orosz kormány azonban nem hajlandó Mandusországra vonatkozó nézetét külön pontokba foglalni. Lehetséges, hogy a tárgyalások menetét áttezik Pétervárra. Pétervári hírek szerint bár Rosen tokiói missziója he van fejezve s ő nem fogja többé vezetni a tárgyalásokat.

Panama köztársaság. Alig mondta ki Columbiának Panama tartománya a függetlenségét, az Egyesült-Államok kormánya azonnal tetett az újdonsült köztársaságot elismerni, kiáltó jeleül annak, hogy a kis köztársaságok eleve is biztosította támogatásáról. A bevégzett tények ellen Columbia nem tehet semmit, mert tudja, hogy a kis Panama mögött a hatalmas Unió áll. Panamának első dolga lesz megkötni az Egyesült-Államokkal a szerződést a csatorna kiegészítéséről (hiszen ezért történt az egész eselszvény) s ha majd a csatorna teljesen elkészül, akkor az Unió egyszerűen ráteszi a kezét. Nemcsak a csatornára, hanem a jobb-ó-balról eső területre is, vagyis az egész Panama köztársaságra.

A forradalmi junta manifesztumot adott ki, amelyben azt mondja, hogy a panamai földszoros lakói csak azt tették, ami elkerülhetetlen volt. Panama nem húzott hasznat azokból a nagy összegekből, amelyeket gyűjtött. A junta ráutal arra, hogy a lakosság ezzel a helyzettel szemben elhatározta, hogy újra felállítja szuverénitását és maga veszi kezébe sorsának intézését. Végül kijelenti, hogy sajnálkozik a válik meg Columbiától.

Washingtoni hivatalos körökben azt hiszik, hogy Panamának Columbiától való elválasztása kész és valószínűleg állandó faktumnak tekintendő. Mértékadó helyről arról biztosítanak, hogy a köpviselet mostan való elismerésével felhatalmazták az Egyesült-Államokat az új kormány-nyüzeti érintkezésbe való lépésre. A teljes politikai elismerés később fog következni. Panamai táviratok szerint a legtöbb istmói város kijelentette az új köztársasághoz való csatlakozását.

Washington, november 7.

Hay államtitkár ma egy nyilatkozatot tett közzé, amelyben Roosevelt elnök eljárását a Panamakértében igazolja. Ebben a nyilatkozatban kifejti, hogy ez az eljárás az igazságosságnak és méltanyosságnak alapelveivel nemcsak legszigorubb egyensúlyban van, hanem az egyedül ut, amely mellett az Amerikával szemben fennálló szerződéses jogok és köteleységek szem előtt tarthatók. Hay behatóan tárgyalja az 1846. évi szerződést, melyben Uj-Granada az Egyesült-Államoknak az összes már létező és a jövőben építendő közlekedési eszközökön a forgalmat biztosítja. Ezzel szemben az Egyesült-Államok azavatolnak az Isthmus semlegességéért, hogy az átjárás forgalom ne zavartassék és biztosítják Uj-Granada szuverénitását és tulajdonjogát a jelzett területen.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Október 31-ikén

uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK

Zachariás ur.

Rövid rendőri hír szólott a minap egy Zachariás keresztnevű ifjuról, akinek a jelesebb neve nem jut eszünkbe. Zengzetes, csinos, román név pedig. A Zachariással együtt különösen széphanzású. Zachariás ur, ki talán már Berlinben van azóta, előadást akart tartani Budapesten. Össze is gyülekezett nagy és díszes publikum. Budapesten élő románok. Az előadásból azonban nem lett semmi. Nem volt rendőri engedély. A lelkes és zengzetes nevű Zachariás pedig belekerült a rendőri krónikába, amit ő igazán nem érdemelt meg.

Zachariás ur (bocsássa meg, hogy elfeledtük a másik nevét) prófétája egy új kulturának, mely a mienktől külön akar szövedni s mely a mi itt-ott nagyon gyöngye szövést kulturánkból okvetlenül sok szálát fog fölmentőlálni. Zachariás ur pedig, ki ifjú ember még, szoborról álmodik ugyan, de egy emléktábla majdnem biztos is már a nevének. Zachariás ur majd sokára, valamikor emléktáblát fog kapni. Ugy áll a dolog, hogy Zachariás ur lesz minden bizonyosság szerint a magyarországi románok első szinigazgatója.

Bukarestből került át hozzánk Zachariás ur. Ott sziniakademiát végzett. De úgy érezte, hogy nagyobb misszióra termett. Lehet, hogy küldötték ide. Lehet azonban, hogy maga fedezte föl a pompás terrénomat. Denike Zachariás ur jól számított. Zsebében meglehetősen kis pénzsommával frekventálhatja a berlini színházakat. A legelső magyar színész-direktor megfordulhat a sirjában. Ő bezzeg nem kapott volt stipendiumot külföldi tanulmányra.

Nekünk *Vulkán* József, az ismert magyarországi román író, beszélt volt Zachariás urról. A román színházegyesület nagy gyűlést tartott. Talán Segesvárott. Ide érkezett meg Zachariás ur. Temperamentumos, szép hangú, csinos fiatal ember. Mikor a nagy gyűléseknek elszavalt a derék és kegyes Coppée híres és agyonszavalt versét, a „Kovácsok sztrájkja“-t, szünni nem akart a szetreászka.

A magyarországi románok színházi mozgalma már régi. Színházi célokra tekintélyes összeget gyűjtöttek már egybe a románok. A román színészeti törekvések élén *Mocsonyi*, *Vulkán* stb. állanak.

Szó volt arról, hogy állandó román színházat vagy színházakat építsenek. Kolozsvár, Nagyszében, Arad és Nagyvárad kerültek szóba. Végre is az az idea győzött, hogy előbb színészeket kell nevelni.

Az első román szintársulat pedig vándor-szintársulat lesz. A román színházi mozgalom vezetői tudatosan helyezik a legelső grádusra színészeti ügyét, hogy annak fejlődése természetes és biztos legyen.

A színházi alap kamataiból szinműröknak tűznek ki pályadíjakat s színinövendékeknek ösztöndíjakat. A magyarországi román színészet nem akar egyszerű szolgálója lenni a bukaresti Tháliának, hanem külön magyarországi román szinműrodat s színészetet akar teremteni. Hogy pedig az idő megérett immár a román színészetre, azt a román színház-egyesület évkönyve érdekes statisztikával igazolja. Néhány esztendő óta megtízszereződött az évenként tartott román hangversenyek és műkedvelő-előadások száma. Aztán vannak már román szinpadai művek is. Csaknem mind népszinművek és történelmi drámák. Nemrégiben Nagyváradon magyar fordításban is színre került *Vulkán* Józsefnek „István vajda“ című drámája.

Zachariás ur, ki bizonyára a román színészetről és terveiről óhajtott előadást tartani a budapesti románoknak, szép stipendiumot kapott, hogy külföldre utazzék s tanulmányozza a modern szinpadot. Utjáról majd beszámol a színház-egyesületnek s talán rövi-

desen meg is fogják bizni egy szintársulat szervezésével.

A román Thália is kordéval kezd nagy utját, de mégis egészen másként, mint a magyar színészet kezdte. A román színészet nyilván szembenáll avval, amit báró Bánffy Dező nemzeti gondolatnak nevez, ám itt és most politika nélkül számolunk be egy igen érdekes kulturális vajudásról. Thury Zoltán komoly dolgokat mondhat el minapi tárcájában az ő román fiskálisával a théatriálák fölül. És csakugyan komolyan kell vennünk azokat, kik az ő Zachariásait kiküldik a modern szinpad megismerésére, hogy visszajövének, éppen azon tájakra induljanak, melyeken többnyire dunabagonyi nivón álló truppok ráják a csepüt a magyar kultúra szent nevében.

A-y E-o.

Budapest, november 7.

— A Budapesti Napló legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— A király — Ferenc Ferdinánd főhercege. Bécsből jelentik: Ő felsége a következő kéziratot bocsátotta ki *Ferenc Ferdinánd főherceghez*:

Kedves rokon, Ferenc Ferdinánd főherceg ur! A gyalogsági csapatok taktikai kiképzésére vonatkozó szabályzatok javítási munkálatainak vezetése körül kifejtett érdemeiért megelégedésemmel adok kifejezést, Bécs, 1903. november 8. *Ferenc József* s. k.

— A közös pénzügyminiszter Budapesten. Báró *Burián* István közös pénzügyminiszter, aki tegnap este Budapestre érkezett, ma délelőtt meglátogatta gróf *Tisza* István miniszterelnököt a képviselőházban. A minisztert azután maga gróf *Tisza* István kísérte fel a képviselőház karzatára, ahol egy ideig az ülés menetét együtt hallgatták. Délben báró *Burián* *Talián* Béa földművelésügyi, *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi, *Nyiró* Sándor honvédelmi minisztereket is meglátogatta. *Lukács* László pénzügy-, valamint *Pócs* Sándor igazságügyi minisztereket nem találván a Házban, a miniszteri szobájukban leadta névjegyet. *Burián* ezenkívül még *Hieronimi* kereskedelemügyi minisztert is meglátogatta, akivel hosszabb ideig konerált. A miniszter 1 óra után a képviselőházból lakására hajtott és este megjelent a szabadelpvütrkörben.

— Kielmansegg és a bécsi orvoskamara. Bécsből jelenti tudósítón telefonon, hogy az orvosi kamara valamennyi tagja lemondott tisztéről gróf *Kielmansegg* helytartónak az orvosi kamara ellen intézett heves támadása miatt. A lemondott tagok kötelezték magukat egymással szemben, hogy sem az ügyeket nem fogják tovább vezetni, sem a kinevezendő kormánybiztos mellett nem lesznek tanácsstagok még ideiglenesen sem.

— Elismerés a volt miniszternek. *Wlassics* Gyula volt vallás- és közoktatásügyi miniszter átiratot intézett a múzeumok és könyvtárak országos tanácsához, melyben a tanács odaadó és lelkes támogatásáért köszönetet mond. Az országos tanács november rendkívüli ülésében elhatározta, hogy *Wlassics* Gyula iránti hálájának, ki az országos tanácsot létesítette és jelentékeny kulturális feladatok megoldásával bizta meg, jegyzőkönyvében ad kifejezést és a volt miniszternek nagylelkű pártfogásáért külön átiratban is köszönetet mond.

— Magyarországi a st.-louisi és milánói kiállítás. A kereskedelmi miniszter tudvalevően megbizta a Magyar Iparművészeti Társulatot, hogy az 1904. évi st.-louisi nemzetközi kiállítás magyar osztályát előkészítse és rendezze. Ujabbán pedig a vallás- és közoktatásügyi miniszter felbivta a társulatot, hogy a Simpon alagút megnyitása alkalmából 1905-ben Milanóban rendezendő nagyszabású kiállításon esetleg szervezendő magyar csoportra nézve javaslatot tegyen. Utóbbi kiállítás nemzetközi részében külön osztálya lesz az iparművészetben kívül a közlekedésügynek, tengeri- és léghajózásiügynek s a munkásjóléti intézményeknek. A társulat most felbivja mindazokat a hazai gyárosokat, iparosokat és termelőket, akik a kiállításokon részt akarnak venni, hogy ezt akár szóval, akár írásban a társulat titkári hivatalában e hó 15-éig jelentsék be, egyben a felől is tájékoztassák a társulatot, hogy mekkora területet akarnak el foglalni.

— Miniszterek fogadó-napja. Dr. *Berzeviczy* Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a jövő hét hétfőjén és csütörtökön, azaz november 9-én és 12-én délután négy órák a miniszteriumban általános kihallgatást ad. November 12-étől kezdve pedig rendszeresen minden csütörtökön délután négy órák ad általános kihallgatást. — *Hieronimi* Károly kereskedelemügyi miniszter általános kihallgatást minden délután ötödik órák tartja meg. Jelentkezés aznap délelőtt kilenc és tíz óra között. A legközelebbi kihallgatás e hónap 13-án lesz.

— Deák Ferenc emlékezete. Az ügyvédi kamara dísztermében nagyszámú előkelő jogászközönség gyűlt ma este össze, hogy megbalgassa a jogászvilág egyik kitűnőségének, *Kenedi* Gézának Deák Ferencről tartott felolvasását. A hallgatóság sorában ott voltak *Pócs* Sándor igazságügyminiszter, *Mohay* Sándor államtitkár, dr. *Szekely* Ferenc koronaügyész, *Chorin* Ferenc főrendiházi tag, *Beck* Hugó, *Tóth* Gerő, *Pechata* Endre kuriai bírák, *Pongrácz* Jenő főügyész, *Zsitvay* Leo törvényszéki elnök, dr. *Gregus* Gusztáv főügyész helyettes, *Vécsey* Tamás, *Schwarz* Gusztáv, *Balog* Jenő, *Katona* Mór, dr. *Pap* József egyetemi tanárok, dr. *Hegedüs* Loránd országgyűlési képviselő, stb. A felolvasó ülésen *Vörök* Béla elnök betegsége folytán dr. *Vécsey* Tamás alelnök elnökölt. Rövid előki megnyitó beszédében méltatta Deák érdemeit. Azután átadta a szót *Kenedi* Gézának, hogy tartsa meg emlékbeszédét.

Kenedi Géza emlékbeszéde bevezetésében a tudós egyesületnek a bizalmat főképpen azért köszöni meg, mivel ez módot adott neki, hogy Deáknak jogászai műveit hosszabb időn át kutassa, ami reá nézve nagy öröm forrása volt. A kutató jogászt, amikor Deák életét tárgyas állapotban vizsgálja, nem zavarják a politikai indulatok s így különös öröme van abban, amikor Deák polgári jellege előtte egész monumetális nagyságában kibontakozik. A fiatalabb jogászműveket nevelésén nem kellene befejezetnek tartani addig, amíg a nagy jogászok, de kivált Deák Ferenc életét nem kutatja. Nem tagadja, hogy Deák Fereneknek, mint jogásznak, külön megismerése nehéz. Mint az ókori világ nagy embereiben, benne is különböző nagy tulajdonságok vannak szinte összeforrva s így jogi műveit is fölülte nehéz politikai műveitől és államférfini működésétől elválasztani. Deák az 1789. évi jogeszmék nevében lépett föl 1833-ban. Első ismert törvényszéki beszéde a haláltbüntetés ellen, első országgyűlési beszéde pedig a botbüntetés ellen szól. Ez utóbbinak végleges eltorlószt csak közel 40 év múlva, 1871-ben érthette el. Mint magyar ogász az 1832–38. évi urhéri rendezésnél kettős irányban működött a jogalkotás fokokozatos, nem forrád mi de úntudatos létrehozásán. A magánog reformeszmének ismertetése során különösen nagy súlyt helyez arra a küzdelemre, amelyet Deák 1839-ben *Wesselényi*, *Balogh*, *Kossuth* és *Lo*vassy hitlenségjereiből kiindulva, az akkori bírói önkény korlátozására megindít s amelynek egyes számai 1871-ig sőt a büntetőtörvénykönyv készítéséig elnyulnak. Kimutatta, hogy a bírói hatalom alkotmányunkban még most sinos mindezzel a garanciókkal ellátva, amelyekre Deák szakadallanul törekedett. Ezután behatóan szól az 1843. évi büntetőtörvényjavaslatról és Deák kodifikációs irányáról. Deák a kódexekben s a humanus irányban *Beccaria* tanítványának látszik. A beszéd utolsó része Deákkal az államjogászszal a politikai kérdések szigorú mellőzése mellett foglalkozik. Vezetésműveinek a törvényesség elvét tartja és kifejti, hogy a szankció pragmatika magyarozatát Deák tekintette a kétoldalú szerződések szinte magánjogi jog szigorú alapjára. A beszéd Deák jellemének néhány vonásával, emberi jószágának és humorának érintésével záródik le, mely — ugymond az elődó. — a magas igérvényeket behozza az élet mindennapi csekélysegeibe s az egyéni nagyság zordonságait a szeretetméltség virágaival borítja el. A nagy embereket a bennük rejlő erőnek után a vulkánhoz hasonlítja. Deák erdetsége és a többiek fölül különbözősége az volt, hogy az ő szemében lakó óriási erőmenyiségek nem szabadultak el félelmei kísértéseiben, hanem a bölcsesség erős rétegével lévén befűdve, megléteit és melegségük által terméres kényszeríteték Magyarországnak már elhanyagolt, már elpusztított anyaföldjét. Jogászi dicsőségét pedig röviden és jó fejezték ki még küzdelmeinek osztályos társai így: „Victor sine sanguine.“

A magas színvonalon álló, magvas esszét nagy érdeklődéssel hallgatta az előkelő közönség és az emlékbeszéd befejezése után perccig tapsolt *Kenedi* Gézának.

— *Salamon* Ödön temetése. Elhunyt érdemes kollegánknak, *Salamon* Ödönnek temetése holnap, vasárnap, délután 1/4 órák lesz a kerepesi-temető halottasházából. Ravatalára a *Budapesti Újságírók Egyesülete* díszes koszorút helyezett s haláláról a következő gyászjelentést adta ki:

A Budapesti Újságírók Egyesülete mély megilletődéssel jelenti, hogy a magyar sajtó régi, érdemes munkása *Salamon* Ödön meghalt. Hivatásszágal és nagy lelkesedéssel folytatott munka derekán dől ki pályatársai sorából. Negyvenesztendői küzdelmes életpályája 1903. november 6-án délután 3 órák ért véget a Margitszigeten, az ő kedvenc lakóhelyén. Temetése november 8-án délután 1/4 órák megy végbe a kerepesi-úti temető halottasházából s ugyanott is fogják eltemetni. A pályatársak kegyeletes szíve hiven megőrzí drága emlékét.

Budapest, 1903. évi november 6-án.

Emlékeztető Újságírók Egyesülete.

— Az új nevelő. *Drezdából* táviratozzák: *Schreiner* Ruppert augsburgi gimnáziumi tanárt a trónörökös udvarházhoz hívták, hogy a trónörökös fiának házi írásbeli gyakorlatait vezesse. A trónörökös gyermekeinek nevelésére egyébiránt *O'Byrn* százados ügyel föl, akinek a hercegek oktatását ellátó tanárok alá vannak rendelve.

— Földrendés *Baroson*. *Bécsből* jelentik, hogy ott ma délelőtt 9 óra 45 perckor nagy morájjal és erős rázkódással földrendés volt.

— **Lónyay Stefánia grófné betegsége.** Lónyay Stefánia grófné betegségéről kezelő orvosi nyilatkozatok, hogy a grófné állapota javul, aminek legörvendetesebb jele, hogy a hőmérséklete normális. Betegségének keletkezéséről ezt írják Bécsből: A grófnó a nyár elejé férjével együtt *Evians* fürdőhelyen, a Genfi-tó mentén töltötte. Utóbb *St. Moritz*-ba ment a grófi pár, végre pedig rövid tartózkodásra *Luzern*-be, ahonnan a szép ősz élvezésére *Bodrog-Olasz*ba készültek. Luzernben betegedett meg a grófné. A rosszul lett első szimptomái szeptember elején jelentkeztek, de a grófné egyelőre leünnepelt még. Szeptember 20-ika óta azonban nem tudja elhagyni az ágyat. A luzerni fürdőorvos meghívására *Widder* tanár, zürichi nőorvos vizsgálta meg a betegét és ketten megállapították, hogy a szimptomák súlyos haszhártyagyulladásra közeli állapota van. A betegség okát a grófnénak egy régebbi betegségéből keresik. Mint *Rudolf Irónörökös* ifjú felesége, 21 éves korában *Raguzán*-ban betegedett meg a grófné. Nemsokára felgyógyult ugyan, de a következő esztendőben megújult a baja Bécsben. Azóta elmaradt a betegség. A beteg grófné a legborzasztóbb szenvedéseket volt kénytelen elviselni, éjjelei mind álmatlanul multakjés hetek óta egyebet nem vett magához, mint tejet, levest, teát, borts azt is csak kanalként. Nehéz betegségét azonban bántulatos türelemmel tűrte a grófné és környezete nem egyszer csodálta meg az anyhülés perceiben rögtön visszatérő jókedvét. A grófné ágya mellett ünfeladó buzgalommal virrasztott az első perctől fogva gróf *Lónyay Elemér*, akit két apaca támogatott a beteg ápolásában. Látogatóit betegségébe eleje óta nem fogadták a grófné, de annál bőségesebben érkeznek a tudakozások majdnem az összes európai udvaroktól, kivált az angol, orosz és svéd udvarokból, valamint Belgium összes társadalmi köreiből, kivált Brüsszelből és Antwerpenből, nemkülönben Magyarországon és Ausztria főnemességének köréből. *Ferenc József* királynak, saját kívánságára, nap-nap után távirati értesítést ment Bécsbe s ugyanígy értesült édesanyja állapotáról *Windschgrätz* Erzsébet hercegné is, aki személyesen nem látogathatta meg anyját, mert örvendetes eseménynek néz elébe. A tegnapi napot a grófné igen kielégítően töltötte. Az érdeklődés különben olyan nagy a beteg állapota iránt Bécsben, hogy a *Hotel Imperial*-ban az orvosok bulletin fognak kiadni. A szálló portásánál kitett ívet eddig számtalan előkelőség irta alá.

— **Tisztviselői jubileum.** A Pesti magyar kereskedelmi bank igazgatója, *Szelehd Róbert* ma ülte meg szolgálatának harminceves jubileumát. Az igazgatót, aki a bank járófogalmazatát, szívesen ünnepelte az igazgatóság, a tisztviselői kar s jó barátainak és tisztelőinek egész serege. Az igazgatóság részéről *Lányi Leo* udvari tanácsos elnök üdvözölte s melegen emlékezett meg a bank fővárosigazgatásáról körül szerzett érdemeiről. A tisztviselői kar elnökét *Grossmann Imre* főtisztviselő töltöcsölte. Eze az ünnepelt tisztelőket banket volt a Continental-szállóban.

— **A D. M. K. E. közgyűlése.** A Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület megalakulását előkészítő-bizottság ma már megállapította az új kultúregyesület közgyűlésének végleges sorrendjét. E szerint nagy ünnepély keretében fog leotyni a közgyűlés Szegeden. *Pálffy Ferenc* polgármester felhívására a város közönsége fellobogozza az összes épületeket. Az érkező vendégeket a pályaudvarokon különségek fogadják és fogatokon kísérik szállásaikra. A közgyűlést megelőző napon a vendégek tiszteletére diszeladást tartanak. A közgyűlés december 8-ikán lesz a városi székhelyű díszteremben, ahova a zászlók alatt vonulnak fel az egyesületek és népkörök küldöttei. A közgyűlésen megjelennek a kormány tagjai, a vármegyék és a városok törvényhatóságainak küldöttei, a főispánok, a főispánok, a polgármesterek, mánások, a délvidéki országgyűlési képviselők, birtokosok és a Délvidék egyéb előke vezetőtérfei. A közgyűlés után déleln 1 órakor a Kass-vigadóban nagy ünnepi lakoma lesz. Este a színházban diszeladást tartanak. A diszeladást megelőzőleg ünnepi prólog lesz, amelyet *Heltay Aranka* szaval el. A megalakulást előkészítő bizottság ez uton is kéri mindazokat, kik a közgyűlési ünnepségen résztvenni óhajtanak, hogy elhatározásukról idejekorán értesítsék az egyesületet, (cim: Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület, Szeged) hogy az a fogadási, szállásolási, az ünnepi lakomán és a színházi diszeladáson való részvétel tekintetében megfelelő módon intézkedhessék. Itt említjük meg, hogy újabb beléptek a D. M. K. E.-be örökös tagokul 1000 K.-val *Csekónics Andrá*, alapító tagnak 200 K.-val dr. *Csathó Zsigmond* főispán és 400 K.-val *Aradvármegyé* és *Borsodmégyé* közönsége.

— **Egyházköri közgyűlés.** Az erdélyrészi ref. egyházköri közgyűlést, mint *Kolozsvárról* táviratozzák, bár *Bánffy Dezső* előktele alatt a tagok nagy részvétele mellett ma délelőtt nyitották meg. A megjelentek közt ott volt *Hegedűs Sándor* főgononok is. Bartók püspök imája után (*Bánffy* ezuttal nem tartott megnyitó beszédet) a gyűlés megalakult és a verifikálás után felolvasták az igazgatónács jelentését, mire *Bartók* püspök elmondotta részletes püspöki jelentését. A hit és az erkölcsi élet — ugymond — az egyházakban kedvező és figyelmesteti lelkesít, hogy a nemzetiségi területen az egyházakban oly hívek is vannak, akik magyarul nem tudnak. Megemlékezett a kegyadományokról, amelyekből 7126 koronával több folyt be, mint tavaly. Az egyházköri-lekben 728.000 lélek van. Főlemlíti a baptisták és nazárenusok terjedését. A jelentés után több más jelentéseket vettek tudomásul. Délután a gyűlés a tanárokat jelölté és a bizottságokat választotta meg, holnap a lelkeszavatások kerülnek sorra. A gyűlés után az egyházköri tagjai a főgononk vezetésével bár *Bánffy Dezső*-nél tisztelegtek. *Bartók* püspök üdvözölő beszédére, melyben őt az erdélyrészi kálvinisták vezérénél nevezte, *Bánffy* válaszában megköszönte a rokonszenvet és azt mondta, hogy az egyháznak szabadelvű és nemzeti irányban kell haladnia. E haladás útját elborítottak nálunk, de európaszerre nehezségekkel elborítottak látja, mégis az említt irányban haladva, győzelem remélhető. A tárgyalást hétfőn folytatják.

— **Népipari kiállítás a Sándor-utóban.** A József főherceg vednöksége alatt álló Szanatórium-Egyesület, amelynek célja hogy az Alfidőn népszanatóriumot alapítson, s amely erre a célra már tekintélyes alapítót gyűjtött, Budapestben a Sándor-utcai régi képviselőházban házi és népipari kiállítást és kárácsonyi vásárt rendez december elsőtől harmincegyedikéig. Az érdekes kiállítás, ahol a közönség szébbnél szebb hazai eredetű ajándék tárgyakat vehet kárácsonyi ajándékként, látható lesz a nép- és háziiparok minden terméke. A kiállítás tiszteleti előkei özvegy gróf *Almassy Kázmán*-né születelt *Wenckheim Mária*, gróf *Wenckheim Frigyes*-né születelt *Wenckheim Krisztina* és gróf *Almassy Dénes*; előke *Lukács György*-né születelt *Perényi Madoly* báróné és dr. *Lukács György* főispán, a népszanatóriumok érdekében indított mozgalom lelkes vezetője.

— **A bécsi kereskedők háza.** Bécsből táviratozzák: Ma déleln nyitották meg ünnepiesen a kereskedők házá 6 felsége, *Frigyes Károly*, *Ferenc Szalvátor*, *Rajner* főhercegek, *Koerber* miniszterelnök, *Call* kereskedelmi miniszter, *Kielmannsg* helytartó jelenlétében. Ott volt *Luoger* is. Válaszolva *Pollák Lipót* elnök beszédére, közzönetet mondott 6 felsége a bécsi kereskedők hódolatért és hangsúlyozta, hogy a bécsi piac régóta nagyjelentőségű volt a kereskedelem nézve, következésképpen vonzó pontja a távolabb levő országok kereskedőinek is. Ő felsége abbeli reményének adott kifejezést, hogy az osztrák kereskedelem eddigi alapján haladni fog és a legjobb sikert kívánta a kereskedők törekvéseibe. Ezután letette 6 felsége a zárókövet és megnyitotta a bécsi kereskedők házá. Ezután az uralgó megtekintette az egyes helyiségeket, beiktatta nevét az aranykönyvbe és átvette az ez alkalomból készült plajuquette-t s egy diszoklevelet. Miközben 6 felsége kocsijához ment, a kereskedők dalgylete a néphimnust énekelte.

— **Régi gobelinok.** *Pozsonyból* táviratozzák: *Radisics Jenő* az iparművészeti múzeum igazgatója és *Helmár Agost* a pozsonyvárosi múzeum őre a város által megvett primáspalota megtekintéséről az egyik terem tapétái alatt 6 darab régi brüsszeli gobelint fedeztek fel. A város az értékes szőnyegeket, melyek a *Hero* és *Leander* című költemény egyes jeleneteit ábrázolják, restauráltatja, azután itt Pozsonyban, majd Budapestben az iparművészeti múzeumban kiállítja.

— **A népszerű főiskolai tanfolyam.** A népszerű főiskolai tanfolyam az idei sorozatos előadásait november 9-én, hétfőn este 7/7 órakor kezdi meg a központi egyetem kupolás termében. (Egyetem-tér.) Ez alkalommal dr. *Schaffner Károly* egyetemi kir. tanár tartja meg első előadását az idegrendszerről és működéséről bemutatásokkal és vetítésekkal.

— **Deák-verekeés a bécsi egyetemen.** Mint bécsi tudósítók jelenté, ma a diákok egyetemi sétálása közben a nemzeti és klerikális egyetemi halgatók szövesztek, bár a rektor megelőzőleg beszédet tartott a nemzetipárti diáksághoz. A rektor ekkor kitalentelte, hogy a tanári kar a tanfolyam-egyetemesben történeket illetőleg egyetértenél, de kéri, hogy óvják meg az egyetem területének mellőságt és óvakodjanak a tüntetéstől. A verekeés egy ideig tartott majd a tüntetés a klerikális diákok elvonulásaával végződött. Az egyetem előtt álló rendőrség-

nek nem volt oka a beavatkozásra, mert a zajos jelenet az aulaiban folyt le. — A tüntetések alkalmából az egyetem rektora hirdetményt tett közé, mely a tüntetőkkel szemben a legélesebb rosszallást fejezi ki és elvárja, hogy ez a rosszallás a bűnösök megbüntetésének kapcsán elegendő lesz arra, hogy a jövőben az egyetemet hasonló eseményektől megóvják.

— **Egy orvos hagyatéka.** Néhány nappal ezelőtt halt meg Bécsben dr. *Schell* Mátyás nyolcvanegy éves orvos. Dr. *Schell* szenvedélyes képgyűjtő volt és évtizedeken át nagy képtárat rendezett magának három millió koronánál nagyobb költséggel. Különösen becsben tartotta a *Rafael*ot, *Correggio*-ot, *Rubenstól* és *Rembrandt*-ot való képeket. Csak az egyik *Rafael*-képet magát másfélmillió koronára becsülte az orvos. Ennek a képnak a híre széles körökben elterjedt és *Rafael* szülővárosába, *Urbino*-ba is eljutott, ahova dr. *Schell* elküldte a kép fotográfiaját. A város anyyira megdüböcsölte ezt a figyelmet, hogy dr. *Schell* Urbino díszpolgárává tette. Az óriási méretű kép alvilági jelenségeket ábrázol úgy, ahogy azokat *Dante* a *Divina Commedijájában* leírja. Tekintélyes műértők is megerősítették az orvosnak azt a meggyőződését, hogy a kép eredeti. Hogy miképpen jutott hozzá, azt dr. *Schell* senkinek sem árulta el, mindössze annyit mondott, hogy *Itáliában* szerezte. Sokat szokott utazni és utazás közben nagy passzióval kutatót a nagy mesterek eddig még ismeretlen képei után. Ilyen kutatások révén vásárolta meg a *Rembrandt*-*Correggio*- és *Rubens*-képeket is. A képtár többi darabja modern festők ecsetje alól került ki. A képtár, melyet dr. *Schell* egy tizenhétéves unokájához örökölt, a végrendelet értelmében hivatalos becsés alá vetik, aztán elárverezik és a vételár a kiskoru örökös számára deponálják. Mint Bécsből jelentik, a becsés már meg is történt, azonban az eredmény egyáltalán nem felel meg a vérmes várakozásoknak. Kiderült, hogy dr. *Schell*-a *Rafael*-*Rubens*-*Correggio*- és *Rembrandt*-képekkel csalódott. Ezek igen tetszetős, kedves képek, de szó sincs róla, hogy eredetiek lennének. Az egész képtár huszeder koronára becsülték, holott dr. *Schell* nagy vagyont fektetett beleje.

— **A travnikiek égették.** Megkértek bennünket a sorok közlésére: Az a retentő tűzvész, mely ez év szeptember 3-án és 10-én *Travnik* városában, *Bosznia*-ban dűbögött s melyet az orkanszerű szél miatt lokalizálni nem lehetett, a város majdnem lelelését a lángok martakává tette. 582 ház, 60 bolthelyiség és 387 gazdasági épület égett el. Közel ezer család, több mint háromezer személylyel maradt hajlék, élelem, ruházat nélkül; s a tél a közelben áll. *Bosznia* és *Hercegovina* lakosságának segítsége és a megszallott tartományok kormányának támogatása elégtelen az uralgó nyomor enyhítésére. A magas os. és kir. közös minisztérium kiközölte a magas magy. kir. belügyi minisztériumtól, hogy az aluitri segélybizottság a leégett travnikiek lakosok számára Magyarországon könyöradományokat gyűjtessen. Az aluitrit bizottság tehát azon kérelemmel fordul az összes napilapok kiadóhivatalához, egyesületekhez és egyes személyekhez, miszerint e nyomorba döntött iteni lakossgot könyöradományokban részesíteni kegyeskednek. Ezen adományok vagy közvetlen az aluitrit bizottságnak *Travniába* (*Bosznia*), vagy pedig azon lapkiadóhivatalokhoz küldendők, amelyek ezen kérelem nyívs közöltele után lapjainkban ehhez késznek nyilatkoztak. A jövőkének máris előre ezer köszönetet mond *Travnik*, 1903. október 18. *Travnik* társadalmi részére szervezett segélybizottság nevében. *Hadasi Rifat* elendi.

— **Jövendő.** *Bródly* Sándor kitünő revűje, a *Jövendő*, e héten is gazdag tartalommal jelent meg. A legújabb számban a következő cikkek jelentek meg:

B.: Első vázlat *Tisza István* arcképehez. — Egy államtitkár-jelölt szenedésai. — *Helita* Jenő: Dal. — *Pekár* Gyula: Nagy szereimok. — *Uj* kiltők. — *Szomaházy* István: A kártyagyáros halála. — Dr. *Gierke* Ottó: A magyar vásárgól. — *Felix Brodowski*: *Kórhabáns*. — *Pastor* Árpád: *Don Juan*. — *Evdós* Renée: Az aszony — a férj. — *Serao* Mathidre: *Várakozás*. — s.: *Mommen*. — *Isten*: *Madárdal*. — *Toiszoj* Leo: *Háboru* és béke. — *Természettudomány*. — *A Mars-bolygó* felhözete. — *A villanyos* távbólíró gép. — *A forradalom*. — *A megkoszartott* hatalom. — Az *uj* *Apponyi* *Albert*. *Linek* *Lajos* torzképe. — *Gazdálkodás*. *A búr*. — *Irókról* — *könyvekről*. — *A színjáték*.

— **Eltűnt tanuló.** *Vikár* Kálmán az eltűnt tanulóról szóló híre vonatkozólag az jelentik nekünk, hogy a nevezett tanuló nem fia, hanem rokona *Vikár Béliának*. Nem is szűköt meg az árvaházból, hanem egy othton felejtett tankönyvét akarván visszatenni a gimnáziumtól távolos árvaházba, eltévedt és csak a rendőrök segítségével tudott oda visszatérni. Az árvaházból megszökni sem szándéka sem oka nem volt, mert az elismert jelességű intézet a lehető legjobb bánásmódban részesíti.

Keleti-szönyegeg

nagy választékban, olcsó, szabott árak mellett

Agóbián és Adorján IV., Váci-utca 36. (Klotild-palota).

— A majomemberke. Mindennek az az átkozott konkurencia volt az oka. Egy panorámás vetődött Varasdra és ennek a panorámásnak legfőbb vonzóereje egy törpe volt. Törpe, az nem szó! Az a törpe, a török királya volt, alig nőtt meg néhány deciméternyire. A törpeipart végre is nem lehetett már folytatni a már megszokott félméteres óriásokkal, elő kellett állítani egy három, legföljebb négy deciméterrel, hogy a blazirt közönséget a panorámába lehessen csábítani. Es akadt is közönség, amely kíváncsi volt erre a még nem látott csodára, a szinte csak nagytü-üveg-gel tudomásul vehető emberi teremtményre, amely egyébként nem volt valami végképp en kelleso-sult gyermek, hanem pantallonban járó ifju, immár huszonkét éves legény a panorámás kegyelméből. Hanem jött a gonosz gipszember, aki úgy járt faluról-falura házain mindenfelé figurákkal s a fáradságos házalásban kifáradva, istenigazában mulatni akart, hát ingerkedett a világ legapróbb törpéjével. A pici ember figyelmével türe a bosznást egy ideig, hanem aztán elvesztette az ónuralmát s nagyot vakantva belehárpot a talján gipszember karjába. Lett zenebana, sikoltozás a panorámában, a rendőrség közbelépett, vizsgálván a különös esetet, kislútt, hogy a pici törpe nem is ember, hanem — majom. Igazi kis majom, amelyet nemcsak hogy korrek férfi gunyába bujtattak, hanem annak rendje és módja szerint nap-nap után meg is borotváltak. Ezt persze már a vég-ből, hogy a pici törpe inkább hasonlítson ember-hez, mint való lényegéhez, a majomhoz. Végre egy világlátott panorámás nem zárkozhatót el ama sokat emlegetett megfigyeléstől, hogy Adam egyenes leszármazottjai megiepo hasonlatosságot mutatnak az állatlag furgo manduloropogatókhoz. Es a konkurencia nyomása alatt ahhoz a kis fogáshoz nyult, hogy egy majmot állított be „a világ legkisebb törpéjé”-nek. Sőt még borotválta is a kis gavallért. A varasdi rendőrség azonban lecsukta az álnok panorámást a talján karsobe miatt. Igazán kár. Abban a mindennapi ma-jomborotválásban annyi a vigásg és zsenialitás, hogy bizony minden szigorúság mellőzésével józú mosolyt és kegyelmet érdemelt volna az a fiúikus panorámás.

— Öngyilkos gyerek. Aradon a minap a rendőrség kapuja előtt fobelótte magát egy tizennyéves borbélyinas. Déli egy óra után a vézna kis legény bement az ügyeletes altisz szobájába, sarkon fordult és elfuott. Az őrmester éppen irt és észre sem vette, hogy egy levelet is dobott az asztalra. Egy-két másodpercet később lövés dördült el a kapu előtt s véres fővel bukkott a járda szélére a rejtélyes fiu. Jobb halántékából ömölt a vér, mely egész arcát elborította. Esméletlen állapotban vitték a kórházba. A rendőrségen hagyott levél borítékán ez volt: „Öv. Jelinek Lajosné úrnőnek, Pécs, Sáncz-utca 9.” A levél tartalma pedig így szólt:

Kedves mamám, bocsánatot kérek ezér a tetemér de nem tebelek róla mert göngségeim okozta nov. 4. Aradra érkeztem és itt agyon lövöltem magamat most pedig bocsánatot kér utóljára Szerető fia kálmán!

Egy kisebb cédula is volt, ezzel a szöveggel: Névem Jelinek Klmán születem Somogy-Csurög anyám lakik Baranya m. Pécs további tudósítást megadja anyám. Kérem szépen a hatásgóbt küldéne el a leveletem pécsre.

Később a fiu magához tért s élcszóval is beszámolt személyi adatairól, de aztán ujra elájult, még melótt felvilágosítást adhatott volna arról a végzetes „gyöngösgesgről”, amely a legyvert a kezébe adta.

— Ösztályosrejtvegyek iránt érdeklödőknek. A Nemzeti Pénzváltó-Részvénytársaság, Budapest. ügyfeleinek kenyelmére értékes u tiásokat bonosított meg, miáttal — mint ez lapunk mai hirdetési rovatában látható — a felek a nevezett társaságnál jelentékeny előnyököt élveznek.

— A banda sikere. A nyáron, mint sok más külföldi helyen, Luzern városában egy magyar cigány-banda játszott. A svájciaknak, meg az ott tartózkodó idegeneknek roppant tetszett *Lató* János dombovári bandájának a játéka és mindenjafja kedveskedéssel, tömérdek elismeréssel háálták meg a primás és zenekara virtuozitását. Öszre aztán hazament a banda babérral megrakodva. Am a hálás külföldi a tévóban sem feledkezik meg a cigányról, aki a nyáron elszó-rakoztatta. Az egyik luzerni újsághoz grófi *Montenberg*, párisi bankigazgató azt a kérdést intézte, hova irhatna annak a magyar cigányprimásnak, aki a nyáron Luzernben olyan pompásan játszott. Az estélyein ugyanis szeretné, ha a cigánybanda magyar nótákat huzna. A luzerni újság a cigányzenekar impresszáriójától besze-rezte az adatokat és legutóbbi számbán felelvén a francia grófi kérdésre, egyszermind konstátálja a magyar zenének és *Lató* János bandájának fönem-náisi sikerét. A cigánybanda aligha megy a télen

Párisba, hiszen Tolnavármegyében is elkel a jó cigány, de méltán büszke a francia grófi ajánlatára.

— Tisza Lajos szobra. Szegedről telegrafálják: *Fadrusz* János teljesen befejezte Tisza Lajos szobrát és az éro-alakot még augusztusban elküdté Szegedre. Ugy volt, hogy októberben leplezik le, de a művész betegsége, majd halála miatt elhalasztódott a leple-zés. *Dr. Gaál* Endre tanácsnok most előterjesztést tett a tanácsnak, hogy a jövő év május havában leplezzék le a szobrot.

— Jubiláló honvédezés. Szép ünnepeltes-ben volt része a napokban nemes *Ratkovic* Jánosnak, a Sziszeken állomásozó 27-ik honvédeyalogezred parancsnokának 40 éves szolgálati jubileuma alkal-mából. Az ezredparancsnokot tisztikara üdvözölte elébb, majd *Kemenovic* tábornok, a 84-ik honvéddan-dár parancsnoka mellére tüzte a katonai érdemkeresz-et. Este bankett volt, melyen az ezredes hazafias lelköszöntőt mondott a királyra és hálás szavakkal köszöntö meg az ünnepelést. Sziszek város polgár-sága iáklványzenét rendezett a népszerű ezredes tisz-teletére.

— A Mont-Pélée menekültre. A világraszóló tűzhányó-katasztrófia idején, mely St. Pierre szigetét elpusztította, szó volt arról, hogy csak egyetlen ember élte túl a kat-sztrófát azok közül, akikre az a rettenetes pusztulás tört. Egy *Ludger Lyllbaris* nevű néger volt, akit éppen a katasztrófia napján zártak be gyil-kossággal a törvényeszkék épülete alatt levő föld-alatti börtön-cellaák egyikébe. Ez a cella oltalmazta meg a végveszedelemtől. A négert Angliába vitték és elmondatták vele élelményeit, amelyeket most egy angol folyóirat is leközült. A szerencséslen ember, aki csaknem beleőrült a kiállott rémületekbe, kőve-ke-zőleg mondja el tapasztalatait:

Cellám jó mélyen fektött a föld alatt, a törvény-ház külső alapfalazatának közelében. Sokáig kellett léposköön leieled haladni, hogy a tulajdonképpeni be-járatot elérjék. A cellába érve, egyenesen rávettem magamat a pad óra szót számára. Nagyon kétségbe voltam esve, mert nem tudtam, vajjon megötem-e társamat a verekedés közben. Nem akartam gyilkosa lenni és féltém, hogy mégis megtörtén a szerencse-lessness. Majd beárdültém a gondolatra. Rettenetes tompultség vett rajtam erót ott a szalmán fekve, ami-ből egyszerre egy különös jelenség rázott fel. Azt éreztem, hogy a cella pad óra inogni, reszketni kezd alattam. Kétszer-háromszor olyanforma tompa zörejt hallottam, mint valami távoli mennydörgés. Nem soká foglalkoztam azonban a dologgal, mert tudtam, hogy a Mont-Pélée háborog és ezeket a jelenségeket is arra magyaráztam.

Nemsokára éltél és vizet hoztak cellámba, én azonban hozzá sem nyúltam, csak feküdtém tovább mozdulatlanul a szalmán. Ez a helyzet azonban nem tartott tovább egy félóránál. Egyszerre valami rettenetes változás történt cellámban. Irtozatoss sötétség állott be; még az a gyöngye, szegényes kis sugár is eltűnt, amely valahonnan felülről hatolt hozzám. Mindezt azonban olyan iélelmetes gyorsasággal történt, hogy olyan gyorsan el sem mondatom. Kivülről izgatott, össze-vissza kiabáló hangok és utkosás nesz élt hal-lottam. Kiátozni kezdtem, de senki sem jött segítség-re. Így tartott ez pillanatokig, egyszerre, amilyen gyorsan jött az elsötétülés, éppen olyan hirtelen világosság támadt körülöttem. De micsoda világós-ság volt az! Mintha az egész világ lángba borult volna hirtelen. Mintha a végítélet napja érkezett volna el. Lángolt, világított minden körülöttem és perszelo, pokoli forróság járt ve! A földöm, a szem-em, a testem tüzbén volt, izzott. Leirhatatlan fájd-almatok éreztem abban a füstnélküli száraz forró-ságban.

Teljes erömből kiabálni kezdtem segítség után, verdestem az ajtót, hogy bocsásanak ki, de senki sem közlekedett, s kivülről egy hang, egyetlen egy gyöngye nesz sem hallatszott. Mintha az egész világ kihalt volna.

Egyszerre elkezdett a lábaim alatt a föld is inogni, de olyan erővel hogy elestem tőle és mindjárt utána óriási robajt hallottam kivülről: az összeomló házak rettenő robaját. Az én cellám azonban érintetlenül maradt. Csak valami lötekyönny anyag kezdett az aito alatt beözönlöni, mely úgy égetett, mint a tűz. Es ezzel együtt meglott a cella föjtő kengázakkal is. Majd epiustultam, nem birtam lélegezni. Aztán el-vesztettem az eszméletemet és nem tudom, mi történt velem. Talán háromszor huszonegy óra is eltelhetett addig, amíg jó emberek kiástak börtöncémből és ujra megpillantottam az édes, drága napvilágot.

— Nemes egyszerűség. Vannak esetek, a me-lyeket tünkre tesz a glossza. A *Foszonyban* megie-lenő *Felsőmagyarországi Hírlap* alábbi nyílterét ezért közöljük minden további megjegyzés nélkül.

Nyílt-ter.
November elsején bementem *Stere* Jenő hely-bell idóráshoz hajamat levágnatni. Hávigás köz-ben a fölémből egy 5 milliméteres darabot levá-g-tak, minek következtében nagy fájdalmat szen-vedtem el.
Balogh Kálmán.
— **Evangelikus istentisztelet.** A Váci-úti köz-ségi elemi népiskola tornatermében 8-án delután 3 órákor evangelikus istentisztelet lesz, melyen *Stuer* Lajos vallásnár mond szentbeszédet.

— Mommsen szórakozottsága. Mommsen nagy tudós, igen szellemes ember volt, de mellékiesen tanár is és így senkit sem lephet meg, hogy a német lapok hasábokat irnak össze szórakozottságáról. Így gyak-ran megesett vele, hogy olyan leveleket, melyeket feladás végett vitt magával, este a saját kapuja levél-szekerényébe talált meg. De a szórakozottságnak sokkal klasszikusabb példáját nyújtotta akkor, mikor a borbélyhoz, ki a haját levágtá, a bevégzett művét után így szólt: A tükörből úgy látom, hogy nagyon rövidre nyirta hajamat, sziveskedjék ujra munkához fogni, mert hosszabban szeretem viselni. — Egy na-pon, szolgája dolgozószoájába hozta az ebédét és megkérte, hogy lásson az evéshez. Am Mommsen, ki munkájába volt elmélyedve, nem vette tudomásul a felszólítást. Mikor a második tál került elébe, ő még az elsőhöz sem nyúlt hozzá. A szolgának hirtelen nagyszerű ötlete támad. A második ételt gyorsan az asztalra teszi, az elsőt pedig kiviszi és józúen meg-eszi. Így tett a második és harmadik tál étellel is. Néhány óra múlva ürességet érez a tudós gyomrá-ban. A konyhába megy és bosszusan kérdezi: Hát mért nem kapom ma meg az ebédemet? A szolga így felel: Iszta a tanár ur már evett. — Ejnye, hát, hogy is felelhettem el, monda a és ujra írósztalához ül.

— Halálözás. *Burchard-Béla*úry Konrád írendi-házi tag lelesége, születet *Fuchs* Augusta ma éjjel hosszú szenvedés után meghalt. A jóteknységárol ismert úrnő halála mely részvételt kellett a főúri kör-ökben, ahol eökelöl szerepet vitt. A szegényeknek jószívű és fáradhatatlan gyámoltója vot. A megbö-dogutban *Rajner* Kálmáné, a Pesti Heng-ermalom vezérigazgatójának felesége, dr. *Burchard-Béla*úry Kunó főispáni titkár, *Burchard-Béla*úry Pál hollandiai osztrák-magyar követségi attasé és *Burchard-Béla*úry Andor jorzahaltató anyjakat gyászolák. A teteset vasárnap déutan három órákor lesz az Andrassy-ut 132. szamu gyászshóból.

Haberfeld Fülöpné, *Haberfeld* Fülöd dombovári tekintélyes kereskedő felesége e hó 5-ikén meghalt Budapestben 63 éves korában. Az elhunyat 8-ikán kisérnk örök nyugalomra a dombovári izraelita temetőbe.

— Az elveszett költő. *Henri Beck, a Hóllók* és a *Párisi* nó című darabok zseniális szerzője, azok közé a költők közé tartozik, akiket haláluk után is üldöz a balsors. Hogy életükben léleismertek, nem méltatták, hogy a legnagyobb elkeseredés észkelődött szívébe — azt mindenki tudja, de, hogy még holttes-tével is kalamtáisi vannak, az csak most, az elmult halottak napján tűnt ki. Mikor Beck 1899-ben a leg-nagyobb nyomorban meghalt, barátai: *Mirbeau*, *Ros-tand*, *Mühlfeld*, *Antoine*, *Bauer* — holtteste számára ugynevezett állandó koncessziójú helyet vettek a *Père-Lachaise*-ben, azaz olyan sírt, melybe bizonyos évek elteltével, nem temetnek más holttestet. *Dalon* szobrászti pedig megbízták, hogy készítse el a *Párisi* nó szerző-jének márványszobrát. De rövid idővel a megbízás után a szobrász is meghalt és szegény Beck barátai nem gondoltak többé síremlékére. Évek multak és azt a keskeny földdarabot, mely alatt *Henri Beck* földi maradványai pihentek, benőtte a fü és a csalán. Néhány hónappal ezelőtt *Emile Fabre*, Beck egyik tanítványa és tisztelője, virágokkal akarta a mester sírját ékesíteni. A *Père-Lachaise* őrei meg is mutatták neki a sírt és ő is helyeze rajta koszoru-ját. Midőn azonban halottak napján ujra eljött, Beck állítólagos sírján egy kis síremléket talált ezzel a fel-írással: *Szeretett férjemnek!* Minthogy Beck agglegény és az asszonyok esküt ellensége volt. *Fabre* tudta, hogy ezek a hantok nem takarhatják mestere holt-testét. Felháborodva vont felelősségre a temető hiva-talnokait, de ezek vállukat vonogatva, csak ennyit feleltek: *Henri Beck* — állandó koncesszió — két méter! Ez a szomorú hír aztán lelázta a szerencsét-len Beck barátait közönyösségükből. *Antoine* kölevélet küldött szét a lapokhoz, melyben ünnepplesen ki-jelenti, hogy saját költségén állit fel síremléket a sza-bad szinpad tulajdonképpeni megeremőjének. *Mirbeau* és *Bauer* pedig égrs-öldre esküdözök, hogy meg-találja a mester sírját. Talán fel akarják ásatni az egész óriási temetőt? Mindenesetre különös fényt vet Párisra, a „világosság városára”, hogy annak a fér-fünak sírját, kit egykoron a modern szinpad mesté-renek neveztek, nem jelöli egy kis kődarab, nem jelentéktelen tábláska, mely arra emlékeztetne, hogy valaha élt.

— Házaság. *Rónay* Ákos, a Magyar Agrár- és Járadekbank tisztviselője, eljegyezte *Lajos* Marikát, *Lajos* Lajos gyáros, a *Ferenc* József-rend lovagja, leányát.

Deutsch Mór, a Magyar Agrár- és Járadekbank tisztviselője eljegyezte *Gombosi* Mór egri vállalkozó leányát, Rónéét.

— Elgázolt asszony. *Tokos* Ferenc fuvaros ma reggel a Soroksári-utca 2-ik szamu ház előtt ölgázolta

Az idegbetegségek gyógyítása. Irta: **Dr. Moravcsik Ernő** egyetemi tanár. Ára kötve 6 korona 40 fillér. Singer és Wolfner kiadása, Budapest, Andrassy-ut 10. szám.

köcsijével Weiner Adolfné született Schmidt Viktória 58 éves újságelárusító asszonyt. Weinernét bevitték a Rókus-kórházba, ahol hamarosan meghalt. A vigyázzalán kocsi ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Egy község megrendezésabá'yozása.** Kis-Küküllővármegyében, Völz községében, hol a lakosság számszok és románokból áll, az ez év folyamán megindított tagosítás miatt a lakosság általános felbujogtatás folytán annyira fel lett izgatva, hogy ott a hatóságai közegek élele veszeltelet volt. Minthogy a fölötési hatóságok jóakaratu és erélyes figyelmzeteléseinek dacára a rend helyre nem állott és a végten és életbiztonság elleni kihágások megismellődtek, a községbe állandó osondőrőjratot vezényeltek ki. De a rend és béke még akkor sem állott helyre, a lakosság összevagdala a telefonhálózat drójtját, a jegyzőt fenyegettek, sőt kőszer rá is lötek, gyujogtattak, minek következtében a jegyzői székhelyet ideiglenesen Alsó-Bajomba helyezték át és egyuttal a közrend s életés vagyonbiztonság helyreállítására a belügyminisztertól egy század huszárság kikirendelését kérték. Ez megtörtént és a hó 3-ától a század huszárság Völzön telepedett le, ahol e miatt nagy az elköseredés, de a rend és nyugalom helyreállt.

— **A keresztény nők imahete.** November 8—14-ig a világ minden részében összejönnek az evangéliumi egyházakhoz tartozó keresztény nők, hogy íókreveik elomozdításáért közösen imádkozzanak és mindenütt egy és ugyanazon tárgyról elmélkedjenek. E hitet erősítő összejövetelek Budapesten e hó 6-ikán este 6 órakor a Rózsaa-utca 20. számú imateremben kezdődnek, ahol az egyházi beszédet az alkalommal Sörös Béla református lelkész mondja.

— **A csodás énekesnő.** A nagyobbn német lapok nyiltterében a következő reklámmal jelzi egy imprezárió J. R. nevű énekesnő érkezését és legközelebbi fellépését: A nagy művésznőt tünderék ajándékozták meg bölöslőében, mert olyan hajlékony, mint a nád, olyan vidám mint valami pióci gyermek és olyan fiatal, mint a hajnalpir. Mikor énekel, madárnyaka felfüvődik, úgy közeledik szivünkhez, mint valami rózsabokor és úgy rémlük előtünk, mintha ezer ragyogó virág nyilna ki a levegőben. Vig hangja az elragadotás borzalmát kelti fel lelkünkben, csengésének élettüvös csipkék titokzatos szövedéke tompítja meg. A hallgató meg van győződve, hogy az ég felé akar szállani, mikor csodás karjai szárnyak módjára rebbennek, mivelhogy fekete szeme egy csillag és ragyog, mint a csalogányú.

Anny bizonyos, hogy az imprezárió fantáziája keleti jellegű, hogy milyen az énekesnő, azt persze közönséges halandó nem tudja elképzelni. Ha a leírásához hasonlít, akkor érdemes megnézni, különösen ha a koncertterem helyett, valami panoráma külön üllkjőében fogadják a kíváncsikat.

— **Közösmentnyilvánítás.** Főlkérteünk a következő sorok közlése: Fogadják mindazok, kik felejtethetlen édesatyánk, Lichtenstein F. Lajos elhunyt alkalmából hozzánk és a Pester Correspondens szerkesztőségéhez részvénytilatkozatot intézni kegyesek voltak, ez után is hálás közönetünket. Lichtenstein testvérek.

— **A pénzeslevélhordó merénylője.** Boda István pénzeslevélhordó merénylőjét a rendőrség még mindig nem tudta kézrekeríteni. Több embert letartóztatattak már, mert hasonlítottak a merénylőrlő adott személyleírásához, de mindegyikről kiderült, hogy ártatlan. Ma is egy mérészósegedét ért ez a sors. A mentők ugyanis a Rókus-kórházba szállították egy Függő József nevű 25 éves mérészósegedét, aki verekedés közben sebesült meg. Függőt ugyanabban a kórtérben helyezték el, ahol Boda feküdt. Amint Boda észrevette Függőt, meglepetlen konstátálta, hogy nagyon hasonlít a merénylőjéhez. Közölte a gyanuját az orvosával, aki viszont a rendőrséget értesítette. A rendőrség e gyanu folytán vizsgálátot indított. Boda kijelentette, hogy Függő a megszólalásig hasonlít a merénylőjéhez, de azért még sem merne érte a gyanujára megösküdni. Függő határozottan kijelentette, hogy nem ő a támadó és alibit is tud bizonyítani. A rendőrség Függőt szembesitette Ulrik Ferenc vaskezeskedő segédvel aki a baltát eladta és Kramer Terézszel, aki látta a merénylőlet. Ezek kijelentették, hogy bár hasonlít a merénylőhöz, mégsem az. A nyomozás során házkutatást tartottak Függő Alsó-Erdősoron levő lakásán, de semmi gyanus dolgot nem találtak. Apósa pedig igazolta Függő alibiét. Ezek után a rendőrség megszüntette Függő ellen a vizsgálátot.

— **A menetjegyroda utazási programja.** Az államvasutak menetjegyrodája most készült elő az 1904-iki évben sorra kerülő magyarországi kirándulások és külföldi társasutazások tervrajzát. A Tátrába, Álduna vidékére, Rivierára, Olaszországra. Svéd- és Norvégországra, Konstantinápolyba, Kairóba és Jeruzsálembe indulnak társasutazások. Ugyancsak előkészületek történnek a st.-louisi világkiváltásra rendezendő utazás tekintetében is. A menetjegyroda a rendes gyakorlatól eltérően az utazó község meghallgatásával óhajja az utazások programját elkészíteni és tekintetbe véve, hogy a résztvevők társadalmat állásuk és foglalkozásuk szerint különböző időben indulhatnak utra, felhívja a közönséget, hogy óhajjáról az időpont, vagy egyes részletek tekintetében is, a menetjegyrodat (Vigadó-ter 1.) megvéteges program elkészülése előtt értesítsék. ami azonban az utazásban való részvételre semmi tekintetben sem kötelező. Az egyes kívánságok az itt fel nem emlitett más utazásokra is vonatkozhatnak.

— **Az elővezetett orozslán.** Néhány nappal ezelőtt árverésre került Moszkvában az állatkert, amely egy teljesen eladósodott társaság kezében volt. A társaság hitelezői végre megunták a sok varást és megvették a "törvényes lépéseket követelésük behajtására. Így aztán rövid idő mulva megölték a dobert az állatkert fölött. Azonban mindjárt az első tételek-nagyon szűkösen folyt be a pénz. Az elefántért, mely ötvenezer koronát ér, össze-vissza ezerkétszáz koronát kaptak, az orozslánért pedig nem többet ötszáz koronánál. Erre az igazgatóság érvénytelennek nyilvánította az árverést és vissza akarta adni a vevőknek a pénzt. De azok tudni sem akarták a dolgról. Nagy zajt csaptak és semmiképp sem akartak ellállni a joguktól. Ekkor a direktó egyik embere csöndet intett s ezt mondta:

— **Uraim önöknek főlkéletesen igazuk van.** Amit önök vettek, az megilleti önöket. Mi már nem is próbáljuk önöket kapacitálni. Az az ur, aki az orozslánt vette, lépjen elő. A szelidítő mindjárt kinyitja a ketreket és átadja a vevőknek tulajdonát. Csak arra figyelmeztetem, hogy az orozslán kissé rossz kedvben van, mert már három napja nem evett. Hja, nem volt pénzünk . . . Ni, már itt is van a szelidítő. Kérem, nyissa ki az orozslánketreket.

A tömeg a barátságos szavak után egy szét-szaladt, mintha ott se lett volna. A vevők pedig mohón visszaösmintáltak a vételt.

— **A művésznő szerenője.** Elénk feltűnést kelt egy a művészlólón, mint társadalmunk különböző rétegeiben az a hir, hogy egyik legtehetségebb művésznők, kiért a község ragyog, mert művészetével meghódította s akinek a fővárosi színházak igazgatói a legtehetségebb szerződést ajánlották, legközelebb megválnak a szinpadtól. Hiába kérték rokoni, barátai és kartársai, hogy ne hagyja el dicsőséges pályafutását, a művésznő hajthatatlan megmaradt szándéka mellett. Miért távozik? Talán férjhez megy? Vagy egyéb ok miatt? — Sikerült megtudnunk, magától a művésznőtől, hogy régit vágya végre beteljesedett. Boldogság után vagyódik és ezt most megialálta. A szégenység volt a főkadalya annak, hogy régi szerelmének, aki állami hivatalnok és szerény anyagi viszonyok között élt, hűségeit esküdhessék. Mitűn azonban Török A. és Társa bankházában, Budapest. VI., Teréz-kört 46/b. alatt megnyerte a nagyígyerményt, boldogságának semmi sem áll útjában. Ez a rövid története annak a hat képnak, melyet olvasóink a Török A. és Társa bankházának mai szines hirdetésén találhatnak.

(x) **Gazdákknak.** Aki gépek, benzin-motorok és benzin-lokomobillok iránt érdeklődik, elsősorban kérjen árjegyzéket Dénes B. óégől, Budapest, VI. Váci-kört 61. sz., mint a Brauner és Klasek utóda Plewa E. mérnök cs. és kir. szab. gép- és motorgyárának képviselőjétől. Az árjegyzéket mindenki kívánatra ingyen és bérmentve kapja.

Családi boldogság.

(Kép a jövőből.)

Párisban a gyermektelen nők anynyira mentek az ölebek délélgetésében, hogy most már nevelőnőket tartanak számukra.

(A nevelőnő épp most érkezett meg a délélgetett kutyussal a rendes délélőtti s táról.)

A nagysága: Nos kisasszony, hogy viselte magát Jacques ur a séta alatt?

A kisasszony: Rosszul, kezét csókolom. Nem érttem, ő azt hiszi, hogy minden sarokkó szomszjas . . .

A nagysága: De Kiki, igaz ez?

Kiki: Ó hazud! Ez az öreg nő irigylit, hogy nekem tetszik a kis Claire.

A nagysága: A kis Claire? Óh Kiki, hát ezt kellett megérnem? Hisz az egy . . .

Kiki: Azt akard mondani, hogy 'elenc? Hát én mi vagyok? Külömben is ne önts ki minden könnyedet a perzsúra, mert a feketekávét még nem adtam elő. Te, hát csakugyan olyan teketemultu az a kis Claire?

A nagysága (mohón): Óh, ha mondom. Egy tált kis pinesit, azt persze . . .

Kiki (vénes nyugalommal): Nem baj. Sőt most már feleségült is veszem.

A nagysága: Szégyent hozol a csaláodra? Mit szól majd ehhez jó atyád? S a kedves Marie néni?

Kiki: Most már jó lesz halgatni. Engem ne örjts meg ezzel a komplikált család számarásggal. Az én anyám egy sovány, éhes, gazdátlan kutya volt, az apám meg most is gyümölcsös-kocsit óriz a Szajna partján s a kocsi kerekéhez van kötve.

A nagysága (dühösen fordul a kocsiszósegekhez): Hát miért tartom én magát drága pénzért, ha így neveli a fiut? Maga egy közönséges személy, hallja!

Kiki: (végigdől a diványon): Csöndet, hölgyek. Éhes vagyok, s enni kívánok.

(A szakácsné egy dusan megrakott ezüstfálácán enniválót hoz.)

A szakácsné: Itt az ifiur uszonájja. (Magába dör-mög) Dögöljön meg.

(Kiki hatalmas ótvágygal habzsol, a nagysága boldogan nézi.)

Kiki: Pecsztől! Már eleget zabáltam!

A nagysága: Hát ez a műveltség, a finomság, az ildomoság, amire én és atyád szoktattunk? . . . (hirtelen.) Pedig most is azon gondolkodom, hogy mivel lepjünk meg hoolnapun, a születésnapodon. Atyád aranyórát akar, de én hátaslovat szeretnék. . .

A szakácsné (benyit): Itt az ifiur görög tanárja.

Kiki: Hát egye meg a fene; várjon! (A nagysága jelét jórulva, iszonyu dühösen.) Most pedig azt mondom elég legyen! Tovább már nem bírom. Vagy vesztek a születésnapomra egy pórázt és egy szájkosarat, vagy itt bagylik benneteket!

(A nagysága ájtultan terül el a perzsá szőnyegen, Jacques ur pedig megfeleledzik minden műveltségről, amit nagynehezen a fejébe vertek.)

K. S.

Tartachán.

Tartachán kaukázusi herceg az Usha-hegyet egy német kisasszonynak ajándékozta.

Tartachán az óskori lovag, Ki nők iránt nem volt eddig se vak, Egy szép napon így szólt önmagához: — A nő mi bájós!

Ajándékozzak meg tehát a nőt S adjunk neki olyasmit, aminőt Még nem pipát tán ezredégek óta Az öreg Európa.

Elég volt eddig a sok diadém, Elég az ékszer, gyémánt, drága jém, Elég ma a veréb s holnap a tűzok, S elég a búzok.

Lehozták százszor már a csillagot, Volt olyan is, ki szívet s vért adott De nem láttam még herceget, se bankárt, Ki nőnek adta már a Gaurizankárt.

De én! ha rám mosolyg a női kegy, — Előttem nincs oly csúcs, oly búzske hegy, — S habár az ormok fel az égbe nőnek, — Mit ne adnék a nőnek.

Nagysám! tehát ha ezer szemet mezeszt Réam, ön a Monte Everest, S ha hűséges leend hozzám a síróg Megkapbat a Mont Davalagírt.

Sőt mit mondjak, ha nagyon szeretel, Fied ő a Popokatepetel! Csak kérlek, tel ne menj a csúcsra hegyre, Mert én utánad nem mászok a hegyre.

xl.

FÓVÁROS

(*) **A községi választások.** A Belvárosban nagyon mozgalmassnak ígérkezik a községi választás, mert felbomlott a paktum, amelyben az utolsó községi választások alkalmából a Polgári Kör és a Saskör megegyeztek. A Belvárosi Polgári Kör és Demokrata-Kör együttesen veszi föl a harcot a "sasok" ellen, akik eddig csaknem kizárólagos uralmat gyakoroltak a Belváros adminisztrációjában.

A Saskörben ma megalakult a községi választásokra az *Egyesült belvárosi párt*, amelynek elnökül a gyűlés elnökét, Kósz Istvánt választották meg, a tisztikarunk kívül választottak busszonegy kijelölő-bizottsági tagot és megalakították a kétszáztagú végrehajtó-bizottságot.

A megalakulás után Fölönyi Géza beszélt, aki elmondotta a Belvárosi Polgári Körrel fennállt paktum felbomlásának okait.

A Belvárosi-Kör fölhevítet intézett a Saskörhöz. kívánva, ígérjék meg, hogy a most bekövetkező választásnál átengednek a részökre három virilitási és három szabadon választott bizottsági tagsági helyet, a régieken kívül. Ez azt jelentette volna, ugymond, hogy a Sas-kör dobjon ki a saját hívei közül hatot, hogy ennek a révén a Belvárosi-Kör néhány akarnoka helyet kapjon. Mivel erre a Saskör ígéretet nem tett és nem tehetett, amazok egyszerűen fölmondották a barátságot. Ezzel meg van alapítva, hogy a Belvárosi-Kör nem akar együttesen haladni a Saskörrel. Megvallja a szóit, hogy őszintén sajnálja, hogy a másik körnek olyan jeles

tagjai, mint *Kuns Jenő*, *Heinrich* Alajos stb. ezúttal nem fognak velük váltivétel működni. Ez azonban nem gátolja, hogy akiket onnan érdemeseknek fognak tartani, ezúttal is bevásárrak. De egyes kapaszkodók ne számítsanak arra, hogy érdemük jogának betudni azt, hogy a Belvárosi-Kör tagjai. Kritizálja aztán a Belvárosi-Körnek székülődött programját, amelyben szerinte a legdrágább pártlevél keresztlivéllet hangzatosabb és azt jelentik ki, hogy azért kell dominánia a szabadelvűl pártnak, mert az van többségben s az értelmiség és nagyon az ő kezében található föl. Az ily fellogás neveléses. Az ellenpárt azt hangoztatja, hogy a fővárosi hatóság életében legyen rend és takarékosság. Igen, legyen; de akkor arra kell törekedni, hogy ne legyen olyan kormány, amely a fővárosnak csak kerékkötője s nem előmozdítója. A kormány most egyedül a fővárost 5 millió adóterhel-re sújtja s ezért semmiféle viszonzó-gáltással sincs. Amíg nincs olyan kormány, amely igyekszik a főváros pénzügyi rendezésében segítyt nyújtani, addig a pártoskodó szabadelvűség sem az országot, sem a fővárost boldogítani nem fogja. A mostoha kormányval szemben mi is remánatunk egy igazi nemzeti és jogos követelésre: az önálló vámtérület fölállítására. E tekintetben az Egyesült belvárosi pártnak ki kell bontania a zászlót. Amíg az önálló vámtérület meg nem lesz, addig sem az ipar, sem a kereskedelem föl nem virulhat. A mostani kormányok még a harcinas bizottság kérő fölterjesztéseit sem vették figyelembe; nem küldötték ki azt a vegyes bizottságot sem, mely megvizsgáta volna, mennyiben van igaz a kormány eljárása ellen panaszok fővárosnak. A szabadelvűl pártjelvényei alatt kiadótt jelszavak tehát értéktelenek. A kormányunk ugynevezett nagy tevékenysége csak bizonyos érdekek kielégítésére terjed. Kritizálja a kormány-nak a fővárosi törvény reformjára vonatkozó programját s elítéli a nyilatkozat rőla. Magát a választási törvényt kel — ugymond — reformálni s a választó-jogot kiterjeszteni minden polgárra, aki hasz- nos munkálkodást fejt ki, föltéve, hogy a hazafisága ellen semmi kitögás sincs. Kikél az ellen a jelszó ellen, amit a másik párt hangoztatnak: hogy a fővárosi hivatalokat ki kell venni a választás alól s állandóítani kell. Hiszen ha a választás jogát is elveszik a polgároktól, akkor csak a panaszkodás és a fizetés joga marad meg, akkor igazán nem lenne érdemes polgárnak lenni és akkor Magyarország rendőrállam-má változna át. Ezek után fölújja a pártot a buzgó, egyites küzdelem abban a biztos tudatban, hogy a győzelem az Egyesült belvárosi párt lesz. (Hosszantartó lelkes éljenzés. Taps.)

Mához egy hétre pártacsora lesz a társaskör disztermben.

A belvárosi szabadelvűl párt holnap, vasárnap délelőt 11 órakor tartja meg a Belvárosi Polgári Kör eskütéri helyiségében szervezkedő közgyűlést. Ez a párt is erősen bizik győzelmében. Holnap közgyűlé- sen tiltakozni fog a „Saskör” amaz eljárása ellen, hogy bár a paktum felbomlása folytat az egyesült belvárosi községi párt megszűnt, az még az Egyesült belvárosi párt cégére alatt indul a választási küz- delemben.

Az elfelejtett jubileum.

Irtá: Dr. Toldy László, székesfővárosi főlevéltáros.

Budapest, november 7.

Az október 23-iki budapesti reggeli lapok közül négy és egy esti lap egy-egy érdekes cikket hozott arról az évfordulóról, mely erre a napra esett és melynek tárgya azon kiváltságlevél, melyet I. Lipót Pest városának adományozott és 1703. október 23-án aláírt.

Ezt a kiváltságlevelét a maga párjával, az ugyanazon napon Buda városa számára kiállított hasonló tartalmú oklevéllel együtt a fővárosi levél-tára őrizi; nyomatásban is megjelent többször, sőt van egy gyönyörű magyar és német fordítása is, melyet Patachich József, Pest városának tanácsosa adott ki.

Ez az oklevél tehát nem ismeretlen. Sokan tudják létezését, sőt közkezen forog különféle munkákban, melyek vagy teljes szövegével vagy kivonatossan közölték. Sőt köztudomású a fővárosi bizottsági tagjai között is, hogy a főváros a kegy- ül jogával járó terhekért éppen azon királyi ki- sebb bevételekben kapott kárpótlást, amelyek- nek jóvedelmét ezen oklevél alapján élvezi.

Nem tagadható, és eszemáigában sincs ta- gadni az oklevél fontosságát, de még csak csök- kenteni sem akarom beszésem annak a fellemítésé- vel, hogy mint minden kiváltságlevél, ugy ez is elvesztette mai nap redlis értékét, amennyiben 1848 óta semmiféle kiváltságnak nincs értéke; — de oly nagy fontosságúnak mégsem tartom, mint azon urak, akik dícséretes buzgalommal tarlóz- nak a fővárosi történetének mezején és már sok idevágó érdekes és becses cikkel gazdagították irodalmunkat.

Es így valóban meglepetés voltak roám nézve is azok a cikkek, melyek e tárgyról októ- ber 23-án és 24-én megjelentek. De meglepé- tsemnek oka nem az volt, mintha én erről a dát- umról megfedelkeztem volna, vagy azt nem is- mertem volna, hanem az, hogy ők ezt a dátumot oly fontosnak tartották, hogy annak elhanyagol- lását büni vagy legalább is mulasztásul rótták fel nemesek velem, hanem a fővárosi polgármeste- rével és tanácsával szemben is.

Az állítások, melyekkel az említett hírlapi cikkek a mulasztással és felelőtlenséggel való vádat jogosultságnak feltűntetik, a következők:

Az egyik ezt írja: „Ma lett Budapest 200 esztendő város.”

A másik ezt: *Ma 200 éve írta alá I. Lipót azt a privilégiumlevelét, mely Budát és Pestet szabad királyi városá emelte.*

A harmadik ugyanazt állítja.

A negyedik és ötödik azt mondja, hogy ezzel a szabadalomlevellel I. Lipót visszadta Pestnek privilégiumait.

A többi napilapok október 24-én hoztak hasonló állítású cikkeket és többi közt azt is olvastam, hogy ez a nap Pest újjászületésének dátuma; és valamennyien megegyeznek abban, hogy itt egy sajnálatos mulasztás történt, melyért a fővárosi hatóság, névszerint polgármesterét, tanácsát és elsősorban főlevéltárnokát felelőségre kell vonni, amiért erről a dátumról megfedelkezvén, kegyelenséges és hálátalanságot követtek el s hogy ezt még kirívóbb szinben tüntessék fel, felomlitik, hogy a főváros el tudott költeni tizen- kétezer koronát arra, hogy Szentpétervárt meg- alapítsák 200-as évfordulóján Budapest képvise- léséig legyen.

Ha azok az állítások, melyeket fentebb mint az említett öt napilap cikkeiben felsoroltakat fel- említenek, történetileg igazak és helyesek vol- tának, így, nem tagadom, jogos volna a szemre- hányás, jogos elsősorban velem szemben; mert bár kötelességem között nincs felsorolva az, hogy figyelemmel kísérjem azon fontos események év- fordulót, melyek fővárosunk történetében kima- gaslanak: elismerem, hogy éppen nekem, ki a fővárosi levéltárát vezetem és történeti anyagának őrzője vagyok, kötelességem lett volna erre a ta- nács figyelmét felhívnom.

Am tévesek levén az említett cikkek kiindulási pontjai, tévesek a belőlök levont következe- tések is.

Legyen szabad ezen állítástomat bebizonyi- tanom.

Az egyik állítás ez: *ma lett Budapest kétszáz esztendő város és mint egy más lap, emez rosszul értvén, mondja, ma van 200 éve annak, hogy Buda- pest megalapították. Ez egy nagy történeti tévedés, mert, ha nem tudjuk is Budapest, illetőleg Pest megalapításának idejét, tény, hogy Pest ha- zánk legrégibb városainak egyike. Némely törté- netírók azt állítják, hogy amikor Akvinkum meg- alapították, tehát a keresztény időszámítás 70-ik évében, vele szemben a Duna balpartján is kelet- kezett egy város és pedig a későbbi Pest. Mások szerint Pestet a bolgárok alapították, kik a Duna és Tisza között uralkodtak és tőlük származott a Pest név is, mely szláv szó és kemencét jelent. Béla király névtelen jegyzője több helyen meg- említi, hogy a magyarok ezt vagy azt a helyet meg- alapították, de Pestről ilyet nem mond, hanem mondja az, hogy Árpád fia, Zoltán az ország egyéb helyeivel együtt Pestet is Billo és Bocsunévű testvériembereknek adományozta. Ebből követke- zetheti, hogy Pest 907 táján, amikor Zoltán lett Árpád utána a magyarok nagyfejedelme, már léte- zett. Bárha tehát városunk alapításának idejét biztosan nem tudjuk, annyit mégis mondhatunk, hogy körülbelül a mai Magyarország keletkezésé- vel egykoru.*

Pest városa a mohácsi vész előtt elég gyorsan fejlődött. A tatárjárás idejében már mint fontos hely szerepelt; Rogerius mester Carmen lamentabile című munkájában „ditissima theutonica villa“-nak nevezi; ez időben a jobboldali város is, „Novus mons Pesthensis“ szintén Pesthez tartozott, és IV. Béla 1244-ben egy fontos privi- légiumot ad neki, bár a budaiak ezt magoknak tulajdonították. Zsigmond korában választott ketté a város, amikor is Pestnek a Duna jobb- partján elterülő része, melyet addig Új-Pestnek neveztek, alapja lett a későbbi Budának, a baloldali rész, az egykori Ó-Pest pedig később egész- rién Pestnek nevezetett. Nagy szerepet játszott Pest a XV. században is, főképpen akkor, mikor az országgyűléseket a Rákoson tartották és néha huszezerrő is felszaporodott azok száma, kik az országgyűlésre jöttek és akiket Pestnek kellett a szükségesség lakásokkal és élelemmel ellátnia. Igaz, hogy Pest városa később Budának külvárosa lett, hogy nagy pusztulásnak indult, de azért a felho- zottak világsan bizonyítják, hogy egyike hazánk legrégibb városainak, melynek nagy és dícső sze- rep jutott az ország történetében.

Legyen elég csak annyit megemlítenem azon állítás megcáfolására, hogy Pest most, azaz októ- ber 23-án lett 200 esztendő város, vagy hogy 200 esztendővel ezelőt alapították.

Egy másik állítás az, hogy I. Lipót 1703 október 23-án kelt oklevelével Pestet szabad királyi városá emelte. Ez is tévedés. Mikor lett Pest sza- bad királyi város, azt bizonyossággal meg nem mondhatjuk, de valószínűleg már Szent István korában szabad város volt; ezt bizonyítja Szapolyai István nádornak egy 1496-ban kelt itélet- levele, melyben ez mondatik: Civitates Albensis, Pest- tiensis, . . . temporibus S. regis Stephani . . . ab

omni exactione exemptae ac liberatae fuisse, azaz: Székesfejérvár, Pest . . . városok Szent István király idejében minden adófizetésből mentek és szabadok valának.

Az ugynevezett szabad városok azok, melyek később szabad királyi városoknak nevezettek és legfőbb joguk az adóktól való mentességük volt. Látjuk tehát, hogy ilyen jellege már Szent István korában volt Pestnek. Mátyás király idejéből is van adatunk, hogy Pest királyi — tehát mint ma mondanók — szabad királyi város volt és pedig elsőrendű. Ugyanis 1487-ben Magyarország és Németország között egy nem- zeteközi szerződés jött létre, melyet magyar rész- ről a szabad királyi városok megbízottai is alá- írtak; ezen aláírások között első helyen áll Buda, a másodikon Pest; kívülök még Fejérvár, Kassa, Pozsony, Sopron, Lőcső és Bártfa írják alá ezt az okmányt. Igen régen történhetett az is, hogy Pest városa teljes tanácsot és tárnokszéket kapott, az ily tárnokszéki városok között egy darabig Pest állott az utolsó helyen, de 1487-ben, mint az említett oklevélből látjuk, már a második helyre került és pedig egészen hivatalos alakban.

Mindezekből kiviláglik tehát, hogy Pest sza- bad királyi város volt már I. Lipót alatt is. Es ennek legesatanósb bizonyítékát szolgáltatja maga a Lipót-féle oklevél, mely Pestről mint régi szabad királyi városról beszél.

Egy másik állítás azt mondja, hogy I. Lipót visszadta Pestnek régi kiváltságait. Ezzel az álli- tással is könnyen végezhetek, amennyiben annak korrekcióva csak egy szóból áll s ez az, hogy nem visszadta, hanem ujra megerősítette, mert visszadni csak azt lehet, amit elvettél; Pest privilégiumait el nem vette senki, azok csupán szűntek el a török uralom alatt, s hogy azok jogos birtoklásához kétség ne férjon, erősítette meg azokat I. Lipót.

De még csak azt sem mondhatjuk, hogy Pest újjászületésének a dátuma október 23-ika. Az újjászületés dátumával egy napot akár csak ki- indulási napnak sem vehetünk, annak bizonyos latitúdje van, s ez az 1686 és 1700 közötti idő, amifőn t. i. Pest is felszabadulván a török járom alól, már 1686-ban kezdődött meg rekonstrukciója s ennek mintegy záróköve a diploma Leopoldi- num. Mert maga az az oklevél mondja: „Budával, az ország egykori székhelyével együtt Pestet is a kegyetlen török járom alól felszabadítottuk és vissza- vitük, és Isten kegyelméből már nagy számú lako- sokkal benépesítettük és régi állapotába visszahelye- ztük.“ Mindezek tehát oly dolgokra vonatkoznak, amelyek már 1703 előtt megtörténtek és a város már végbement újjászületését jelzik. Azt is mondja az oklevél, hogy Pest már régen szabad királyi város volt és a király azon kiváltságokat, ame- lyekkel e város már régóta birt s amilyenekkel a többi szabad királyi városok is bírnak — ujra me- erősíti, s azt mondja, hogy ezek a jövőben is sértetlenül megmaradjanak. Tehát még azt sem lehet állítani, hogy ez a dátum Pest újjászületé- sének dátuma. Újjászületés volt az 1686 és 1700 közötti idő; újjászületés volt az 1838-at követő idő is, miután a 38-iki árvíz Pestet tényleg romba döntötte.

Mindezek dacára nem tagadom, hogy van az október 23-ának is fontossága, mert e napon kelt az az oklevél, mely rendszeresen felsorolja azon kiváltságokat, amelyekkel Pest városa tényleg fel volt ruházza. El sem vitatható, hogy az akkori viszonyok között ez az adományozás becses és értékes volt és hogy a községi kormányzásnak rendezésére is jótékony befolyást gyakoroltak azok a kiváltságok, melyek abban a város számára biztosították. Csakhogy ily privilégiumai majd- nem minden szabad királyi városnak, sőt mezővárosoknak és községeknek is voltak. Ezek azonban értéküket már régen elvesztették, amik- or t. i. a 48-iki törvények minden kiváltsá- gát eltörölték, ugy ma már jóformán csak hirtória értékük van, kivéve a pénzben is kifejezhető u. n. redléket, bár újabb időben ezek is megszűntek és 1894-ben kártalanították, de a privilégizáltak nagy vesztéségével. Nagyan csök- kenti a Lipót-féle diploma becsét az is, hogy azt a városnak nagy áldozatokkal, melyek a mai pénzérték szerint százazreknek felelnek meg, úgy- szólólván, ki kellett erőszakolnia s hogy azt nem is kapta meg előbb, míg ezen pénzbeli áldozato- kat meg nem hozta, s így az oklevél csak más- fel esztendővel-aláírása után jutott a város bir- tokába, amint ez Schmall Lajos Adalékában kö- rülményesen meg van írva.

Az október 23-iki dátumot ismertem én is, ismerték fővárosunk vezető körei is, de az elmon- dottak magyarázzák meg, hogy miért nem ébredt fel senkiben az a gondolat, hogy azt mint oly alapvető dátumot kelljen ünnepegni, amilyen- nek azt a lapok feltűntették. Sőt legyen szabad megemlítenem azt a hirtoriailag kétségbe nem vonható tényt, hogy bár I. Lipót alatt történt az ország és a főváros felszabadulása a török járom alól, ez a felszabadulás oly örüsi vesztésé- gekkel és pusztításokkal járt azok részéről, kik azt végrehajították, amilyenél nagyobb pusztu-

lást még a török uralom sem idézett elő, és hogy éppen annak a királynak hosszú uralkodása nem egy végtelen szerencsétlenség és vesztőség hozott hazánkra. Nem csodálható tehát már ennélfogva sem, hogy senkinek sem jutott eszébe, hogy a fővárosnak ezt a dátumot speciális jubileummal kelljen megünnepelni.

De érv gyanánt hozatott fel az is, hogy ezt a dátumot csak évvel ezelőtt megünnepelték. Ez igaz, de hát mit bizonyít ez? Nem egyebet, mint azt, hogy 100 év előtt, amikor a privilégiumok még nagyban virágzottak s amikor különös kiváltság volt még az is, hogy a városok levelek lezárására vezres pecsétviaszt használhattak, amireh nem volt akárkinek joga, fontosabbnak tartott az ily privilégiius oklevél, mint ma, amikor annak már csak történeti és régészeti értéke van. Meg azért, valljuk meg őszintén, más szellem lelkesítette Pest város hatóságát is, mely akkoriban annyira vitte az aulikuságot, hogy I. Ferenc királyt nem I-nek, hanem mint az osztrákok, II-nak ismerték el.

Felemlítettét végül szemrehányásképpen az is, hogy míg a főváros Szentpéterről megalapításának 200-as ünnepét e várossal együtt megünnepelte, addig a magától megkezdett. A szentpéteri jubileum való részvételünk a nemzetközi udvariasság ténye volt, mely alól magunkat éppen e szempontból ki nem vonhattuk; s az a jubileum tényleg kétszázados fordulója volt annak az eseménynek, hogy Nagy Péter orosz cárré város alapját az első kapavágással letette; míg a mi október 23-iki dátumunknak nincs oly nagy fontossága, amely a jubilást igazolja volna.

És még egyet: ha figyelembe vesszük politikai és nemzeti életünknek, sőt sok tekintetben társadalmi életünknek is nyomasztó hangulatát és azt, hogy minden jó hazafinak minden gondolata jelenleg aggodalommal kísérte azt a végtelen fontos küzdelmet, melyet nemcsak hazánk nyugodtabb továbbfejlődése, de sok tekintetben nemzetünk jövője függ, nem is csodálható, hogy a fővárosnak ily viszonyok között ezébe sem jutott a jubilálás.

Az egyik hírlap a tréfa mezébe öltöztetve mondja el azt a komoly állítást, hogy a hírlap-írók közül többen eszökben tartották ezt a dátumot, de nem árulták el azt, csak azért, hogy egy szenzáció hírré lehessék meg a fővárost. A szenzáció sikerült s most szemünkre vetik, hogy nincs bennünk lokálpolitizmus. Nézetem szerint a sajtónak nem csak az a feladata, hogy megtörtént eseményeknek legyen krónikása, hanem az is, hogy új eszméket felvevön, indítványokat tegyen celszerűség és rendes dolgok kivételére. És ezt a magasztos hivatását a sajtó be is tölti, de ebben az esetben elmulasztotta, mert ha azon urak nézete szerint a többször említett dátumot illet volna megünnepelni, úgy nem volt szép flúk, hogy azt egy szenzáció számára hónapokot át tartogatták, a helyett, hogy ók maguk vették volna fel az ünneplés eszméjét. Ez — úgy vélem — nagyobb díszit hozott volna nekik, mint amekkorára a szenzáció volt, melyet útkölödésükkel elérték.

Ha meg akarjuk látni fővárosunk történetének nagy mozzanatait, ami valóban hasznos és szükséges, hogy ezen város lakosságában, mely fájdalom, sok tekintetben elüt más, hosszú történelmi múlttal bíró városoktól már csak azért is, mert a minimumra redukálódott azon családok száma, melyeknek élete, fejlődése, virágása ezen város történetéhez van köve, ha — mondóm — ily nagy történelmi mozzanatok akarunk jubilálni, akkor talánunk erre jogosultabb dátumokat. Ilyenek például IV. Béla aranybullája, — bár némely historikusok azt apokrifnak bélyegzik —, ilyen a nagy Hunyadi Mátyás uralkodása, mely ugy Budának, mint Pestnek történetében erős nyomokat hagyott, ilyen I. János király aranybullája, melyet Buda városának adott 1538-ban s melylyel együtt birtokba jutottunk e nemzeti király egyetlen fennmaradt aranypecsétjének s mely megérdemli a jubilást, noha az adományozását követő idők viszontagságai miatt nem lehetett a benne lefektetett kiváltságokat érvényesíteni, ilyen végül, hogy egyebet ne említsék, az hogy körül-belül ezer esztendőre annak, hogy fővárosunk legnagyobb alkotó része, Pest városa létezéséről biztos tudomásunk van, vagy végre ilyen lehetne a főváros másik alkotó részének, Óbudának majd 1900-as létezése.

Ugy vélem, az elmondottakban kielégítőleg megindokoltam azt, hogy az október 23-ika nem oly dátuma a főváros történetének, melyet főképpen a jelenlegi viszonyok között meg kellett volna ünnepelnünk és hogy így nemcsak a feledékenység, de a mulasztás vádjá alól is abszolúcióra tarthatunk igényt.

SZÍNHÁZ, ZENE

Operaház. Erkel Ferenc születésnapjának évfordulója alkalmából ma este a halhatatlan mester *Bánk bánja* került színe az Operaházban mint kegyeleles díszelőadás. A címszerepben *Prevost* ragyogtatta hatalmas tenorját és nagy szorgalomra valló készséggel ejtette ki a magyar szöveget. W. Kramer Teréz, *Flattó, Kertész, Scendró, Pichler* jelesen működtek az együttesben, amelynek két lénypontja *Ney* Dávid Petur bánja és *Takács* Tiborcsa. A király szerepét — ezuttal először — *Dalmóki* Viktor, az Operaház kiváló fiatal baritonistája énekelte, aki ismét bebizonyította, minő kiváló művészi erőt nyert benne műintézetünk. A király szerepét, amely az énekesre nehéz feladatokat ró, csengő hanggal és izléssel, nemes iskolázottsággal énekelte, ábrázolás dolgában pedig méltósággal alakítást nyújtott. Megérdemelt nagy sikert aratott.

Hírek a Vigaszínházról. A *Vigaszínházban* a jövő héten is, úgy mint a lefolyt héten történt, minden este a *Csodagyermek* kerül színe. *Gavault* és *Charvay* bohózata, amelynek művészi sikerét már a bemutatott után egyhanglag konstatalta a kritika, elsőrendű pénzüri sikert is hozott a színháznak. A *Csodagyermeknek* eddig mindegyik előadása elérte a bevétel maximumát. — Holnap, vasárnap délután a *Dr. Nébátság* kerül színe és ugyancsak *Mars* és *Desvallières* vidám bohózatát adják jövő vasárnap, é. h. 15-én, délután is. — Csütörtök délután újusági előadás keretében *Szigeti* Józseknak egy régi jó népszínművét, az *Okos bolond* mutatják be.

Senki. A Népszínház jövő szombaton, é. h. nap 14-én, mutatja be 80diki udonságát, eredeti darabjai sorában a negyediket, *Balla* Miklós, *Nyarai* Antal és *Barna* Izsó operettjét, a *Senkit*. A darab a múlt század elején játszák a rokokó színes világában és külső dísz dolgában is sok lényességet akar a deszkákra vinni. Női főszerepét *Kéry* Klára kreálja. Számára a darab is, a partitúra is kiváló feladatokat kínál. A címszerep ábrázolja maga az egyik szerző, *Nyarai* Antal, aki a tavalyi szezon nagyszerű *Casnovájában* tette a közönséget feltűnő tehetségére figyelemessé. Két fő szerepe van *Sivmainak* is. A darabban még jelentékeny szerepet játszanak *Horvát* Vince *Ujvári, Fintér, Kópolnay* Irén. — Szombati naponként a szépségű *Vándorlegény* kerül színe *Hegy* Arankával, *Komlós* Emmával és *Kovácsossal* a főszerepeken.

Magyar Színház. A Magyar Színház színpadán nagy készülődés folyik a szezon első eredeti újonságra, *Sztojanovic* Jenő és *Falk* Rikárdó *A kis kőja* című operettjére. A darabot a színház teljesen új és fényes kiállításban mutatja be. Az I. felvonás Athen egyik terén játszák, s a mozgalmass utói élet középpontja *Pyryne*, a tempovőgyi kőja. A II. felvonás *Praxiteles* szobrász nyári lakában, a III. az areopag előtt, egy kacagától törévszékkel tárgyalás keretében, amelynek *Sziklai Kornél* és *Rathonyi Ákos* a főalakjai. A darab főszereplői *Keleti Jusiska, Kornai Berta, Sziklai Ráthonyi, B. S. Babó József, Fenyéři, Gömör, Helai, G. réth, Farkas, Iványi. A kis kőja* bemutatóját a jövő hétre tervezi az igazgató. — Hétfőn lesz a *Tavas* huszonötödik előadása. *Strauss* József operettje a héten ötször kerül színe: vasárnap, hétfőn, csütörtökön, pénteken és vasárnap délután. — Vasárnap este 12-ódször kerül színe a *drótoló*, a színhaznak fönnállása óta legnagyobb sikerű operettje, amely négy szerep a hét műsorán. A Magyar Színház a múlt csütörtökön nagy sikerrel újított a fel az újuság népszerű darabát, *Vene* látványos színművét: a *Grant kapitány gyermekeit*. Ezt az előadást csütörtökön délután megismélték. A rendkívüli mérsékelt helyárak mellett rendezendő újusági előadásra jegy már váltható a színház pénztáránál és a *Bárd-Tesztve*rek zeneműkereskedésében.

Hugó Károly emlékezése. A Nemzeti Színház é. h. nap 16-án, Hugó Károly halálának évfordulóján előadja a rég elhunyt szerző kitűnő drámáját, a *Báró és Bankárt*. A háromfelvonásos darabnak, melynek csupán három szereplője van, a szereposztása a következő: *Granville* bankár *Gál*, *Adél* a felesége *B. Lenkei* H. báró *Pethes*.

A Sötétség a vidéken. A poszonyi színházban csütörtökön, é. h. 5-én. holta színe *Scendrey* Mihály igazgató társulata *Ruzsák* György *Sötétség* című új színművét, mely a budapesti Nemzeti Színházban oly rendkívüli sikert aratott. A poszonyi közönség szintül megfűtötte a színházat és fokozódó tetszéssel fogadta az újonságot, melynek harmadik felvonása után a szereplőket vagy tüsszer hívták a függöny elé. A közönség látni kívánta a szerzőt, aki azonban nem volt jelen. A szereplők közül nagy ünneplésben részesült *György* Ilona a társulat kitűnő hősnője és *Scendrey* igazgató. A darabot tegnap, pénteken szüneteltetett be előt ismételték.

A Királyné első hetét *Huszka* Jenő és *Martos* Ferenc operettje űti be. A holnap, vasárnap délután érvényes jegyek nov. 1. délutáni előadás helyéig vannak éltáv. A holnap esti előadásra pedig azok a jegyek érvényesek, amelyeknek harmadik előadás bélyegző van. A darab a jövő vasárnap délután is színe kerül. A nézőtér berendezésében mutatkozó apróbb fogyatkozott haladéktalanul pótolják

és a közönség ma is sokat tapsolt *Fedák* Sárának, *Szamosi* Elzának, *Ferenczynek*, *Vécseinek*, *Gyöngyinek* és valamennyi szereplőnek.

IV. V. VI. Ez a három numerus a *Könyves Kálmán* zeneműtársának leguabb megjelent három kötetét jelenti. Még négy kötet vár kiadásra s ezzel ez az igazán nagyszabású s a magyar zeneirodalomban ez ideig még páratlanul álló vállalkozás bejelezést nyer. A *Könyves Kálmán zeneműtársának* az a célja, hogy a magyar családok számára hozzáférhető tegye a zeneműveknek egy-egy hosszú sorát és pedig minden tekintetben a legkiválóbb művekből összeválogatott sorát, amelyet ha külön-külön akarna beszerezni a publikum, a zeneműtársának háromszorosa négyezerest kéllene fizetni érte és pedig egyszerre, mint a *Könyves Kálmán-társaság* módot nyujt mindenkinek arra, hogy a tíz kötetből álló zeneműtár árárt 100 koronát — három koronás havi részletekben fizesse meg. A még kiadásra váró négy kötet a tavaszal jelenik meg. A Zeneműtárs szerkesztésére a kiadó-társaság *Huber* Sándort, a kitűnő zenezőt kérte föl s már ez is biztosítéka annak, hogy a szerkesztésben érvényesülnek a kiadó-társaságnak az intenciói, hogy a gyűjtemény minden tekintetben csak a legkiválóbb, legérdekesebb és legkedveltebb műveket nyujtsa. A legujabbban megjelent három kötet külföldi operettek, táncok és magyar ábrándokot tartalmaz. Az operettek között már ott van a legujabb idegen termék, a nálunk oly hamar nagy népszerűségre emelkedett *Drótoló* s a táncok között a legmodernebb cake walke. — Valószínű áldást jelent a zeneműveknek a gyűjteményes kiadása, különösen ha ez oly gonddal készíti, mint amilyenek a *Könyves Kálmán zeneműtársának* tartalmaz: és-evalogatják. E mellett a gyűjtemény változat, magában foglal minden zsánert s mindenből a legjobbat adja. A tíz kötetnek 100 korona az ára s az az összeg havontól háromkoronás részletekben is törleszhető. Megrendelhető a *Könyves Kálmán Részvétel-társaságnál* (Budapest, VI., Nagymező-utca 37-39.).

Visszatekintés. Az Országos színművészeti akadémiát november 8-án tartják a Várszínházban *Csillag* Teréz tennő vezetése mellett negyedik vizsgálati előadásukat. Ez alkalommal megismélték *Hercegg* Ferenc négyfelvonásos bohózatát, a *Gyurkovits lányokat*.

Hangversenyek. *Sauer* Emil zongoraestélye szerdán, november 11-én este 7^{1/2} órákor lesz a fővárosi Vigadó nagyteremben.

Hubay-Popper 2-ik kamararaestély pénteken, november 20-án lesz a Royal-szálló tennőben Ripper *Alice* zongoraművész és *May* Münster *Korneia* operanékes nő közreműködésével.

Jegyek mindakét koncertre a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben kaphatók.

Lucini Giovanni, nagyhírű olasz operanékes folyó hó 4-én, a Royal-szállóban megjár a *Gounod Faust* aria *O sancta Medaha, Verdi Ballo in Maschera* románzó *Eri tu, Donizetti Favorita Romara Vien Leonora*.

Benci Alessandro dalestélye hétfőn este 7^{1/2} órákor lesz a Royal-szálló tennőben *Maximovics* Szilárd zongoraművész közreműködésével. Az előjegyzett, valamint a még hátralevő jegyek vasárnap déli 12 óráig átvethető a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben, Váci-utca 20. sz.

Vécsey Ferenc 10 éves hegedűművész jelenleg a negyedik hangversenyt rendez Berinben s a jegyek erre is már napok óta elkeltek. A fiatal művész budapesti hangversenye iránt is nagy az érdeklődés, amennyiben már tömeges előjegyzés történt. Az előjegyzett jegyek a pénteken, november 27-én tartandó hangversenye a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben átvethetők.

Steiner Irma zongoraművész, aki tavaly a Nemzeti Zenedé egyik hangversenyt *Szendy* Árpád zongoraversenyyével nagy leltűntés keltett és azóta külföldön is nagy sikereket aratott, hétfőn november 30-án a Royal-szálló tennőben zongora-hangversenyt rendez, amelyre jegyek a *Harmonia* zenemű s zongorakereskedésben (Váci-utca 20.) kaphatók.

Walle-Hansen Dagmar, norvég zongoraművész, *Leschetzky* egyik legjobb tanítványa, aki külföldön, de különösen Bécsben is nagy sikereket hangversenyzett, csütörtökön, november 26-án, a Royal-szálló tennőben zongora-estélyt rendez. Jegyek a *Harmonia* zenemű s zongora-kereskedésben (Váci-utca 20.) kaphatók.

Városligeti Nyári Színház. A Városligeti Nyári Színházban vasárnap tartják meg a két utolsó előadást. Délután is, este is a *Molnár és gyermeke* népradámát adják, mely legutóbb is szünetelt házak előtt került színe. A több szerepelt *Kürti, Szepesi, Lata-bárné, Rozgonyi, Fehérvári, Dihári, Mátrai, M. Anzsi, Fehér és Szikora* játszósk. Mindakét előadásra feleire leszállított árú jegyeket adnak ki.

Az Aranyvirág zenéje. Az Aranyvirág zenéje teljes zongoraversenyben megjelent *Bárd* Ferenc és *Tesztvére* kiadásában. A füzetek címrajzát *Faragó* Géza rajzolta.

Videki színművészet. A közönség élénk partifogása mellett játszik *Miskolc*on *Németh* József jól felgyelmezett társulata. Tegnap a *Heidelbergi diákkélet* mutatta be a társulat. *Rátkai* Márton kiváló jellemező erőt tanusított Jüttner tanár szerepében és nagy sikere volt *Raskai* Emiliának is. Az operett-előadások nagy vonzóereje *Szilasi* Etel, a társulat szubrettje: erősségei még a társulatnak: *Garzó* Adél, *kozma* és *Sik*.

Legujabb zeneművek kaphatók *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, *Károlyi*-körút 26. Teljes operák és operettek szövegével, énekbangra, zongorakísérlettel: *Gounod*, Faust 14 40 K. *Bizet*, *Carmen* 10 40 K. *Halevy*. A zsidóné 7 20 K. *Meyerberé*. Az arikai n. 7 20 K. *Zongorára két kézre*, *Offenbach*, *Hoffmann* meséi 9 60 K. *Gounod*, *Faust* 7 20 K. *Erkel*, *Bánk-Bán* 6 K., *Hunyadi László* 10 K.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

Masoagni, Paraszbecsület 6 K. Wagner, Lohengrin 2.60 K. A merteridainok 12 K. *Ujdonsgok. Strauss, A tavasz 6 K. Eysler, A vanderlegény 4.80 K. Egyes reszek a „Tavas”-ból: Rosenknonen, keringo 2.40 K. Tavasz, keringo 2.40 K. Püttty, kupla 1.80 K. Knicokebei, indulo 1.80 K. Cake-Walk 1.80 K. Operetek magyar szoveggel: A drostostot 6 K. Bob herceg 6 K. Lili 6 K. A baba 6 K. Legkedveltebb keringok, kuplek es dalok. Drostostot keringo 2.40 K. Luna keringo 2.40 K. Bob keringo 2. —. Linka K. Aurora keringo 2. — K. Aletter. Legytit intermezzo 1.80 K. Sloane, Der Adjutant 1.80 K. Lincke, Es war einmal 2.16 K. Ziehrer, Sei gepriessen du lauschiger Nacht 1.80 K. Huber, Az erot leany 1.50 K. A golya dal 2. — K. Danko Pista, Most van a nap lemondbe 1.20 K. Gyongye violana 1.20 K. 76 dalbol alló gyujtemeny 4. — Legujabb 101 magyar nepdal ciganyos modorban 8 K. Figyelmebe ajanelo a tisztelt vedokozsoneknek nagy raktaramat, *antiquar* zenemuvekbol is. Konyv- es zenemuegyezeket kivanatra ingyen es bernenitve kulddk.*

MUVESZET

Wlassics bucsuja a Képzomuveszeti Tanacsotol. Wlassics Gyula volt kozoktatasugyi miniszter a Képzomuveszeti Tanacsotol is udvariasan elbucsuzott, megkoszonvén a tanacsnak mindenkor tapasztalt támogatását. A tanacs epp ily, talan meg nagyobb koszonettel bucsuzhatik el Wlassicsotol, mert a tanacs sem megvetendó támogatásban reszesult a tavozó minisztertől, akinek a mukodése eddig valamennyi kozoktatasugyi miniszteré közt a legmaradandóbb nyomokat hagyta a magyar muvészet fejlődésében. Dr. Wlassics bucsuzó levele különben így szól:

„Ó császári és apostoli királyi felsége ez évi november 8-ikán költ legfelső elhatározásával állásomról való lemondásomat legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott. Midőn erről a t. tanacsot tudomásávétel végett értesitem, megragadom az alkalmat, hogy szívem mélyéből mondjak köszönetet azért az odaadó és lelkes támogatásért, amelyben engem mindenkor szives volt részesíteni.

Wlassics Gyula, s. k.

A Nemzeti Szalon igazgatósága elhalasztotta, hogy az őszi kiállítás, mely igen nagy látogatottságnak örvend, nyitva tartja egészen csütörtökig. Ezután nyomban hozzáfognak *Ferenczy* Károly kollektív kiállításának a rendezéséhez, amelynek e hó 19-én lesz az ünnepélyes megnyitása.

Fadusz művészi hagyatékának rendezése, illetőleg értékesítése s ezzel kapcsolatban a nagy művész özvegye sorának biztosítása érdekében *Rákosi* Jenő főrendiházi tag és dr. *K. Lippich* Elek kultuszminiszteri osztálytanácsos mozgalmat indítottak. Ez ügyben az érdeklődők, a nagy művész tisztelői és barátai, november 11-én szerdán értekezletet tartanak az „Othon” írók és hírlapírók köre helyiségében.

TUDOMÁNY, IRODALOM

A Magyar Tudomány Akadémia II. osztálya hétfőn, 9-én, délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgya: *Szendrey* János I. L. „A magyar viselet történeti fejlődése” című székfoglaló értekezése. A nyilvános ülést zárt osztályülés követi.

A Természettudományi Társulat állattani szakosztályának mai ülésén az előadók sorát *Schwalm* Amadé nyitotta meg, a *tavi denevérrel* írott tanulmányát mutatta be. *Mocsáry* Sándor a dongómehek-ről (Bombus) tartott előadást. A harmadik előadó *Csikó* Ernő volt, aki *Ganglbauer* új bogárrendszert ismertette.

Uj Idők. Tömerdek és egytől-egyig érdekes illusztráció, amely a hét eseményeit tárgyalja, a gazdag változatos szépirodalmi tartalom jelében közsült az Uj Idők e heti száma. Megtalálja azonban az olvasó az új kormány tagjának képmását, a Diák-Othonból ha képet, *Fadusz* nemes alakját, ahogy utolsó utja előt a ravatalon megpihen, ereidei és fordított regényfolytatást, novellát *Alonny* Dezsőtől és *Wolner* Páltól, könyvimertelők cikket *Igyre* tollából, egy érdekes ismertetőt a Tisza-család asszonyairól, amelyet *Yak* írt és a mindig vidáman, szellemesen csevező *Horkay*é. Az apróság rovatában van sok mindenféle vidám és komoly cikkkecske, amely eleven életet visz az Uj Időknek e kedvelt rovatába, a szerkesztő postaja pedig sok olyasmint mond el, ami mindenkit érdekel. Melegre ajánljuk *Herzeg* Ferenc lapját olvasóinknak, akik bármely számot kezdve előfizethetnek a kiadóhivatalnál (Andrássy-út 10.) Ugyancsak a kiadóhivatalt kivánatra bárkinnek ingyen küld mutatványsszámot.

Középkori sirmlékek. A Nemzeti Múzeum rendezte ismeretterjesztő előadások sorozatában ma délután dr. *Eber* László tartott érdekes előadást középkori sirmlékekről. Az előadást a nagyszámu hallgatóság élénk tetszéssel fogadta.

A Kis Lap. A Kis Lap e heti száma megint gazdag tárháza a kedves és tanulságos olvasnivalóknak, a melyekben a kis olvasók nagy gyönyörűségi-

ket leltek. Nem is hiábavaló az a hűség szerelét, a melyvel apró olvasók *Forgó* Bácsit a Kis Lap szerkesztőjét, szat száma érkező levélkékkel elaraszjták. A Kis Lap előfizetés ára negyedévre 2 korona, mely összeg a kiadóhivatala (VII. Kerepesi-ut 54. sz.) Athenaeum címezendő.

EGYESULETEK

(A Fővárosi Szegénygyermekert-Egylet) e hó 22-ikén délelőt 11 órakor tartja meg felruházi ünnepségét Akáfa-utca 32. szám alatt lévő intézetében. A szép ünnep iránt, melynek keretében az egy- két háromszázötven árva, elhagyott s nagyon szegény gyermekeket lát el teljes téli ruházzal, élénk az érdeklődés.

(Az Országos Magyar Iskola-Egyesület) november 8-án, vasárnap déli tizenegy órakor a Baross-utca 62. sz. a levő népiszkolában fogja a Gerlóczy Károly-ösztöndij kamatait ünnepélyesen kiosztani.

(Felolvasás az Ügyvédi Körben.) A budapesti Ügyvédi Körben (V., Szemere-utca 10. sz.) november 12-ikén, csütörtökön este 7 órakor dr. *Pap* József, a budapesti ügyvédi kamara titkára, egyetemi nyilvános rendkívüli tanár A felulvezésgától az igazságügyi bizottság szövegezése szerint cím alatt felolvasást tart, amelyre vendégeket szivesen lát a kör.

(A Magántisztviselők Országos Szövetsége), a *Magántisztviselők Lapja*, szerkesztősége és kiadóhivatala helyiséget VI. Eötvös-utca 28/B II. emelet helyezett át. Ugyanitt van az Országos Szövetség állás-közevitő irodája, mely teljesen ingyen áll a cégek és vállalatok rendelkezésére, megkezdődik az új helyiségben a gépirati tanfolyam is, előjegyzéseket korlátozott számban a titkárság fogad el.

Nyilttér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA.

Ezen új, eredeti gyógymód rendkívüli jó sikerrel kezd alkalmazva *köszvény, asztma, szív-, vese-, gyomor-, béli- és hólyagbántalmak, súlyos ideg-, vér- és hólyagokban* Biztos védelem szélhűdés és elmezavar ellen. 15 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének,
Dr. **Kovács J.** egyet. orvosának (Hemopata rendelőintézete van

Budapest, V., Váci-körut 18. szám a.
Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig.
Díjazott levele válaszó. — Betegkeket mindönten kívül is kezel. Nekés betegeknek legbiztosabb gyógymód.

A tőzsdén sok pénz kereshető.

A közösből levő kedvező viszonyok alkalmas kihasználása céljából forduljon 30 év óta fennálló bankházamhoz, a hol díjmentesen, titoktartás mellett a legjobb információt szolgálunk, d. e. 9-10-ig és d. u. 4-5-ig.

BEIFELD JÓZSEF bankháza,
Budapest, VII., Károly-körut 1.

Császár-fürdő

Budapestben. Elsőrangú kenes hérvári gyógyfűrdő, páralina gőzfűrdővel, legmodernebb iszapfürdőekkel, pompás asvanyvízszoldatokkal, közős kádifűrdőkkel, 300 helyyemben lakószobával. A legújabbítás kezdésén.

nyári és téli gyógyhely
Prospektus ingyen es bernenitve.

Nagy nyereségek

érhetők el jelenleg ceséklyi kokcázattal mellett
a **tőzsdé szilárd irányzatának**
okszertu felhasználásával.
A legnagyobb óvatosság szemmel tartása mellett szakuzerő tanácsosai és lelkiismeretes utbaigazítással szolgál az érdeklődőknek

Melnár és Társa
bank és bizományi üzlete
Budapest, IV., Koronahereg-utca 20.

Első biztosító-intézet katonai szolgálat esetére

6 es. és kir. fonsége **József főherceg** védnöksége alatt mint szövetkezet
Budapest, Váci-utca 34.

Fingyermekek oltázza a védköteleztség, illetve a nagy korúság idejére. Aggkori, özvegyjáradékok és nyugdíjbiztosítás— Oleó díjtelek, szabadulvi feltételek. Jelentékeny nyereségzesedés, képviselők, utazók és főgyökök előnyösen alkalmaztatnak.

Biztosítási állomány 45 millió korona.
Biztosítási alapok 12 millió korona.
DELBECK & Co.
Reimsi pezsgőbor- Brázy Kálmán-nál, gyar főlerakata. főuzer- és csomogokerek. Budapest, Múzeum-körut 23.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN
szanatóriuma és vizgyógyítóintézete
Abbaziában.
kővetően a tengerparton, saját szabadfürdővel. Csaldoknak, a tanuló ifjusságnak és gyóremeknek legalkalmasab nyári üdülőhelye. Gyermekek 6 éven felül kiséret nélkül is felvitetnek.

Természetes forrómeleg kenes források, iszapfürdők, iszapborogatások,
suhany-massáže, vizgyógyintézet, villany-fényfürdők, gőzfürdők kö- és kádifürdők, gyógyviz uroszók. Oleó és gondos oltázza. Csaz, közvény, ideg-, bőrbeteg stb. felül kimerítő prospektust küld ingyen a Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Budán

Med. Dr. Brdnauer Ferenc
száj- és fogorvos
lakik novemb. 1-től: **Terez-körut 18. I. emelet.**

Málnási Mária-forrás
Természetes alkalinus és savanyúvíz.
A lélegzőszervek és bélhuzam hurutos bántalmainál ugymint: gyomorgégésnél páralina hatáso.

Budapesti vezérképviselő: **Nádasi Márton Dossowfy-utca 41.** Telefon: 238. Kapható **Lux Múzeumból** Múzeum-körut 7. Telefon 672. és minden gyógyszerüzletben, drogeriában és fúszkereskedésben. Kátokezőség Bráso.

Sütőrepostszalyunk szállít emeletos- és közönséges sütöcmencéket, valamint teljes pékműhely-bereendezéseket; ennél fogva

vidéken képviselőket szerződtetünk, kik malmoikat, gépeket stb. állandóan látogatnak. Ajánlatok: **Ganz és Társa,** vasöntöde- és géppár r.-t. Tőzgyárhoz intézendők. Budapest. II.

THE MUTUAL

new-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága
Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik.
Utánfizetési kötelezettségek nélkül.
Részvényesi nincsenek.

Összes vagyon 1902. december 31-én
1,981,516,483-22 frank.

Biztosítási állomány 1902. december 31-én
6,958,093,587-09 frank.
Magyarországi vezérigazgatóság:
Budapest, IV., Károly-körut 26.

Ovja az egészségét!
Ezerrel több kiváló orvos ajánlja!

Arjegyzés kivánatra mindenhová díjmentesen küldetők. **Vidékre 25 vagy 50 üveges ládák; a fuvardíjat odn és az üres üvegekért vissza fizeti a Szt. LUKÁCSFÜRDŐ KÜTVÁLLALAT BUDÁN**

(Az e rovat alatt közölteknek sem tartalméért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Csalással vádolt ügyvéd.** **Dr. Lederer** Ignáo volt gyakorkló ügyvédet **Szombathi** Kálmán ékszerész tavaly azzal vádootta, hogy tőle kicsalt egy 500 koronás ékszeret. **Dr. Lederer** azzal védekezett, hogy ő megvette az ékszert azzal a kikötéssel, hogy egy héten belül joga volt visszaadni. De ha ezt elmulasztja, ugy köteles lesz az ékszer ellenértékét megfizetni. A törvéyszék megállapította a csalást s **Dr. Lederer** nyolc napi jogszagra utalta. A királyi tábla ma tárgyalta az ügyet s **Balogh** György főügyész helyettes hozzászólása után **írmintette** az ügyvédet a vád alól, nem lévén a ravasz fondorlat megállapítható a vádolt cselekedetében.

§§ **Az aradi iparbank bütpére.** **Aradról** távira-tozók: **Az aradi ipar- és népbank** sikasztási ügyé- ben ma hoztak ítéletet, melyet este hirdettek ki. A bíróság **Böhömt három és féltví feugházra, Konschitzkyt pedig egyévi börtönre utálta.** **Böhö** büntetéséből a vizsgálati fogsággal tíz hónapot kitöltöttek mondt a bíróság.

SPORT

Nemzetközi mérkőzés. A **Magyar Testgyakorlók Köre** és a **Wiener Athletik Klub** vasárnapi nem-

zetközi mérkőzése iránt a közönség körében szokatlan nagy érdeklődés mutatkozik. A mérkőzés háromnegyed három órakor kezdődik a csömöri-uti millenáris pályán és a belpó-díjak a rendezek.

*** * * * ***
Football. A Budapesti Atlétaikai Klub vasárnap ifjúsági football-tornát rendez. Az előmérkőzések délelőtt 8 órakor, a közép- és döntőmérkőzések délután 1 órakor kezdődnek az Atlétaikai Klub Erzsébet-királyné-úti pályán. — Vasárnap november 8-án játszák a Magyar Atlétaikai Klub a Törökös Sport-Egyesület I. csapatával, a B. E. A. K. lánymanósi pályáján a Magyar Labdarúgó-Szövetség első osztályú bajnokságáért. A mérkőzés délután három órakor kezdődik. — **A tornaünnepélyi pályán a Postások és a Ferencvárosi Torna-Klub I. és II. csapatai mérkőznek.**
*** * * * ***
A vasárnapi football match. A vége felé közelítő bairóni versenyeket a sportörök fokozódó lázas érdeklődéssel kísérik. Ezt az érdeklődést vasárnap, e hó 8-án kizárólag a Postások és a Ferencvárosi Torna-Klub küzdelme köti le, mely délután 2 és fél órakor kezdődik a Margitszigeti pályán. A II. csapatok mérkőzését elhalasztották, hogy az I. csapatok elég korán kezdhesék rendkívül érdekesnek ígérkező mérkőzésüket.

*** * * * ***
Alagi lövészenek. Az idei versenyszazont holnap zárják le az alagi verseny pályán. A mai, utolsóelőtti nap eredményei a következők:
I. Eladók versenye. Díj 1500 korona. Távolság 1200 méter. Gróf Festetics T. Hamisa (Smeyda) első. Supp T. Piszloszárja (Mazzan) második. Mravik P. No-gódjá (Szári) harmadik. Azután Adoma, Takaros Condotiere, Matchboy Renaissance, Bubi, Curieuse, S. pulus. Totalizátor: 10: 20. Helyrelogadások: I. 50: 60. II. 40: 180. III. 60: 78.

II. Eia ök gátversenye. Díj 1600 korona. Távolság 2400 méter. Petánovits I. Bekása (Féjes) első, Lipthay B. Páfránya (Smeyda) második, Jankovits-Besan Gy. Pogánya (Rémes) harmadik. Azután: Ere, Mirage, Tilos, Alpenrose Sanyi Pimász. Totalizátor: 10: 18. Helyrelogadások: I. 50: 68. II. 60: 62. III. 50: 66.

III. Tilay akadály-versenye. (Handicap.) Díj 3000 korona távolság 400 méter. Lukács E. Kontárja (Tudajonos) első. Mravik P. Nvájasa (Hagelun) második gróf Károlyi M. Kicsije (Rans) harmadik. Azután Hasztrman, Jász, Biztos, Jagello. Totalizátor: 10: 350. Helyrelogadások: I. 50: 222. II. 60: 24. III. 50: 170.

IV. Sikatóri gátversenye handicap. Díj: 6000 korona távolság: 2800 méter. Gróf Tóteki L. Prima II-je (Csompora) első. Mravik P. Toldi-ja (Machan) második. Jankovits B. Gy. Gaudibundaja (Rémes) harmadik, azután Agnes Mademoiselle de Déols, Koto, Mr. Jersey, Mind you. Totalizátor: 10: 51. Helyrelogadások: I. 50: 110. II. 50: 226. III. 50: 106.

V. Kétévesek handicapje. Díj 1500 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Pejaceovich A. Robberia (Pretzner) első, Luczenbacher M. Francaja (Fries) második, Jankovits B. Gy. Szemesse (Smeyda) harmadik, azután Csizir, Ooi, Jusztij, Bábolna Otheilo, Tóvis és Gurulj. Totalizátor: 10: 88. Helyrelogadások: I. 50: 118. II. 50: 22. III. 50: 66.

VI. Jason-ój. Díj 1200 korona. Távolság 2000 méter. Somosi ménes Borcserejia (Zangen) első, gróf Pejaceovich A. Winje (Szemere) második, Antal M. Sustrója (Krause) harmadik, azután: La Guerre, Caserta, Anecdote. Totalizátor: 10: 52. Helyrelogadások: I. 50: 120. II. 50: 93.

Az utolsó nap ünnepi száma a Drag hunt akadályverseny, melynek érdekessége az, hogy ez az egyetlen verseny a monarchiában, melynél sünettel a tota izator. Tipjeink ezek:

- I. Robber—Mravik-istálló.
- II. Páfrány—Maga.
- III. Takaros—Caserta.
- IV. Budacsny.
- V. Toldi—Gyömbér.
- VI. Borederau—Win.

*** * * * ***
Bécsi versenyek. A végét járó meeting mai napja is sok órák alatt találkozót hogy megpróbálják megkeresni a tél zabra válót. Kiemelkedőbb versenyek egy sem volt a programon s a fogadók örméire majdnem minden futamot az eminens sanszú lovak nyertek meg.

A versenyek részletes eredménye a következő:
I. Nyeretlen kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Gróf Trauttmansdorff L. Eszemontagja (Seideman) első. Dreher A. Werbutha (Gieminnok) második, Herzog M. Santvoja (Lewis) harmadik. Azután: Semmi, Soconconcolo. Totalizátor: 10: 29. Helyrelogadások: I. 50: 79. II. 50: 142.

II. Eladók kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Schossberger L. Fogolyja (Bonta) első, Szemere M. Menyestöke (Lovász) második, gróf Fries M. Macchiavellje (Huxtable) harmadik azután: Mihaszra. Fainéant, Octavus, Matador Funicuoli. Vyilar. Totalizátor: 10: 68. Helyrelogadások: I. 50: 93. II. 60: 130. III. 50: 95.

III. Handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1600 méter. Capt. George Blookadeja (Baines) első. Báro Goutrik Zs. Aha (Holmes) második Gróf Andrássy G. Oronja (Van Dusen) harmadik. Azután: Ka' Gail, Tolmács Wampum Ugyanaz, Figevem, Paprika, Marieur, Orban Wilh. Totalizátor: 10: 67. Helyrelogadások: I. 50: 95. II. 50: 149. III. 50: 81.

IV. Nyeretlen kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 900 méter. Dreher A. Taohthl-Nachtja (Gieminnok) első, Baskovits E. Ezaa (Van Dusen) második. gróf Arco-Zinneberg M. Kotbal Expresije (Cowman) harmadik, azután Teles, Reporter, Standard, Bohemund. Totalizátor: 10: 82. Helyrelogadások: I. 50: 78. II. 50: 66. III. 50: 83.

V. Eladók handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter. Capt. George Baltimoreja (Krousil) első, Mautner V. Gloria (Southey) második, Herzog M. Bonbon (Bulford) harmadik, azután Davensberg, Andrássy. Totalizátor: 10: 80. Helyrelogadások: I. 60: 154. II. 50: 93.

VI. Gátversenye. (Handicap.) Díj 1800 korona. Távolság 2400 méter. Schossberger Gombja (Kapusek) első, Dreher A. Testája (Sinn) második, Mautner V. Juheheje (Poole) harmadik. Azután: Mikor hogy. Totalizátor: 10: 43. Helyrelogadások: I. 50: 43. II. 50: 78. III. 50: 72.

VII. Eladókversenye. Díj 2000 korona. Távolság 1800 méter. Pécny A. Aliferije (Lewis) első, Meichl T. Tubicámja (Huxtable) második, Löbl M. Rózsa Lilije (Russel) harmadik. Azután: Iionca, Ruggiero, Saville, Periasz. Gedacht. Totalizátor: 10: 27. Helyrelogadások: I. 50: 68. II. 50: 82. III. 50: 71.

A pömeeting a holnapi napra lejár s a telivérek pihenhetnek tavaszig. Az idei szezon a meglepetések jegyében folyt le s valószínű, hogy a holnapi utolsó nap is az outsidersnek napja lesz s így harmónikusn fejezi be a meglepetések idényét. Mi az alább felsorolt paripákban látjuk a holnapi nap győzteseit.

- I. Mikor hogy—Olive.
- II. Charmante—Szászorszép.
- III. Aijöld—Busento.
- IV. Snip snap—Liquette.
- V. Sada Jacco—Totia.
- VI. Baltavár—Couleur.
- VII. Rigó—Légyott.

TÁVIRATOK

Zágráb, november 7. A horvát tartománygyűlést december elején rövid ülészkra összehívták. Gróf Pejaceovich Titadar horvát bán be fog bemutatkozni a tartománygyűlésnek és kérni fogja az indenitás megszavazását 1904. év április végéig.

Darmstadt, november 7. Az orosz cár és neje gyermekeikkel a nagyherceg és Erzsébet hercegnő kíséretében ma délután Oroszországba utaztak. Gróf Lamsdorff ma este utazik el Darmstadtból.

A Vatikán meghátrálása.

Páris, november 7. Félhivatalos jelentés szerint a Nobis Nominavit kérdését ezuttal a francia kormány követelés értelmében végérvényesen szabályozták. A francia püspökök ezen instituciósi bullája a jövőben azt a formulát, melyet a francia államtanács konkordátumellenesnek jelentett ki, nem fogja többé tartalmazni.

Magyarország ellen.

Klagenfurt, november 7. Dobernig képviselőnek s elvtársainak a Magyarországtól való elszakadásra vonatkozó indítványa hosszabb vita adott alkalmat, amelynek folyamán Steinwender képviselő hangsúlyozta, hogy Magyarországnak adandó engedmények ellen emelendő óvás ezidőszertit tárgyalta, mert az engedményeket tényleg megadták. Báró Hein előnk szembezáll Dobernig képviselő ama nyilatkozatával, hogy a vezető körök az: „utánuk a vízfőzőn álláspontján vannak, mert a Magyarországgal való viszony rendezése az ószmonarkia érdekében új kötelezőszerű gondoskodás tárgyát képezi. — Az indítványt végül elfogadták.

A csehek manifeszta.

Prága, november 7. Az ifju csehek, az ócsek és a cseh agráriusok megállapodtak egy munkaprogramban, amelyet a cseh néphez intézett manifeszttal egyidejűleg közzétettek.

Ebben a manifeszttal leírják a cseh nép politikai helyzetét és erre való tekintettel hangsúlyozzák annak feltétlen szükségét, hogy a szélső cseh nép ujra egyesüljön. A 3 egyesült párt munkaprogramja az együttes eljárás alapjaképpen a cseh államjogi programot nevezi meg. A párok a közös cél elérése végett arra fognak törekedni, hogy a habsburgi állam föderatív alapon rendeztesék, hogy Morvaországban egy második cseh egyletem elállítassák, hogy a sziléziai népiszkolák nemzeti szellemben reformáltaknak hogy Alsó-Ausztriában, különösen Bécsben nyilvánossággal felrúboztó cseh iskolákat állítsanak fel, hogy a törvényhozó testületekben igazságosabb választói rendet hozzanak be, hogy a cseh korona minden tartományát egyesítsék és hogy biztosítsák a cseh tartományok oszthatatlansága politikai, nemzeti és egyházi tekintetben, különösen pedig, hogy biztonságossá tegyék a cseh nemzetiség kisérlét ne történjék Ausztriának vagy a cseh tartományoknak politikai vagy gazdasági csatlakozására a német birodalomhoz. A hadügyi intézmények tekintetében a pártok oda skarnak hatni, hogy a cseh ezrednyelv széles körben ápitassák és használtassák, a cseh nyelv a katonai nevelő- és tanintézetekben behozassák mint tanítási nyelvet, továbbá a cseh nyelvet az ellenőrzési szemlélnél és a katonai hatóságoknak a cseh autonóm hatóságokkal és a cseh lakossággal való érintkezésében használtassanak. A pártok to-

vább arra törekszenek, hogy a katonai büntető-pendartaris reformjánál a nyilvánosság és szóbeliség elve keresztülvitessék és a vádított anyanyelve a vizsgálatalnál, tárgyalásnál és ítéletozataiál alkalmaztas-sék, végül, hogy a két éves szolgálati idő behozas-sék. Taktikai tekinteteiben a pártok minden erejökkel törekedni fognak a mostani kormányrendszer eltávo-lítására, mely a németeknek jótaljan és alkalmasny-elelen vétőlján alapul és e célból még a legkényebb- parlamenti eszközöket is igénybe fogják venni. A kö-zös működés keresztülvitelére a három párt közös végrehajtó közeget választ, mely határozatait közölni fogja a képviselői klubokkal.

A porta válasza.

Berlin, november 7. A National Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból: Az orosz és osztrák-magyar nagykövetek a porta választát mint nem kielégítő, vissza fogják küldöni. Biztos hírszeriut záros határidőn belül való fenyegetés mellett újabb választ fognak kérni.

Az orosz cár Olaszországban.

Róma, november 7. A Tribuna azt írja, hogy Nélidov orosz nagykövet visszahívását Olaszországban örömmel vették. Ugyanez az újság meglegedés-sének ad kifejezést a telett, hogy Nélidov utódjául Urusszo herceget neveztek ki. A lapok jelentései szierint Bogdanovics orosz tábornok a barrii templom meglátogatása alkalmával, ahol Szent Miklós van el-temelve, ugy nyilatkozott, hogy az orosz cár a tavasz-szal Olaszországba, még pedig valószínűleg Velencében meg fogja látogatni. Ehhez a Tribuna és a Giornale D'Italia megjegyzi, hogy a látogatás csak Rómában volna képzeltető.

Fuád pasa és fia.

Konstantinápoly, november 7. Fuád pasá-nak, az egykori marsallnak, aki a damaskusi kazamatákban börtönben ül, három fia atyjuk sorsára jutott. A titkos rendőség feljelentés kö-vetkeztében letartóztatta Fuád pasa fiait, akiket aztán lefokoztak és Diarbergirbe száműzték. Vala-mennyien tisztok voltak a Konstantinápolyban állomásozó gárda-ezredben. Először a legidősebbi- ket fogták el éjnek idején s kényeszerítették, hogy két fivérét valami árthatlan ürügygel hívja el magához. Mikor aztán a testvérek meglátogatták bátyjukat, őket is letartóztatták.

A szultán születésnapja.

Konstantinápoly, november 7. A szultán szüle-tésnapja évfordulójának alkalmából tegnap a sze-lámlik után kihallgatáson fogadta a német és perza nagykövetet, a spanyol, svéd és norvég követet, a szerb, montenegrói és bolgár diplomáciai ügyvivőt, akik valamennyien résztvettek a szelámlikban. Báro Marsohal nagykövet bemutatja a szultánnak a Molke német iskolahajó parancsnokát és tszejtelt. A születés-napi ünnepély, mint az előbbi években, különös inci-dens nélkül folyt le.

A marokkói szultán és az európaiak.

Páris, november 7. Az Eclairnak jelentik Tan-gerből, hogy Mohamed Torres, a szultánnak külső ügyekben való képviselője hivatalosan közölte a dip-lomáciai testülettel, hogy a szultán elkülja az euró-paiaknak, hogy székhelyére, Fezbe menjenek. Kivé-letl csak a francia konzul javára tesznek. Ez a közlés rossz hatással volt a tangeri európaiakra.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 7. (A Budapesti Napló telefonjelen-tése.) Eladattól búza, beszkerei 77-8 kg. 7.95 K., novemberre, makói 79 kg. 7.37 K., 80—91 kg. 7.35 K. Kunhegyesről, 78—79 kg. 7.55—7.60 K. Duna-Szerda-helyről, 77—78 kg. 7.65 K. Warbergből. Kona: Ípoly-ságról 6.22 K., Főlegyházáról 6.05 K., Perbetéről 6.50 K., Érsekujvárról 6.80 K., Galántáról 6.65 K. Tengeri változatlan. Zab 5—10 fillért vesztes; magyar zab minőség szerint 5.55—6.10 K., válogatott 6.60 K. Lisztben a kőtesek hanyatlottak, finom bualiszt ára 10, barnás 20 fillérrel esett. Korpa iránzata valami-vel kedvezőbb.

Bécs, november 7. (A Budapesti Napló tudósítói-nak telefonjelentése.) A délutáni meginforgalomban a záratok a következők voltak: Osztrák hitelrézvény 675.25. Magyar hitelrézvény 740.—, Angol-Osztrák bank 275.50 Bócsi bank-egyesület 534.— Union bank 526.— Lánderban 426.— Osztrák-magyar államváltó részvény 670.— Déli vasut 89.75 Kibavólgyi vasut 422.50 Északnyugati vasut részvény — Dohányrézvény 383.— Rimanurányi vasut 463.— Alpes bányarézvény 303.— Májusi járadék 100.45. Magyar korona-járadék 98.45. Lőrök sorsjegye 149.50. Német birodalmi mársa 117.25—117.28 National bank 100.00.

Berlin, november 7. (A Budapesti Napló tudósítói-nak távirata.) Kati forgalom: 49/00-os magyar aranyjárdék — Magyar koronaárjardék 93.70. Osztrák hitelrézvény 212.60. Osztrák-magyar államváltó 143.75. Déli vasut 18.— Rszaknyugati vasut 216.25. Kibavólgyi vasut — Orosz bank-jegy készpénz —, Busenothradri —, Orosz bank-jegy —, (Utolsó) Lomberi —.

A véletlen általunk már számtalan embert tett szerencsésé, tehát ajánljuk, hogy alábbi szerencse-naptárból születése- vagy névnapja mellett jelzett számú sorsjegyet mielőbb postalátványnyal megrendeje.

Szerencse-naptár

Ezen osztályosjegyek csakis Királyfi és Társa bankházában kaphatók Budapest, VI., Andrásy-ut 60.

Table with 12 columns (Janár to December) and 31 rows of lottery numbers for each month.

Magy. kir. államasutak. Üzlet. Szegeden. 30273/903. sz. I. osztály.

Pályázati hirdetmény. A magy. kir. államasutak szegedi üzletvezetőjének 1904. év február hó végéig szállítandó 38400 drg 1.60 m. hosszú lehetőségre szász III. rangú földaltpálya és 12 m³ szőlőn szász III-rangú földaltpálya... (Detailed text about railway contracts and terms).

Első húzás már november hó 19. és 20-án.

A 6 húzás alatt 110.000 sorsjegy közül 55.000 nyer, összesen 14 millió 459.000 koronát. Árak az I-ső osztályra: 1 egész sorsjegy 12 korona, 1 fél sorsjegy 6 korona, 1 negyed sorsjegy 3 korona, 1 nyolcad sorsjegy 1 korona 50 fillér.

KIRÁLYFI és TARSÁ BANKHÁZA a m. kir. szabad. osztályosjáték főeljárás-helye Budapest, VI., Andrásy-ut 60. szám.

BERGER-féle gyógy-, egészség-szappanok. G. Hell & Comp. gyárából Tropsau-ban. Aranyérem Páris 1900. Berger-féle 40 szász kátrányszappan, Berger-féle kénés kátrányszappan, Berger-féle glicerin kátrányszappan, Berger-féle panama kátrányszappan.

LUCCA Társaság. A likörök királya, az előkelőség kedvence! HIRSCH és PERL gyarmatár-ügynökség V. Szabadság-tér 6. sz. TELEFON 34-60. Nagybani főeljárás: BRAZAY KÁLNÁN BUDAPEST.

Epeköbajosok KELEN K. Budapest, VI., Király-utca 10. szám. Titkos betegségek szakorvosa

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 26 éven át szerzett kórházi és magánorvosi tapasztalatai alapján Dr. KAJDACSY v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos. Biztos sikerrel rövid idő alatt gyógyít, hűgösfolyást, hólyagbajt, sebeket, gyphilist, bőrbajokat, elgyengült férőrtéket, idősöbököt stb. electro Massage vagy Pszichoprop által. Onferőzést és annak utóbjait: ideg- és háterőncbajt és minden női bajokat.

Magyar királyi államasutak. 163348/903. szám. Legelőbb utazás Olaszországba és Dél-Franciaországba Budapest-Uj-Dombóvár-Fiume-án át a magyar-hóvát tengeri gőzhajózási-társaság Fiume és Venecia illetve Ancona közt közlekedő gőzhajóin. Menetdíjak a hajóátkelési illetékekkel együtt.

Dr. CZINCZAR J. egyetem. orvos doktor gyógyt. főkonzul és óráköl foglalkozás zavar nélkül mindennem bármely régi kövőtt Nemi betegségek gygymint hűgösfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakörök sebeket, gyphilist, onferőzéstől eredő idegbajokat, a legmagasabb bórbetegségeket és szépséghibákat, továbbá Nemi gyengességi állapotokat (Impotentia) megőző biztos eredménnyel gyorsan a legjobbi módon. Rendelő-Intézet Bpest, VII. Károly-körút 5. I. em., bejárát a lépcsőházból. Rendel: Naponta délelőtti 10-4 és est: 6-8 óráig. Kálmán várőrtörök. Mérésköl tiszteletdíj. Lovok-kekre kimerőten válaszol. Kiváratna gyógy-ászerőti is gondoskodik. Legszébb Legjobb Legelőcsőbb PAP PAP PAP. GICHNER JÁNOS. Budapest, VII. Erzsébet-körút 20.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.

Ködkirály.

Hajdamonda 1 felvonásban. Írta Pásztor Árpád. Zongójt szerzette ifj. Abrányi Emil.

Személyek:

Harold Rochnicsek Ködkir. hangja Beck
Annikó Vasquezné Márta néne Duck B.
Taffy Ney E. Oreg asszony Kopp

Utána:

Csavargó és királyleány.

Opera 1 felvonásban. Szerzette Földi Ede. Szövegét írta Zeigmann A. J. Fordította Várady Sándor.

Személyek:

A király Várady Követ Pichler
A leánya Szoyer Csillagász Kornai
A herceg Gábor

Végül:

Velencei karneval.

Ballett 1 felv. (két képben). Koreografiáját írta és bemutatta Guerra. Zenéjét szerző Berté H. Szövegét írta Gaul F.

Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.

Déltűn 1/23 óraker mérsékelt helyárrakkal:

Ibolyafaló.

Vígjáték 4 felvonásban. Írta Moser. Ford. L. F.

Személyek:

Rambach Egrossy Földt Reinh. Horváth
Wasska Ligeti Altisz Ujnázi
Wildenheim Alsóghy Bellingé Meszlényi
Bernátné Györgyné Golevszky Mészáros
Bernát Viktor Császár Schlegel Latabár

Este:

Újabb veszedelem.

Sziamú 4 felvonásban. Írta Donny Maurice. Fordította Sebertyén Károly.

Személyek:

Freydtóros Császár Ernstein Gyopos
Jadain Gál Ernstein Lánosz
Jadainé Vizváriné Luyais Dezső
Etienne Mihályi Heybens Pethes
Claire Hegyesi Clementier Latabár
Madeline Török Prabert Horváth

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.

Déltűn 3 óraker mérsékelt helyárrakkal:

Dr. Nebántsvirág.

Bolozat 3 felvonásban. Írták Mars és Desvallières.

Fordította Hajó Sándor.

Személyek:

Lachovrette Góth Jojotte Harmat
Bois d'Arcy Tapolczai Pimbért Balassa
Francine Kertész Parlagas Vendrei
Chambaudier Hegedüs A herceg Kazalichy
Marcelle Peci P. Szolimán pasa Gyözö
Léopoldy Tanay Mounoutte Bárdi

Este:

A csodagyermek.

Bolozat 3 felvonásban. Írták Gavault és Charvay.

Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Elise Varsányi Paradox Fenyvesi
Georges Góth Irén Tanay
Croch Hegedüs Lansquetet Vendrei
Bertha Haraszthy Hernani Tapolczai
Langruandé Gazi M. Marguerite Kész
Lescaplier Szerényi Suzanne Varga

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Hétén, november 9-án este 7 és fél óraker a főt. vigadó nagyszínházban

BONCI

Alessandro d'Alcantara.

Jegyek 4, 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű szongarokereskedésben, Váci-utca 29. sz. kaphatók. Az üzlet 12 óráig nyitva van.

Csütörtök, november 26-án este 7 és fél óraker a Royal-szálló termében

Norvég

Walle-Hansen Dagmar

zongoraművésznő hangversenye.

Jegyek 4, 8, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű szongarokereskedésben Váci-utca 29. sz. kaphatók.

Pénteken, november 27-én este 7 és fél óraker a főt. vigadó nagyszínházban

Vecsey Ferenc

tiz éves hegedűművész hangversenye.

Jegyek 4, 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű szongarokereskedésben Váci-utca 29. sz. kaphatók.

Hétén, november 30-án a Royal-szálló termében

Steiner Irén

szongarostály.

Jegyek 4, 10, 8, 6, 4 és 2 koronáért a „Harmonia” zenemű szongarokereskedésben Váci-utca 29. sz. kaphatók.

Szenzáció

mtrkint **58** kr.

ritka alkalmi vétel gyönyörű selymekben ruhákra, bluzokra és valódi japán minták pongyolákra az olcsóságáról közismert

Elsner Oszkár cégnél

Budapest, IV. ker., Párisi-utca 3. sz. előbb Zsibárns-utca.

Ziegler József

táncitanási intézetében

kezdők részére II. felhőtt csoport

1903. november hó 3-án kezdődik. Jelenkezéseket bejelentés november 8-ig elfogad.

Ziegler József táncitanító

VI. Andrassy-ut 25. sz. (előjárati Dala-színház u. 1.)

Semler J.

postközkereskedő es. és kir. udv. szállító

BUDAPEST.

V., Becsi- és Deák Ferenc-utca sarkán:

Ajánlja legújabb Angliából megérkezett újdonságait és pedig: **férruha szövettelt öltönyökhöz és felöltökhöz**, továbbá a legdivatosabb női **kosztümöztöveit** a legjobb divatszínházban. Nagy választék **valóságos angol plaidokban.** Minták kívánatra ingyen, bérmentve lesznek küldve.

Pontos és legjobb ÓRÁK

5 évi jótállás mellett 5

Egyházi szent órák, keresztelő kannák, ékszerok, evőeszközök **részletfizetésre is.** Javításokra és vízelvezetőkre különös gondot fordítok - Árjegyek 2000 rajszal ingyen és bérmentve. **POLGÁR KÁLMÁN** mőrák Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

A valóság.

Az osztálysorsjáték az ő sok sok főnyereményével azok előtt, akik benne bíznak, nem romantikus vágy, hanem a reális reménynek megvalósulása. Az osztálysorsjáték a játszót a szerencsével állandó összeköttetésbe hozza. Sorsjegyen kívül a főnyereményhez nem kell egyéb, mint türelem és állandó kitartás egy szerencsés bankház mellett, mert a szerencsét nem nehéz dolog kívárni; hiszen minden játékoshoz közel jár a szerencse és előbb vagy utóbb megtalálja az embert a várva várt főnyeremény. Mily csatlád találta meg türelmének gyümölcsét a **sok és nagy nyereményben**, melyet **Török A. és Társa** bankháza, Budapesten, (főüzlet: Teréz-körút 46. főokok: Váci-körút 4., Múzeum-körút 11., Erzsébet-körút 54.) **üzetett ki szerencsés vevőinek.** Ezért méltán megérdemli, hogy a sorsjegyvásárló közönség megajándékozza bizalmával, mert e cég nemcsak a legnagyobb osztálysorsjáték-üzlet hazánkban, hanem ritka szerencsével játszanak e bankház sorsjegyei, amit tények bizonyítanak. 8 minden szóln szöveben beszéinek a tények. Ennélfogva a Török céghez bárki is bizalommal fordulhat.

Perzsa-Szőnyegek!

Nagy raktár! Olcsó szabott árak!

Agóbián és Adorján

IV., Váci-utca 36. (Klotild palota.)

100 drb selyemfényű perzsa-szőnyeg (futók és átvétők) **à 30 forint.**

100 drb perzsa összekötő és ágyelő szőnyegek **à 12 forint.**

Szalon és ebédlőszőnyegek nagy választékban.

Raktáron egy eredeti Herat-szőnyeg.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. O.era.	Nemzeti színház	Vigaszínház	Nepzínház	Magyar színház	Király színház	Uránia színház
Hétfő	Nincs előadás	Bánk bán	A csodagyermek	Vándorlegény	Tavaszi	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Kedd	Ernani	Sötétség	A csodagyermek	Vándorlegény	A drótostót	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Szerda	Hunyadi László	Titok	A csodagyermek	Vándorlegény	A drótostót	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Csütörtök	Kodkirály A csavargó és a királyleány	Újabb veszedelem	Az okos bolond	Vándorlegény	Grant kapitány gyermekei Tavaszi	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Péntek	Nincs előadás	Macbeth	A csodagyermek	Vándorlegény	Tavaszi	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
Szombat	Nürnbergi mestertáncosok	Macbeth	A csodagyermek	Senki	A drótostót	Aranyvirág	Az éjféli nap országa
d. n. Vasárnap este	Windsori vignök	Aranyember Újabb veszedelem	Dr. Nobántsvirág A csodagyermek	Falurossza Senki	Tavaszi A drótostót	Aranyvirág	Berlini élet Az éjféli nap országa

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án
 Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárral:
 Blaha Luiza asszony vendégfelőléttel.

A gymiszi vadírvág.

Eredeti népszínház 3 felvonásban. Irta Géczy L. Személyek:
 Balánka Horváth Rab-Pressmer Irsai L.
 Órsós Dellin Magdolna Blaha
 Imre Szirmai Piábnos Delli
 Mária Kápolnai Törpe Csura Szabó
 Fábán Julia Siponás Csuráné Izsóné
 Gyurka Pintér Marci, fiók Ujvári

Este:

A vándorlegény.

Nagy operett 3 felvonásban. Írták West és Schmitz-zer. Ford. Faragó Jenő. Zenéjét szerző Eysler Ödön.

Személyek:

Filíp herceg	Hegyi	Csepü	Kiss M.
Lola hercegnő	T. Harmat	Libuska	Krecsányi
Nikol	Delli	Apró	Ujvári
Oleander	Láng	Reszkotó	Nagy
Straubinger	Kovács	Kancsó	Irsai
Oculi	Komlósi	Bonifács	Pázmán

Kezdeté 7 1/2 óra.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.
 Délután 3 órakor mérsékelt helyárral.

A drótostóf.

Nagy operette előjátékkal, 2 felvonásban. Irta Leon Viktor. Fordították Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Lehár Ferenc.

Személyek:

Günther	Fenyérs	Pfefferkorn	Tollagi
Mici	Révész	Zuszska	Kelöti
Jankó	Szabó	Milos	Heltei

Este:

Tavas.

Nagy operett 3 felvonásban. Duvall és James után írta Lindau és Wilhelm. Fordította Mérei Adolf. Zenéjét szerzte Strauss József.

Személyek:

Beapó Gusztáv	Szabó	Szálóki báró	Gömöri
Margit	Kelöti	A báróné	Kornai
Hollós	Székely	Gál Feri	Ráthonyi
Cecília	Fenyvessy	Anna	Szentgyörgyi
Ernő	Farkas	Mayer	Giréthy
Berta	Szabó E.	Náci, pincér	Tollagi

Kezdeté 7 1/2 óra.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.
 Délután 3 órakor rendez helyárral:

Aranyírvág.

Operett 3 felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerzte Huszka Jenő.

Személyek:

Potyovlov	Gyöngyi	Carina	Hídvéghy
Beppo	Vérsé	Stone Ellen	Szamosi
Silvio	Császár	Gauld Harry	Ferenczy
Carló	Torna	Egy ifjú	Gabányi
Aranyírvág	Fedák	Meridon Lise	Baracsi
Tina	Csatali J.	Diaz Diana Szentgyörgyi	
Lola	Satori	Fogadás	Körmenyi

Este:

Ugyanaz.

Kezdeté 7 1/2 óra.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.
 Délután 4 órakor mérsékelt helyárral:

Berlini élet.

Irta: dömtörri Németh Péter.

Este:

Az éjjeli nap országa.

Kezdeté 7 1/2 óra.

VÁRSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 8-án.
 Az orsz. szimfóniai akadémiára növendékeinek bemutató előadása. Tanár: Csillag Teréz.

A Gyurkócs-lányok.

Életkép 3 felvonásban. Irta Hercegz Ferenc.

Kezdeté 7 óra.

VÁROSIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1903. november hó 4-án.
 Délután 1/4 órakor fél helyárral:

A molnár és gyermeke.

Népdráma 5 felvonásban. Irta Raupach.

Este:

Ugyanaz.

Kezdeté 7 óra.

A szájpádás nélküli

légszívókamrás fogcsorok

Földművelhetatlan előny, egy rugók, káposok nélkül készítettnek, azután álnak, rájárva kintőlük mindenki azonnal megszokja. A szájpádástomoz teljes hányafolytán fogcsorokból a szájpádás, emelvény és bevezető-csatornák által, mindenki azonnal megszokja. A szájpádásomoz teljes hányafolytán fogcsorokból a szájpádás, emelvény és bevezető-csatornák által, mindenki azonnal megszokja. A szájpádásomoz teljes hányafolytán fogcsorokból a szájpádás, emelvény és bevezető-csatornák által, mindenki azonnal megszokja. A szájpádásomoz teljes hányafolytán fogcsorokból a szájpádás, emelvény és bevezető-csatornák által, mindenki azonnal megszokja.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelő-intézet
 Budapest, VII., Baross-ter 20. sz.

Keleti pályaudvarral szemben.
 Csakias válasszájéggel ellátott levelekre felelünk.

LUCINI

FŐVÁROSI ORFEUM

VI., Nagymező-utca 17.
 Ma vasárnap
2 előadás.
 Kezdetük d. u. 4 és esti 8 óra.

Fényes új műsor.

A kávéházi telikertben Vörös Elek zenekarának délutáni hangversenye.

A legjobb bizonyítéka.

Meg nem felelőrt a pénz visszaadatik

Téli ulster	K. 32.—
Téli öltöny	" 30.—
Téli havelock	" 18.—
Téli kabát	" 32.—

Minden tiszta gyaipj. Rothberger Jakab, cs. és kir. udv. szállítónál, Budapest, IV., váci-utca 6. Szombat este az üzlet 9 óráig nyitva.

A felhő karcoló.

Sokan csodálkoznak azon, hogy Amerikában 20 emeltes épületeknél is magasabban tudnak építeni; az ugynevezett felhő karcolókat. Ennek pedig igen egyszerű a titka. Az ottani híres építészek a föld mélyébe is úgy tudnak alaposni, hogy búzékent karcoltatják az épület villámhárítója a fellegókat. Ilyen biztos alapon kell építeni min emelőknek a szerelését is, a ki az osztályosorjájékban résztvesz, és azt úgy érheti el, ha már az oly rendíthetetlen szálárdasáig alapsa épít, mint a Hecht Bankház köz-tudomása szerencsége. Vagyon tehát osztályosorjáját a Hecht Bankházánál, a hol eddig a legtöbb fényereményt nyerték. Budapest Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. Huzás november 10. és 20. Egyszer sorsjegy 12 kor., fél 6 kor., negyed 3 kor., nyolcad 1 kor. 50 fillér.

GRAMMOPHONOK, PHONOGRAPHOK

Elsőrendű gyártmányok részletföztetésre is.
 Árjegyzéket tessék kérnál.

AUFRECHT és GOLDSCHMIED

Hangszerosztály.
 BUDAPEST, VI. EÖTVÖS-UTCA 37.
 Alkalmos képviselői felvételnek

RAUCH EDE

"HELIOS" fényképezési műterme, fényképek életnagyságban

Budapest, Nagymező-utca bejárat Király-utca 52. sz. a.

1 drb. életrajziagyú Bromidplatín fénykép	
passzpartout kerettel	3.— kor.
6 milon fénykép	1.— "
6 viálé	2.— "
6 kabinet	4.— "
6 makarl	5.— "

mind a legfinomabb szavatolt kivitelben. Vasár- és ünneppap egész nap nyitva. Felvételük más időkben is eszközöltetnek este 8 óráig villanyfény mellett. Megrendelések minden fénykép után is eszközöltenek. Úgynevezett mindenütt keresetnek.

SZABADALMAT BUTOROK

Védjegyet, mástra- és modell-olajmalat megsezesz, Szabadalmakat értékesít és finanszíroz a bel- és külföldön a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat, Pástor (Egyreveszen bejegyzett cég) BUDAPEST, Erzsébet-körút 17. Telefon 24-20. Fővárosgattás díjtalan.

Bárd Ferenc és testvére

zeneműkereskedésben

IV., Kossuth Lajos-utca 4.

Megjelent és kapható operettek. Kor.

Huska: "Aranyírvág"	teljes szövegzes zongorkivonattal 10.—
"	egyveleg 2 fűzetben ének és zongorára 3.—
"	fűzetekint 3.—
"	egyveleg cimbalomra egy fűzetben 3.—
Sajtó alatt van, "Cake-Walk" és "Keringő" az Arany virág-ból. 3.—	
Eysler: "Vándorlegény" operette egyvelege ének és zongorára 2 fűzetben 3.—	
Lehár: "Drótostóf" operette egyvelege ének és zongorára 2 fűzetben 4.—	
Strauss: "Tavas" operette egyvelege ének és zongorára 2 fűzetben 4.—	
"Tavas" keringő és "Majd más-kor" dal ára egyenkint 1.50	
Ábrányi: "Köd király" opera-egyveleg 1 fűzetben zongorára 3.—	
Erkel: "Masinka" egyveleg 2 fűzetben ének és zongorára 4.—	

A TELJESNAPI ARAT

kapja meg nálam sorsjegyeit és UGYANAZON SORSJEGYEKET vízszárheli lényesimeis havi törlesztő ellenében ELZÁLOGOSÍTOTT sorsjegyeket kénthet és a fenti mód szerint előlő felelőseket közpénzben köztetnek.

Kérem a zálogjegy beküldését **BANKHÁZ BUDAPEST** Erzsébet-körút 2.

Fleissig Sándor

Magyarnak Pécs, németnek Bécs

Ne küldjék pénzünket külföldre.

Hazai iparunk előmozdítása égnél mindenem arany és ezüst tárgyakkal, órák és minden a szemébe vágyó kikézetekből, olcsóbban, jobban és megbízhatóbban szereshetők be, mint külföldön.

Nem térszörít a pénz visszaadásuk.

öt évi jótállással.

"Riadó" az embernek hű barátja és kísérője.
 Kiváló je és erős pontosan járó szerzője, mely egyszerű mintápon, hangos órázza és esinos kivitelben.
 Nickel tokban . . . 20 korona.
 Oxydált . . . 32 "
 Váladt esztét . . . 38 "
 Nagy képes sorsjegyeket legyen és béremszere kiad hárlaknak ékmegszerezés, órák és látszérés, PÉCSETT.

Schönwald Imre órásmester,
 Budapest, IV., Királyi Pál-utca 12.

Amerikai

Roskopf patent-óra 5 kor.
 Svájci Roskopf-óra 10 "
 Ébresztő-óra 3 kor. Elsőrendű ébresztő-óra 4 kor.
 5 évi írásbeli jótállással. Nagy javítottműhelyemben minden órajavitás 90 kor.

Schiller Izsó órásmester,

Budapest, IV., Királyi Pál-utca 12.

PERL és KLEIN

selyemáruháza
 Budapest, IV., Bécsi-u. 5.

Őszi occasio eladás, olcsóbb áron, mint valaha. Legdusabb választék.

Sima tisztaselyem louisinek minden színben 1 ftől feljebb

Fekete tiszta selymek -65 "
 Jupon selymek -50 "
 Szines brokát selymek -1. "
 Mosó bárszonyok -50 "
 Angol sima bárszonyok -55 "

Továbbá csipkék, applicációk, szalagok, függönyök, stb leszállított árakon állanak a t. helygközönség rendelkezésére.

dívének, matraccok, függönyök, ingasok, legjutyonyosabb árban részletföztetésre is kaphatók

Nathan Ignácnál,
 Budapest, VIII., József-körút 26.

Pályázati hirdetés.
 A m. kir. államvasutak Kis-Czell állomásán lévő 1904. évi május hótól számított 6 évi időtartamra, azaz 1904. évi május hó 1-étől 1909. évi április hó 30-ig ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az egy koronás bélyeggel és "Ajánlat a m. kir. államvasutak Kis-Czell állomásán lévő vendéglé üzletének bővítésére 1947. számhoz" felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, fémkülbömbben a kellő ekmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, ipar-engedély, honossági bizonyítvány stb.) felszerelt ajánlatok 1903. évi december hó 15-ének délelőtti 10 órájáig a m. kir. államvasutak szombathelyi üzletvezetőjének áltálasos — I. — osztályhoz posta útján térítvevény mellett nyújtandók be, bantápénz lejében pedig 300, azaz háromszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőjék gyűjtőpénztárárnál 1903. évi december hó 14-én déli 12 óráig leteendő. Takarékbetét bantápénzben nem tehető le. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi főzsdén legutóbb jegyzett, 14 nappal nem régbib utolsó napi árólyan szerinti értékben, de legfeljebb csak névörtékben fognak számlitrtiri. Bantápénz letétéről szóló pénz-tári letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

A vendégő bérletre vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőjék forgalmi és kereskedelmi — III. — osztályában, valamint Kis-Czell állomás főnökénél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlatot tevőköt feltételezték, hogy a feltételeket ismerik és azokat magokra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Szombathely, 1903. október hó. Üzletvezetéség. (Utánnyomás nem díjazt.)

gyógymód Kataphorese gyógymód

IDEG ÉS NEMI

BETEGSÉGEK
radikális gyógyítására legjobban ajánljuk

DR. MITZGER

kiváló gyógyhatásairól elismert intézetét
Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán a
honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

Szabott árak! Szabott árak!

Cs. és kir. udvari szállítók.

TÉLIKABÁT

angol szabásu, szürke színű 32 kor.
Férfiöltöny 24 kor.

Minden tiszta gyapjuból. Csakis valódi szőrmékkel bélelt rövid vadász-kabát, városi bundák és bőr-kabátok óriási választékban.

KOHN HEILMANN és FIAI
cs. és kir. udv. szállítók

az "Angol szabó"-hoz
BUDAPEST,
IV., Károly-körút 12.
Fiók: Károly-körút 30.

Nem felejteli szeme öngyököt hasonlítottak, aki megfigyeli idővel a végyeréket, amely minden egy rakadaron látható. - Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

TELEFON 17-19.

Lebeg a magasba lebeg

Szerencse

HECHT

FORTUNA ISTENI ASSZONY

HOGY REÁNK HULLJON A KEGY

BANKHÁZNÁL

S hogy főnyereményeket adjon, biz nem kell ahhoz semmi más, Csak egy oly szerencsés sorsjegy, melyen az áll, hogy Hecht Bankház.

Szerencse számok 6505 52853	Szerencse számok 69860 93448
---	--

Ott nyerték Európa legnagyobb főnyereményét

610.000 koronát.

Ott nyerték két napon belül

20.000, 100.000 és 30.000 koronát.

Huzás november 19. és 20.

HECHT BANKHÁZ BUDAPEST,

Ferencziek-tere 6. és Erzsébet-körút 32.

Sorsjegyárak:	Égész 12 kor.	Fél 6 kor.	Negyed 3 kor.	Nyolcad 1.50 kor.
---------------	------------------	---------------	------------------	----------------------

Bécsi nők köszönhetik szépségüket

első sorban a legkellemesebb, leghatásosabb, leghíresebb

Eredeti Pompadour Paszta
használatának, amelyet néhai Med. Dr. Riz A. talált fel. Ez a szépség szerető női életét minden tekintetben elősegíti, mert az őve áti a fővárosi ágyú, a 40 éves letéle, a mely idő alatt ugyancsak ezer hasonló szerkezeteként és újra eltűnt. Egy 6 hónapos való tégely ára 1 ft 60 kr.

POMPADOUR-TEJ
a bőrt azonnal tejzserű fehérséggel vonja be, rajta marad az arcodon mosás után is. Eredeti palack 1 ft 50 kr. Pompadour szappan 50 kr., Pompadour-ápor rózsá, krém és fehér színben 1 ft 25 kr.

A legjobb készpótlóshoz (Manicoure) (szép, puha, fehér kéz)

Pompadour-crème
egy drb 1 korona.

Főraktár Budapest: **TÖRÖK JOZSEF** Király-úton 12.
DANKOVSKY ISTVÁN V. Városméző 5., **DETSINYI FRIGYES** V. Marokkó-úton 2., **ROGER LEÓ** és **ROGER J** gyógy-
szeretők, **LUJEFF SÁNDOR** illatszertára, **NEREDA NÁNDOR**,
Kossuth Lajos-úton 7., **BRAUN MÓR** Lajos-úton.

Vasárnap egész nap nyitva!

Seiner és Klinger női felöltők-áruháza

saját műterem!

Budapest, IV., Kossuth Lajos-úton
17. szám (Magyar-úton a török.)

Mérsékelt szabott árak!

Elegáns kivitelű felöltők costümök, blousok, pongyolák, gyermek felöltők, szőrme-árak.

Amerika.
Indulás Ifjavekét minden Szombaton. Jegyek a
Franciaische Linie
által. Jö és gyors tovább-
ítás. Kifőtt ellátás borral
és likőrrel. Közélebbi fel-
világosítást ingyen és bér-
mentve ad a
Franciaische Linie
Wien, IV., Weyringergasse 8.

Mindenek egyeztet beiktatása... Keresés... 4 fillér. Vas-
tagabb betűkből 8 fillér.

Apró hirdetések... Keresés... 25. sz. az.
alatt (Tudós 54-59.)
házi úti iródkban (a re-
delt nyugta mellett még a
következ főkönben lehet föl-
adni):

Blockner J.
hirdetői iroda
IV. Sütő-utca 6. szám.
Ezeres névker.
dohányüzede
Török-kört 14. szám alatt.
Deutsch Mikszáns
Andrássy-ut 58.
Eckstein Bernát
hirdetői iroda
V. ker. Fűző-utca 4. szám.
Engelmann Mór
dohányüzede
IV. ker., Kálmán-tér 2. szám.
Fránke Pál
könyvkereskedő
IV., Gró. Csirák-utca palota,
Kosztály-Lajos-utca 14. sz. (Korona-
herceg-utca sarkán).

Szerelmem.
Drágám! Jól vagyok. Felteszem
társaság nélkül lezsol és ha
inkább megjelöl megbeszélés
időben...
Kazánkovács,
gépezet keresték, ki a ma-
lom-kezelésben, vízvezetékben
célszerűbb járás, mozdalommal
bíró. Javalmazás: 1000 korona,
lakás, világítás, tüzelés, 2 kő-
ház és naponta...
400 korona
és teljes ellátással gazdasági
számlák...
Használt
fűrészeket, vassok legma-
sabb árban. Singer, Lujza-
utca 16. I. 10. 16390

Zöldeség.
Előrendelt győri-párisi 5. a
sárgapapát 4 krért küldi. (Tul-
dós szerint vastag vagy vé-
kony) utóvetélt szállít. (Nef-
tali József Győzeget). 2374

Kitűnő tokjai
szomorú borait...
Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Téli kabát... 10 K.
Földi... 8 K.
Ferencz József kabát 6 K.
Jaquet... 4 K.
Nadrág... 4 K.
Mélyny... 1 K.
Rothberger Jakab, Kristóf-
tér 2. szám.

Fischer J. D.
hirdetői iroda
IV. Gerőly-utca 1.
Goldberger A. V.
hirdetői iroda
IV. ker., Váci-utca 10. szám.
Goldner Zsófia
Andrássy-ut 50.
Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.
Grosszmann Jágó
fizetés és vegyeskereskedés
MISKÓCZ és környéke rész-
rezt hirdetéseket fűzőlti irodá-
Házenstein és Vogler
hirdetői iroda
Váker, Dorosy-utca 9. szám.
Jambrikovits
dohányüzede
Keresés-ut 80. (Takarékp. épület).

Zongoratanító
három kezdő gyermek oktatás-
ára...
Kereseték
kaldás...
Önálló gazdasági
Kereseték
Gadatiszt
1904 fizetés...
Magyar-német
Fűrdőgazdák
Intelligens
Birtok
Külföldi
Kínáló

Nőknek
Alföldi birtokosok a
Budapesti Napló
apró hirdetősei.

Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

nagy fontosságú
art tudni, hogy egyedül a
„Lorison-Orémé” van arra
hivatva, hogy a szépséget
fentartás és a hol hiány-
zik, elérhető legyen; mert
és szer a legjobb mely e-
térben feltalált, és minden
követelménynek megfe-
lel, a mi az arcpalást il-
leti, mert a hölgyek már
2-3 nap használata után
meggyőződnek meglepő
hatásáról. A legelőkelőbb
hölgyvilág valamint a leg-
első művésznők használják
a legmegelőbb eredmény-
nyel, az egyedüli szépség-
szer, mely az arcot viruló
frissé és fiatal teszi, a
ránkokat az arcon és nyakon
eltünteti, az arcból
finomabb, frissé és sugár-
zóvá teszi; még előrehal-
dott korú hölgyek is oly
csodás arczsinat kaptak a
„Lorison-Orémé” haszná-
lata után, hogy életükben
még nem láthattak.
Egy tégely ára 6 ft.
Világírás
Csigall Anna
Wien, I. Graben 14.

Keresték
Kaldás...
Önálló gazdasági
Kereseték
Gadatiszt
1904 fizetés...
Magyar-német
Fűrdőgazdák
Intelligens
Birtok
Külföldi
Kínáló

Nőknek
Alföldi birtokosok a
Budapesti Napló
apró hirdetősei.

Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

?? Miért??
szenvet szándékos ember szűk-
ságról...
Ajtók, ablakok
használtak és újak, vasárlok,
keretek, vasárlok...
Lefkovits Jakabnál
Budapest, V. Korall-utca 10.
a nyugati pályaudvar közelé-
ben. 15910

Keresték
Kaldás...
Önálló gazdasági
Kereseték
Gadatiszt
1904 fizetés...
Magyar-német
Fűrdőgazdák
Intelligens
Birtok
Külföldi
Kínáló

Nőknek
Alföldi birtokosok a
Budapesti Napló
apró hirdetősei.

Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

szállt nagyban legelőbb-
ban, körülbelül 5 káros lada-
kat 3 kor. 80 fillért barmenne
nyárvélet E. Zorn...
Olmützi sajtóskát
(Quargli)
szállt nagyban legelőbb-
ban, körülbelül 5 káros lada-
kat 3 kor. 80 fillért barmenne
nyárvélet E. Zorn...
Olmützi sajtóskát
(Quargli)

Keresték
Kaldás...
Önálló gazdasági
Kereseték
Gadatiszt
1904 fizetés...
Magyar-német
Fűrdőgazdák
Intelligens
Birtok
Külföldi
Kínáló

Nőknek
Alföldi birtokosok a
Budapesti Napló
apró hirdetősei.

Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

szállt nagyban legelőbb-
ban, körülbelül 5 káros lada-
kat 3 kor. 80 fillért barmenne
nyárvélet E. Zorn...
Olmützi sajtóskát
(Quargli)

Keresték
Kaldás...
Önálló gazdasági
Kereseték
Gadatiszt
1904 fizetés...
Magyar-német
Fűrdőgazdák
Intelligens
Birtok
Külföldi
Kínáló

Nőknek
Alföldi birtokosok a
Budapesti Napló
apró hirdetősei.

Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

Csemege és
caelis I. rendű áru idel gyűjt-
és jótékony és humanitárius tel-
jes állású mellesz...
AKT-
tanulmányok minden számban,
főnyelvéseket...
Órákat ad
figyelműsi tanár. Cim a
kiadói hivatalban. 16388

szállt nagyban legelőbb-
ban, körülbelül 5 káros lada-
kat 3 kor. 80 fillért barmenne
nyárvélet E. Zorn...
Olmützi sajtóskát
(Quargli)

MESE

A bővös öv.

Tudjátok-e, gyerekek, hol van a Gyémántkirály birodalma? Ugye, nem tudjátok? De nem baj. Hát nagyon-nagyon messze, olyan messze van, ahol ember még soha meg nem fordult. De ha meghallgatjátok, elmesélek nektek valamit, ami ott történt a Gyémántkirály birodalmában.

Egyyszer, sok ezer évvel ezelőtt, nagy vígság volt a Gyémántkirály országában. Azért volt ez a nagy vígság, mert akkor lett ezerezes a király. Nem ám hét napig, hanem hét évig szót a muzsika s ömlött a bor patakokban. A szegényeket nem hívták meg az ünnepségre; de tudjátok-e, miért? Hát uramfi, nem volt abban az országban egyetlen szegény se. De hogyan is lehetett volna? Ha valakinek elfogyott az aprópénze, csak elkezdett sirni s ami könny a szeméből kipotyogt, az menten gyémántá változott. Hej de sok örömkönyvet sirtak ezen az ünnepen az emberek! Ugy fekkdt az utcán a sok drága gyémánt, mint nálunk a kavics. Igen örült a jó öreg király is, ugy, hogy már azt sem tudta, mit csináljon. Egyszerre csak észbe jutott, hogy behatja a hercegeket s megkérdezi tőlük, hogy van-e nálánál boldogabb uralkodó a kerek világon. Be is jött a sok herceg és hercegnő a király termébe. Egyszerre olyan nagy fényesség lett ott, hogy a nap elpirult szégyenlétben s két kis csillag ijedtében lobokott a földre. Mikor az öreg király így szolt a fényes urakhoz:

— Ki a legboldogabb ember a világon? — mindnyájan egyszerre kiáltották:

— A mi felségese urunk, Gyémántkirály!

Azután megkérdezte a katonáitól, a szolgáitól és mindenféle alattvalójától, de mindnyájan ezt mondták:

— Nincsen felségédnél boldogabb, hatalmasabb király.

Mikor már mindenki megkérdezett, odament az egyik ablakhoz, amelyből az egész óriási birodalmát megláthatta. Végig akart rajta tekinteni mielőtt lefekszik, hogy vajjon minden rendben van-e. Hát akkor látja ám, hogy a város alatt egy remete ballag. A hátán egy nagy csomó rzsét cipelt, de olyan öreg volt, hogy majdnem összeroskadott a szegény. Nagyon megsainálta a király, s két katonát küldött hozzá, hogy segítsenek neki, és hozzák el a palotába, egyék-igyek ő is ezen az ünnepnapon. El is hozták a remetét, s adott neki minden jóból, amit csak a király éléskamrájában találtak. Mikor jóllakott és kipihenté magát, szépen megköszönte Gyémántkirály jóságát és el akart menni. Már éppen az ajtónál volt, mikor a király ötleie is megkérdezte:

— No mondjad vén remete, van-e nálam boldogabb király a világon?

A remete így felelt:

— Ó királyom, te olyan jó voltál hozzám, hát én is ószinte leszek. Van tenélad boldogabb és gazdagabb király a világon.

A király dühösen kiáltott.

— Rögton mond meg, hogy ki az?

— Ó az aranyfolyók s ezüstpatakok királya. Ennek a királynak van egy szépséges szép leánya. Olyan szép ez a királylány, mint a hajnal; mint a virágzó almafa; mint a csillagos égbolt. A haja nap sugarból van, szeméből angyalok kacagának feléd. Ruháján arany s szövesű köntös, amit ezüst-övével szorít karosu derekához. Ennek az övnek van egy csattja, a csatt közepén pedig egy gyémánt ragyog. Nem nagy ám ez a gyémánt, csak akkora, mint egy mogyoró; hanem mégis többet ér, mint a te egész birodalmad. Mert abban a gyémántban égi örökifjuság tűz.

Az öreg király igen elszomorodott mostan, mert belátta, hogy van nála gazdagabb és boldogabb uralkodó. Hanem a remete újra megszólalt.

— Az a gyémánt valaha a te apádé volt, hanem egy nagy háborúban elrabolta tőle az aranyfolyók és az ezüstpatakok királya. Ne busulj mégse, mert én tudom a módját, amivel visszaszerezheted.

A királynak felragyogott a szeme s így szolt:

— Hogyan, hogyan? — Beszélj hamar!

— Hát ugy — szolt a remete — ha van az országodon olyan ember, aki futásban elhagyja a királykisasszonyt, ha rajta van az öve.

Hej nagyon megörült a jó tanácsnak a király. Mindjárt maga elé hivatá a két legjobb kengyelfutót s megparancsolta nekik, hogy keressék meg a királyleányt, s győzzék le versenyfutásban.

— De győzelem nélkül vissza ne jőjtek, mert az életetekkel játszotok!

A két kengyelfutó — Illó és Villó — elindult rögtön s hétnapi futás után megérkeztek az aranyfolyók és ezüstpatakok országába. Annak is a fővárosába és a főváros kellő közepébe.

Hamar megtalálták a királykisasszonyt. Ott gubbasztott egy ezüstpatak partján s nézegette magát a vízben.

Alig hogy meglátta Illót meg Villót, mindjárt tudta, hogy miért jönnek. Feléjük kiáltott hát:

— Előbb Illóval futok. Ettől a pataktól addig az aranyfolyóig.

Azzal máris futni kezdtek. Hej, de szegény Illó még jóformán észre sem vette magát, a királylány már ott volt a eínál. Aztán Villó jött sorra. De bizony ő is csak ugy járt, mint a társa. Igen elszomorodtak szegények, mert tudták, hogy az öreg király szavatartó s leütéti a fejüket. Keserűen sirtak hát a patak partján. Olyan nagyon sirtak, hogy végre elaludtak.

Gyémántkirály pedig türelmetlenül várt, várt odahaza. Napról-napra soványabb lett s érezte, hogy bánatában nemsokára meghal. De mindenki tudta azt az országban. Sirtak is ám éjjel-nap-

pal. A sok könny mind gyémánttá vált, de senki sem törődött most vele. Végre, mikor már alig tudta kinyitni a szemét, elébeált a fia.

— Nem nézhetem, apám, a te halalos kინodát. Elmegyek s esküszöm az életemre, hogy elhozom a királyleány gyémántos övét.

Nem akarta elengedni a király a fiát, mert igen-igen szerette, de az addig erősödött, míg beleegyezett az apja is, hogy elmehessen.

Ment, ment a királyfi s a hetedik napon ő is rátalált a királyleányra. Az még mindig ott kacsogott a két kengyelfutón a patak partján, akik még álomukban is sirtak-rítottak.

A királyfi odament a királylány elé.

— No, fussunk.

Azzal egymásra néztek. Még soha olyan szép leány és olyan szép fiu nem volt a világon, mint ez a kető. Amint egymásra néztek, hát mindenről elfelejtkeztek. Így nézték sokáig egymást. Végre megszólalt a királyleány:

— Nem kell nekem ez az öv, neked adom, csak végy el engem feleségül.

És már le is oldotta az övet s a királyfi vállára akasztotta. A királyfi pedig átölelte és megcsókolta s örömben sokáig sirt. A fejük felett kis angyalok gyönyörű dalokat hegedültek s énekelték hozzá olyan szépen, hogy olyant csak a mennyországban hallani. Sokáig sirt még a királyfi a királylány vállára borulva örömkönyveket, egészen addig, míg annak aranyos ruhája csupa-csupa gyémánt lett a könnyeitől. Akkor aztán elindultak szépen Gyémántkirály országa felé. De előbb még felköltötték a két kengyelfutót, hogy fussanak előre s értesítsék az öreg királyt a nagy örömhírről. Mire aztán hazaértek, már csupa virág volt az egész ország. Mindjárt megtartották a lakodalmat is, még pedig olyan nagy ünnepségekkel, amilyent még a világ sohasem látott, de többé nem is lát. A bővös gyémánt tüzétől megifjult mindenki, aki addig öreg volt, még az öreg király is, aki ugy megörült ennek, hogy a fia fejére nyomta a koronáját s kiszaladt a rétre, koszorút kötni virágból. Tán még most is köti, ha ugyan le nem szedte már a rétet minden virágot.

Kálmán bácsi.

KÜLÖNFÉLÉK

Azt hittem, hogy lassan...

Azt hittem, hogy lassan mégis elfeledlek,
Hogy elszenvedtem hangját a szívemnek,
Hittem, ha menekszem, majd az élet árja
Vágyamat, e gyöngyöt, rejti iszapjába.

Gond, fekete felhő, fátyolt szőtt köröttem,
Megtördött a lelkem kacagó gyönyörben,
Kehely, ölelés, csók, pergő kocka, játék...
Hol napfény tűzött rám, hol enyelt az árnyék.

REGÉNY

Egy férj regénye

Irta: SALVATORE FARINA

(16)

— Köszönöm önnök, — szolt a nélkül, hogy hozzám fordult volna. Köszönöm önnök, bármely érzelm vezet is tudom, hogy önnök nemes szíve van.

Elhallgatott, mintegy hirtelen elhatározásra ébredve fölémelkedett, egy pillanatra erősen a szemem közé nézett és visszahanyatolta a kerevetre.

— Beszéljen nekem — folytató váltóztott hangon, — arról, ami önre vonatkozik; van egy kor az életben, amely jogosult a világot ön magával szórakoztatni; az öné az.

— A bánatk és szerencsétlenségnek mindig megvan ez a szerény előjoga.

— Ez nem igaz, — válaszolt szeliden, — ez nem igaz. Az embereknek nincsenek többé könyvük; az egoizmus kiszította keserű forrásukat. És aztán, ha mondta volna is nekik, nem érnének rá... Lázasan dolgozó nemzedék az, amely mellettük elhalad. Szerencsétlenek vagyunk. Akkor legyetek erősek, hogy mást megkíméljetek látványától; ne muljon el az élet a részvét és vigasz meddő nyilváníásával. Ha kopogtatott házatok ajtaján a szerencsétlenség, el ne hagyjátok azt többé; ha lehetséges állatok el magokat benne, embertársatok közönyét látni nem az utolsó es nem is a legkevésbé keserű gyümölese fájdalomtoknak. A tömeg közt ugy is magánosan bolyongánatok, szívetek eltelve kínjaitokkal.

Signor Luciano itt hirtelen zsunőtet tartott.

— On tehát nem hisz érzéseimnek.

— De igen, hiszek benne... de az ég óvjon meg bennünket azoktól az emberektől, akik azt mondják, hogy érző szívünk van. Azok vissza-

vonulnak a fájdalom látásától, mint egy kigyótól... Azoknak nem kell fájdalom, nem kell meghatottság... nagyon szorvednének miatta, gyenge idegek vannak, nem tudnák azok semmit sem elviselni; folyvást betegek; szervezetük kímélésre, óvatosságra inti őket, nyugodt, derült életmódot javasol nekik; ezek nem igaz emberek, mert a világnak csak a kőznapi oldalát látták; a nagy fájdalmak és a nagy örömök ismeretlenek előttük. Az ilyfajta érzélgés még kevesebbet ér, mint a közöny.

— Van tehát másfajta érzélgés is!

— A szerencsétlenek érzélgése; azok kölcsönösen vigasztalják egymást. Az egyik kezükkel nyújtják, a másikkal elfogadják a vigasztalást; folyvást mosoly van az ajkukon és egy mérges féreg rigódik szívében. Higyje meg, az emberek nagy dolgokban török a fejeiket és apró nyomorúságokkal nem törődnek. Logikus dolog; ostoba az, aki a világtól azt követeli, amit az meg nem adhat. Az ön korában azonban egészen másképp van; ön fiatal és a fiatalág imponál a maga érvényeselési törekvéseivel. Az emberek, amilyen közbűbsek minden iránt, annyira nem azok a családások iránt, amelyeket visszajöhettlenül elvesztettek. A fiatal embert mindig meghallgatják, megvédi, mert az csak merész tervekről beszél, mert előtte van még az, ami másoknak nincs, az idő. A férfi sohasem egyéb, mint férfi. A fiatal ember valami kiválóból, az élet magá. És aztán, ki tudja? Ki tud olvasni a sors titkaiban? Egykor talán, késő korban, ha magány és elhagyatottság kísérik lépteinket, százaszorosan megfizethet az ifju, akit tanácsainkkal megöltalmaztunk, odaadásunkkal biztosítottunk. Mindennek alapja az önzés, az a talpkő, amelyen a társadalom piramisai emelkedik...

Szolt és nem ügyeltem rá; abban a pillanatban egészen más járt a fejemben: ön fiatal! Másodszor ismétlé a szavakat és százaszor ismétlé meg magamban. És nézegettem őt lopva, fűrkészttem sápadt arcán és megesküdtöm a szívemben, ha husz évvel ezelőtt ismertük volna egymást,

együtt játszottunk volna bujósdt és eltekintve néhány, több vagy kevesebb ütlegtől, ugy bántunk volna egymással, mintha semmi különbség sem volna közöttük. „Ostobaság! hát az évek csak ő reg nézve tünnek el!“ sugta hiusággal felém. „Ön fiatal!“ Huszonnyégvesse korában ezt szívesen hallja az ember; csak aztán ne legyen még csak harmincesztendő az, aki kimondja, mert ez esetben a fölény tudatát látja benne az ember...

Nem bizony, ebből nem volt semmi Luciano sem hangjában, sem arcán és lényé a legkérelhetlenebb ellenfelet is legfegyverezte volna. De én elhatároztam, hogy minden különbség közt kimondom azt, ami a nyelvemem fektét, és kimondtam.

— Rég tulvan ön az én mostani koromon?

— Rég — válaszolt Luciano szomorú mosolyal — ha az ember az időt helyesebben inkább a fájdalmak, mint az évek után méri — és előttem ugy tünik föl. Ön maga tett engem élete eseményeinek bizalmasává; multjának ez elbeszéléséből csak azt vettem ki, hogy ön még nem élt! Oh igen, bennünket nagy különbség választ el; önre még vár a fájdalom oszáltyrésze, réam a nyugalom, amelynek nincsenek határai. Néhány év mulva talán meg fogja érteni, mennyire igaz az, amit mondtam; akkor azt fogja mondani, vajjon lehet-e állítani, hogy élt-e az ember, ha csak az öröm poharat üritette, a nélkül, hogy izlette volna a szenvedések sokkal mélyebb pohárból. Ön sajálnja, hogy még fiatal? Adja az ég, hogy mindig így maradjon. De az ég kérelhetetlen. Később tehát, később; és ne sajnálja, hogy így van. Természetesen vannak emberek, akiknek sikerül elhasználniuk a testet, még mielőtt lelkük próbára tetetett; akik megöregedtek, a nélkül, hogy elértek volna az érett ész éveikhez; látjátok őket, megöngyvedve hetvenéves gyermekegük terhe alatt, vonszolva magukat egyik állapottól a másikba és az orgiától sovárogták azt, amit az orgiák tőlük elraboltak. (Folyt. köv.)

S a kéjtenger lángja kiégette szívem,
Lobogó reménynek most már nyoma sincsen,
Nem lelkesit eszmény, nem andalít álom,
Egynes pályámat közönyösen járom.

Csak ha méla estén megzredül a szálló,
Csillagkoszorúval hold viága feljő,
Halott csend a tájon, még madár se rebben,
Akkor az az emlék feltámad szivemben.

Elvetem a bűnök vérivrágát messze,
Hófehér liliom, te jutsz az eszembe,
Bármily távol tőled, rőt futótenek élek,
Bárhová süllyedtem, előttem a képed.

Te vagy a tisztaság, te vagy údv és élet,
Angyalul küldött az Isten hozzám téged,
Hogy előttem lebegj csillagfényességben...
Glóriádat lássam — soha el ne érjem.

Dónes Tibor.

Elena olasz királynő tolettéjei.

Annak a lelkes fogadtatásnak, amelyben Viktor Emánuel olasz királyt és nejét, Elena királynét Párisban részesítették, megvolt a maga nagy jelentősége az asszonyok körében is. Sőt talán oly nagy ez a jelentősége, hogy nem is fog egyhamar elveszni, hanem maradandó emlékekkel fogja erősíteni az olasz-francia barátságot. Most Elena királyné a szó legszorosabb értelmében elbájoslt a franciákat, akik arra a négy napra, amelyet az olasz királyi pár a körükben töltött, teljesen megfeledeztek a republikánusok köteles királyellenes érzelmeiről, S mindent főleg egy szép királyi asszony mosolygása tette!

Ez volt Elena királyné hatása a fővárra; a nőket más irányban sikerült elkápráztatnia, olyan téren, ahol veszélyes ellenfelekkel és avatott, szigorú kritikával kellett megküzdenie. Annál nagyobb a dicsősége, mert ebből a kampagnéból is ő került ki győztesnek.

A királyi pár ottléte alatt ugyanis egymást érték az ünnepek, amelyekkel a pazar rendezésről híres Páris a látogatás időtti örömet kifejezni igyekezett. Szentanuk elbeszélése szerint ezeregy éjszakai meséihez hasonló pillanatok voltak ezek. Egymást érték a dejunerok, ebédek, estélyek és hivatalos látogatások s lázban tartották a szereplő társaságot; egyszersmind bő alkalmat nyújtottak egy mesés, káprázatos elegancia kifejtésére.

Mert mi természetesebb annál, hogy — mint a főrang világ minden ilyen találkozásánál — itt is a nők tolettéjei adták meg az ünnepek a színt és báját. A francia lapok számtalan cikkben számoltak be arról a pompáról, amelyet az izlésükről híres francia asszonyok ez alkalommal kifejtettek. De mindig — már velük született udvariaságuknál, de az igazi rokonszenvnél fogva is — mindig első helyen említették Elena királynét. Hasábotok szenteltek neki, szépségét, szellemét és lebilincselő, bájos modorát magasztalva, míg az asszonyokat a királyné csodás tolettéje ejtette lába. Ez pedig nagy szó ott, ahol az egész világ izlése terem! Igaz, hogy Elena királyné tolettéje is mind ott termett, a legelső, világhírű divatszalonok titkos műhelyében. A szakértők azonnali elragadtatással emlegették a királyné ékszereit.

Elena királyné szerint minden alkalommal kitűnő izlést és pazar fényűzést is tett ki. Soká fogják még emlegetni példái az a színházi köpenyt, amelyben az opera előadásán megjelent. Ez egészen fehér selymestéből készült, alul bő redőzzel és két sor tűzéssel. A vállát hatalmas izlandi csipkegallér díszítette, melynek virágmintája igazi eléfatosant domborműhöz hasonlított. Ezt a remek csipkés széles, hófehér hermelinsz szögelyezte, amely a nyaknál megismétlődött, csak hogy itt kis posztócsuklya takarta le hegyesen. E csuklya végéről hosszú, fehér-selymestéből függött le a hát közepéig, valami sajtáságos jellegű ruházza föl ezt a vagonot érő köpenyt.

Az Elyseében tartott nagy díszében Elena királyné fehér ruhában jelent meg, amely kitűnően állott barna szépségéhez, mélytűzű, sötét szeméhez.

A világos selyemalapra művészi rajzu, óriás löherelvelek voltak himezve, azaz inkább az egész sűrűn tele volt hintve a babonás asszonyok e szerenese-simbolumával. Ez tündöklő, zöldes pillékből és strosszűvekből volt öltöztetve és könnyen elképzelhető, milyen mély tűzzel és káprázatos ragyogással lakarta e dísz a szűzies alapot. A derek kerek kivágása köré igazi antik csipke simult izlése hullámokban. Hatalmas smaragd mellett és gyönyörű kétsoros smaragdnyakkék egészítette ki a fejedelmi öltözékét, melynek minden egyéb szépsége mellett különösen az a zylár óriás méretei tűntek föl. A királyné hajában gyémántnyakkék tündöklött.

Delcassé külügyminiszter estélyén Elena királyné egy áttört, sárga selymruhát viselt, ugyanílyen színű pillékekkel dusan díszítve. Ezek keeses

kis mellvértet képeztek, valamint az az egész ruhán is sűrű sorokban előmlött sugárzásuk.

Sélaokosizások, valamint a pénzverőben tett látogatása alkalmával a királyné csodaszép ruhában jelent meg, mely szürke selyemből készült fehér csipkeapplikációval. Hozzá óriás vaspallér szürke ohinohillaprémű és nagy fehér csipkegallér fekete szalagdíszszel.

A Louvreban — miatti királyi férje Loubetval Rambouilletben vadászott — Elena királyné sötétkék bársonytoilettnen jelent meg. Fején ugyanilyen szövetből készült, rendkívül izlése kalap volt, hatalmas fekete tollal díszítve.

Az Elyseében megtartott szűkkörű ebédén szüntelen feltűnt Elena királyné tolettéje. Fekete túll volt a szövetje, ugyanilyen pillékekkel sűrűn telebitva. Ez a szövet uas, lágy és poetikus redőzzel omlott a tehérselyem alsóruhára.

S végre a csapatszemlélet követő ebédén Elena királyné gyönyörű eréme mousseline de soie ruhában jelent meg, amelyet sűrű mintában szegtek a keskeny bársonyszalagok. A derek karcsúságát egy halványkék selymőv emelte.

Ezek voltak a legnevezetesebb ruharemek, amelyekkel Elena királyné párisi környezetében feltűnt. Abban a környezetben, amely mindenképpen igyekezett a francia divatművészet halhatatlan hírét emelni. Ahol tehát ki volt jelezve a rafinált fényűzésnek legmagasabb foka és minden árnyalata.

s. b.

↓ **A király-mester.** Angliában évről-évre érdekes szokásnak hódol Edvárd király: megjelenik minden évben, ha csak lehetséges, egy lakomán, amelyet a Middle-Temple ősi csarnokában tartanak. Middle-Temple London egyik legrégebb városrésze, ahol csak ügyvédek és ügyvédjelöltek laknak. A napokban tartották meg az évente szokásos lakomájukat, amelyen ebben az évben jelen volt Edvárd király is, aki a middle-templei ügyvédek céhjeének mestere. A lakomán a királyt csak király-mesternek szólították, amint a csh szabályzata köveleli. A csarnok, amelyben a lakomát megtartották, már a XVI. században is megvolt s Shakespeare egyik darabját ott adták először. Minthogy a helyiség aránylag kicsiny, mindössze százötvenen vehettek részt a lakomán. Valamennyi vendég s természetesen a király is tőgában jelent meg, amint a King's councilorsok, a király tanácsosai viselnek. Edvárd király tehát tanácsosa volt a királynak, de egyuttal a király is, tehát alattvaló is uralkodó egy személyben. A lakomán csak egyetlen pohárköszöntő hangzott el a király-mester egészségére.

↓ **Uralkodók ócskasága a vásáron.** Londonban most egy zsibárusszonyon ütötte fel sátorát, aki csupa olyan holmival kereskedik, amelynek egykor királynok és császárnok voltak a tulajdonosi. A különféle tárgyaknak igen magas az ára. Ugylátszik jól megy az üzlet, mert legutóbb is egy amerikai asszony száz koronát fizetett egy pár harisnyáért, egy pár keztűért hatvan koronát, egy kabátért ezerhat-száz koronát és egy fűzőért kétszáz koronát. A házaló asszony legjobb vejóje egy éltés nő, akinek egész fűzőgyűjteménye van, a többi közt néhai Erzsébet királynénak és Vilma hollandiai királynőnek egy-egy fűzője és két korzet, amelynek azelőtt az orosz cárnő volt a tulajdonosa.

↓ **A képvonat.** Az utas emberek, ha elhagyják a vasuti kocsit valamelyik állomáson, áposon megénezik, megjegyzik a kocsit számát, hogy az indulás előtt megtalálják ülkéjüket. Ilyen óvatosság mellett, is akad néha utas, aki kétségbeesve szaladgál az indulás előtt, mert nem találja helyét, pedig végig szaladgálta a hosszú vonatot. Az ilyen gyámoltalan utasok támogatására érdekes intézkedést tett a francia vasutigazgatóság. A páris-cherbourgi gyorsvonal utasai a mult héten nagyon meg lehettek lepve, midőn lezártáskor észrevették, hogy mindegyik kocsiszakasz ablakában egy fehér zománczott kép van kiülgeszítve. Az egyik előfántot, a másik oroszánt, a harmadik szemálmot, a negyedik hegedűt, az ötödik pedig léghajtó ábrázolt. Három más ablakon pedig a megfelelő képekkel ellátott hirdetések voltak. Ezek a képek arra valók, hogy az utas, aki elhagyja ülkéjét, a kép után újra megtalálja azt. Egy francia vállalkozó éppen az utasok gyámoltalansága vezettet a képvonat eszméjére és ennek a rendszernek kipróbálására tíz kocsit adott a rendelkezésére. A közönség nagyon érdeklődik az újítás iránt; minden állomásán csoportok támadtak az ablakok előtt. Ha az eszme a közönségnél népszerűsége talál, ugy ezt a rendszert kiterjesztik a podgyászra is. Minden utas a ülkéjén levő képek megőle bő bizonyos számú képjegyet kap, melyet a podgyászra ragasztanak s mely ekképpen biztos ismertetőjeül szolgál.

↓ **Szeptemberi számok.** Magyarország szeptemberi népességiéről és a szeptemberben történt házasságkötésekről a magyar királyi központi statisztikai hivatal a következő érdekes és tanulságos adatokat közli: Magyarországban szeptemberben 61847 gyermek született élvé, a halálozások száma ugyanekkor 8898 volt, a természetes szaporodás tehát 22954-et tett ki. A születések gyakorisága tekintetében szeptember hónapban a Duna balpartja áll első helyen, az utolsón pedig a királyhágóntúli vármegyék. A vármegyék közül a kis Csanád mutatja a legmagasabb arányszámot (ezer lélekre 4.0), míg Beszterce-Naszódban aránylag csak felánnyi születés történt (2.27). A városokban a születési arány szélsőségei még nagyobbak voltak: Szabadkán 4.22, Szatmár-Németiben ellenben csak 1.99 születés esett ezer lélekre. A halálázási arány legalacsonyabb volt a Dunántúli (1.66), legmagasabb, tehát legkedvezőtlenebb a Tiszántúli és a Tisza-Maros szögén (2.28). A megyék közül az alföldi megyékben (Hajdu, Békés, Csanád, Torontál, Jász-Nagy-Kun-Szolnok) volt legmagasabb (2.92—2.46), legkedvezőbb Zalában (1.45) és Tolnában (1.43). A városok közül Szatmár-Németit kivéve (1.21), Budapestnek volt a legkisebb halálázási aránya (1.23), ami azonban összefügg az igen alacsony születési aránnyal (2.15). A természetes szaporodás az ország nyugati felében, a Duna jobb- és balpartján volt a legkedvezőbb (1.48, illetőleg 1.47), míg a Tisza-Maros szögén csak 0.78 önyvi szaporodás esett ezer lélekre. A kis Turóc megye szaporodott aránylag a legerősebben (2.03), leggyengében Krassó-Szörény és Szolnok-Doboka (0.43). Fogyás nem történt e hónapban az anyaország egy törvényhatóságában sem, a társországokban ellenben, Zimonyban és Eszéken meghaladt a halálázások száma a születéseket.

A házasságkötések száma 6790 volt szeptemberben. A 6790 házasság közül 885 vegyes házasság volt, az összes házasságok 13.0 százaléka. A keresztény-zsidó házasságok száma 32 volt, s ezek közül 18 esetben a vőlegény és 14 esetben a menyasszony tartozott a zsidó felekezethez. Az anyaországban kötött 862 vegyes házasság közül 189 esetben történt megállapodás a születendő gyermekek vallására nézve. A megegyezések 55.6 százaléka az anya vallásának javára szólt. A legtöbb megegyezés (111) a római katolikus vallásnak kedvezett, míg a református fél javára 48, az ágostai evangélikus fél javára 18 megegyezés történt. A 32 keresztény-zsidó házasság közül ezuttal csak 5 esetben történt megegyezés, még pedig 3 esetben a keresztény, két esetben a zsidó fél javára.

↓ **A gyermekhalandóság és a tej.** Németország a kongresszusok háza, a még az élelmiszergyárosok, akik közé a kolbászkesztőket is számítják, szintén tartanak efféle összejöveteleket. Egy ilyen kongresszuson alaposan tárgyalták azt a kérdést, hogy milyen az összefüggés a tej és a gyermekhalandóság között. Itt mondták el a következőket: A német birodalomban átlag évenként kétfélszáz gyermek születik; s bebizonyított dolog, hogy ezek közül százötvenezre a hiányos, azaz a mesterséges táplálkozásiól pusztul el; főtáplálékuk a tehéntej s ezt vagy hamisítik, vagy rosszul kezelik és így támadnak különféle gyermekbetegségek. Tuduk, hogy csak Budapesten ötezer gyermeknél több pusztul el évente és mindenesetre szükséges volna tudni, hogy ebben mi a része az olyan táplálkozásnak, amely soha anyatejet nem lát. A németországi állapotokra joggal jegyezte meg egy híres gyermekorvos, hogy Poroszországnak 1866-dik évi háborúja és a német-francia 1870 és az 1871-iki háború nem került összevéve többé ötvenhatezer ember életénél; pedig a porosz királyságnak és a német birodalomban világhatalmi állást szerettek. Ezért követelték azon a kongresszuson hogy minél előbb olyan törvényt kell hozni, amely az egész birodalomra nézve egyöntetűen szabályozza a tejárusítást, a tejkészítést s egyáltalán minden kérdést, a maj a teje vonatkozik; s ismerve a kitartó németeket, tudósait tekintélyét, nagyon is valószínű hogy ilyen törvényt hovatamább előkészítenek és megszavaznak. Nagy nemzeti kincs volna évenként százötvenezzer gyermeknek megmentése s ez annál becsesebb emberanyag, mert a nemek is veszik már észre — bár büszkék legutóbbi népszámlálási adataikra, amelyek közel hatvan millió németet mutattak ki csak a birodalomban — hogy nagyvárosaikban, különösen Berinben következetesen apad a születések száma s így azoknak gyarapodása a földműves és egyéb vidékek rovására történik.

↓ **A keresztapa.** Egyik londoni külvárosban egy keresztelési alkalmával komikus jelenet játszódott le. A résztvevők közt egy nagyon fiatalan ötszáz ember tartotta karjaiban a kis babát. A pap azt hitte, hogy az a keresztapa és egy cseppet sem tettszett neki, hogy ezt a tisztes feladatot ilyen fiatal

jórmán gyerekekre ruházták. Nem titkotta az ellenszenvét és nem igen barátságos, den minden- esetre jószándékkal így szólt a fiatalokhoz:
— Ön nagyon fiatal még ehhez a tisztséghez.
Mire a megszólított ifjú így válaszolt:
— Kérem szépen, nem is akarok keresztapa lenni, hiszen én vagyok az apa.

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

Budapest, november 7.

Gabonaszület. (Reich J. jelentése.) Az időjárás a lefolyt hét folyamán nagybőbedű derült. kezdetben enyhe, utóbb csökkenő hőmérséklet mellett valamivel hűvösebb volt. Csapadék alig fordult elő. A mezei munkálatok szakadatlanul folynak és az őszi vetés is nagybőbedűre jól kelt ki. Esőre azonban már szükség volna. A külföldön ugyancsak száraz, enyhe idő van. A külföldi piacokról nem érkezett semmilyen őstízőzés, a hangulat továbbra is bágyadt, a forgalom korlátolt és az irányzat inkább lefelé törekvő. Amerikában az üzlet határozottan lanya, kedvező időjárás és kielégítő mezőgazdasági hírek kapcsolatosan erős hozatalokkal s gyenge export-üzlettel, az áruk fokozatos csökkenését eredményezték, melyek ca. 1/4 centet veszítettek. A látható buzakészletek a Bradstreets becslése szerint a múlt hét óta 1.819.000 bushellel gyarapodtak. Angliában a vevők tartózkodnak, a forgalom gyenge és az áruk valamivel előbbiek. Franciaországban az irányzat inkább szilárdnak nevezhető, Buza iránt némi fedezési kereslet nyilvánult, míg liszt jelentékenyben mértékben csökkent. A német piacok gyenge forgalom mellett ártárodtak. A többi kontinen- tis piacokon a fogyasztási kereslet gyenge és az áruk alig tartottak.

Nálunk alig voltak árváltozások; kenyérmag- vak szilárdak, míg takarmánycikkék változatlanok. A forgalom egyébként az összes cikkekben mérsékelt.

Buza az egész hét folyamán kellemes irányzatu maradt, különösen finom minőségű áru talákozott jobb érdekűddéssel és néhány fillérrel többet is ért el. A kínálat e mellett aránylag mérsékelt és habár a kereslet sem volt élnéknek nevezhető, az irányzat mégis szilárdnak mondható. A tulajdonosok nem sietnek az eladással, a hozatalok eladatlan áruban gyengék és a vidéki piacokon való beszerzés nehéz. Az áriányzatot így nagybőbedű szilárdan tartott maradt és körülbelül 103.000 méterháza kelt el. A hethozatal összesége 103.000 méterháza, miből 21.000 méterháza vittek tovább.

Rozs továbbra is aránylag csak mérsékelt van kínálva és ugy a helyi fogyasztás, mint elszállítási célokra továbbra is jó kereslettel találkozik. Az áruk így emelkedtek voltak és 5-10 fillérrel javultak. Minőség szerint 6.25-6.37/4 koronáig jegyünk budapesti paritásra és 6.40 koronáig három óra helyben átvéve. Nyíri származékokban gyenge a forgalom, az irányzat eme áruban is szilárd és Nagy-Károly paritásában 5.85 koronáig fizettek.

Arpa (takarmány- és hántósi célokra) aránylag szintén csak mérsékelt van kínálva, míg a kereslet valamivel élnékben alakult, különösen hizlálók tanu- sitottak jobb érdeklődést, míg gyárosok a vételes csak gyengébben vettek részt. Budapesti paritásra 5.80-5.70 koronáig, értelet és szemű áruát Kőbányán 5.80-5.85 koronáig fizettek. Alomásokban átvéve csak minimális üzlet van. Egészen finom áru hiányzik és csak jómóségű telvidéki és tiszavidéki áruban volt csekély forgalom. Egyéb minőségű áru el van hnyagolva. Az áruk egyébként nem változtak.

Zab változatlan maradt. A kínálat mérsékelt, de a fogyasztási kereslet is gyenge maradt. A forgalomban volt mintegy 2500 méterháza szin és tisztaság szerint 5.80-5.85 koronáig fizettek helyben.

Tengeri csak gyengén volt forgalomban és hiz- lálónál, csekélységük pedig elszállítási célokra talált elhelyezést. Az áruk 6.—6.10 korona között mozognak helyben. Új tengeriben a kínálat bővebb. Ausztria részére volt is némi forgalom, de általában az üzlet mérsékelt és az irányzat inkább bágyadt. Budapesti paritásra prompt száú itva 4.65-4.70 korona, november-februára 4.95 koronát fizettek.

Ipar és kereskedelem.

A baruházási törvényjavaslat. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara június 7-én tartott teljes ülésén az állami beruházásokról szóló törvényjavas- latot tárgyalás alá vévén, elhatározta, hogy az érde- keit iparos- és kereskedői körök részéről a törvény- javaslat megféle módosítása és kiegészítése iránt nyilvánított kívánalmak érvényesítése végett a szük- séges lépéseket megteszi. Mivel most már vud hel- en a törvényjavaslat revizója tervezetik, a kamara erre vonatkozó, lapunkban már ismertett javaslatát leg- kézelebb a kormány elé fogja terjeszteni.

Magyar óragyártás. Az Országos Iparvegyesület kebelében legutóbb szervezett órasipari szakosztály életrevaló eszme megvalósításán fáradozik. A szak- osztály vezetőségére az órasipar egyik ágrának, a 8 napos járószerkezetű ingóórának hazánkban való elő- állítását kívánja meghonosítani oly termelési rendszer mellett, mely a külföld felett órasiparának keretét beilleszthető és vele a versenyt minden tekintetben kiállja. A szakosztály október 30-án tartott ülésén

mutatta be Palasovszky Ödön előadó az óratípus raj- zait és számításait, a melyet a szakosztály kezdetben elfáállítván kíván. A termelési szövetkezeti alapon óhajta a szakosztály megvalósítani olyformán, hogy az óra egyes részeinek tömeges előállítására cégből megfelelő épkezetet szerez be, az így nyert félkészít- ményeket azután az órásk maguk dolgozzák ki vég- leg és állítanak össze kész órákká. A szakosztály utolsó ülése elhatározta, hogy 100 darab órához szük- séges alkatrészek elkészítésére az állami mechanikai és órasipari szakiskolát kéri fel. A részeket kész órákká való feldolgozás céljából kiadja a szakosz- tály tagjainak és a jövő év tavaszán a minden rész- kükben itthon készült 100 órából, egy összehívandó országos órákongresszussal kapcsolatban kiállítást rendez.

Forgalmi és távolságmutató. Lányi Róberti posta-élfelügyelő és Szatmári Jakab Jenő postásztiz Forgalmi és távolságmutató (Magyar korona országainak helységnevtára kereskedelmi szempontból) című mun- kájukhoz póttüzetet adtak ki. A megjelenés óta meg- nyit- és közfoglalomnak átadott összes új vasutvona- lakat, valamint a posta-, távira- és távbeszélő körében megnyit- új hivatalokat és időközli változásokat a pótt- tűzete foglalva rendezték sató alá. A póttüzet ára 1 korona. Megrendelések Lányi Róberti felügyelő címére Budapest, 55. számú postahivatali küldendők.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-magyar állam- vasutársaság bevétele 6 448.738 korona (- 291.808 korona), helyreigazítási többlet júniusról 252.576 ko- rona. A Déli vasút-társaság bevétele 10 335.465 korona (+ 54.923 korona), helyreigazítási többlet 320.898 korona.

A tiszai hajóárak. A Magyar Folyam és Ten- gerhajózási részvényársaság igazgatósága közhírré teszi, hogy a tiszai rendes hajóárakat Csongrád és Szolnok, valamint Csongrád és Szege között, amennyi- ben azt az eszidőszertei alacsony és apadó víz ko- rábban nem követelné, a következő módon fogja megszüntetni: Utolsó fél és lemenet Csongrád és Sze- ged között november 9-én. Utolsó felmenet Csongrád- ról Szolnokra november 10-én, úgy hogy az ezen napon Szolnokról Csongrádra esedékes leléle menet elmarad. A fentemlített vonalon fekvő állomások személy és áruforgalma tehát az említett napokon megszűnik, a tömegáruforgalmat azonban az intéz- kedés nem érinti.

Szertésikonzművásár. (A székesfővárosi szertés- vásár és közvagáhid intézősége.) November 7-én. Főhajtás: Zsirtérség, egymint 96 g I. rendű — kilo- grammon felül — — — — — darab, II. rendű 230—250 kilo- grammig — — — — — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül — — — — — darab, közép 220—300 kilogrammig — — — — — darab, könnyű 220 kilo- grammig — darab, süldő — darab, malac — kilo- grammig — darab. Összesen — darab. Husstérség egymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyű 250—300 kilogrammig — darab, süldő — da- rar, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Főhajtás összege 30 darab, — darab süldő. Előző napi maradvány 40 darab, 5 darab siládó, összesen 70 darab, 5 darab süldő. Eladatott 70 darab szertés, 5 darab süldő. Maradvány — darab, — darab süldő. A vásár irányzata közepes. Az áruk változatlanok, — — — — — következő áruk jegyzettettek: Zsirtérség: Orog L. r. 360 kgr.-on felül 92—94 fillérig, II. rendű 230—250 kilogrammig 92—94 fillérig, selej- tezőtt — — — — — fillérig, silány — fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 95—100 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 98—98 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogrammig 88—94 fillérig, süldő — — — — — fillérig, malac — — — — — fillérig. Husstérség: Nehéz 300 kilo- grammon felül — — — — — fillérig, könnyű — kilo- grammig — fillérig, süldő 90 — — — — — fillérig, malac 40 kilogrammig — — — — — fillérig. Áruk minden le- vonás nélkül, kilogrammonként, elősúlyban.

Bécsi vágomarhávasár. Nov. 7. (Saját tudó- sitónk telefonteljesítése.) A st-maxri központi vásár- csarnokban ma megtartott vestéggári vágomarháva- sárna felhajtott — darab magyar, — darab galiciai, — darab bukvniai — darab németországi összesen 977 darab szarvasmarha.

Jegyzések: kilogrammonként elősúlyban, ma- gyar hizőkkör I. rendű minőségű 84—70 fillér, kiv. — fillér, II. minőségű 77— — fillér, kiv. 82— I, III. minőségű — — — — — I. galiciai hizőkkör I. mi- nőségű — — — — — fillér, kivételesen — fillér, II. mi- nőségű — — — — — fillér, III. minőségű — — — — — fillér; 87 hizőkkör I. minőségű 80—85 f., kivételesen 87 f., II. minőségű 86—87 f., III. minőségű — — — — — fillér. Legelő ökrök 50—68 fillér, paraszt ökrök — fillér, levágott ökrök — fillér. Bika 64.—72.— K., tehát 66—74 korona, kivételesen — korona, bivaly — — korona. Az áruk méterházáinkint, elősúlyban értendő, fogyasztási adó nélkül.

A budapesti gabonatorzsde.

Budapest, november 7.

Jó kínálat és ugyanolyan kereslet mellett kész- buza változatlan tartott irányzatu; a mai forgalom 30.000 méterháza és finom áru iránt továbbra is jó az érdeklődés. Rozs szilárdan tartott és 6.37/4 ko- ronáig kötetelt budapesti paritásra; a többi cikkek irányva változtalan.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm 80 k. 8 K. 12/4 f., 100 mm. 80 k. 8 K. 10 l., 150 mm. 80 k. 8 K. 02/4 f., 500 mm. 80 k. 8 K. 10 l., 1000 mm. 80 k. 8 K. — l., 500 mm. 80 k. 8 K. 10 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 600 mm. 79 k. 8 K. 07/4 f., 500 mm. 79 k. 8 K. 05 l., 100 mm. 79 k. 8 K. 01/4 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 02/4 f., 100 mm. 79 k. 8 K. — l., 500

mm. 79 k. 8 K. 02/4 f., 300 mm. 79 k. 8 K. — l., 300 mm. 79 k. 7 K. 92/4 f., 200 mm. 78 k. 7 K. 95 f.

Szarvasi: 1000 mm. 79 k. 8 K. 10 fillér. Férjermegyei: 1400 mm. 79 k. 7 K. 60 l., 1000 mm. 78 k. 7 K. 60 f. ab Martonvásár.

Festmeyervidéki: 500 mm. 80 k. 8 K. — f.; 100 mm. 80 k. 7 K. 90 f., 600 mm. 79 k. 7 K. 92/4 f., 500 mm. 79 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 79 k. 7 k. 85 f., 400 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 200 mm. 79 k. 7 K. 80 f.

Tolnai: 1960 mm. 77 k. 7 K. 62/4 f.; Bácskai: 1860 mm. 77-8 k. 7 K. 92/4 f., 1900 mm. 77-8 k. 7 K. 92/4 f., 500 mm. 77 k. 7 K. 85 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 85 l., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 1100 mm. 76 k. 7 K. 60 f.

O-Kéri: 300 mm. 78 k. 7 K. 92/4 f.; Beeskereki: 6000 mm. 77 k. 7 K. 60 f.; Szérméségi: 1800 mm. 74 k. 7 K. 32/4 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 200 mm. 6 K. 8 K. 42/4 f., 1200 mm. 6 K. 37/4 f., 300 mm. 6 K. 35 f., 200 mm. 6 K. 32/4 f., 200 mm. 6 K. 35 l., 200 mm. 6 K. 32/4 f., 500 mm. 6 K. 30 f., 200 mm. 6 K. 30 f.

Arpa: 500 mm. 5 K. 70 f.; Zab: 100 mm. 5 K. 65 l., 200 mm. 5 K. 42/4 f.

Készpenzletelés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktörzsde s-akáisi szertés készpénzen és kilogrammonkint. — A minőség hektóházerenkint 50 kilogrammonkint.

Tiszavidéki	Hull	Kilós	Kilogramm ára		Kilós	Kilogramm ára	
			K-tól	K-ig		K-tól	K-ig
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	76	7.60	7.65	79	7.85	7.90
—	—	77	7.56	7.60	80	7.86	7.90
—	—	78	7.52	7.56	81	7.86	7.90
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	79	7.60	7.60	79	7.85	7.90
—	—	77	7.56	7.60	79	7.85	7.90
—	—	75	7.52	7.56	81	7.86	7.90
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	78	7.52	7.56	81	7.86	7.90
—	—	77	7.56	7.60	79	7.85	7.90
—	—	77	7.56	7.60	79	7.85	7.90
—	—	78	7.52	7.56	81	7.86	7.90
—	—	78	7.52	7.56	81	7.86	7.90

Egyéb gabonaszertés			Kilós	Kilogramm ára	
				K-tól	K-ig
Rozs	uj	elsőrendű	—	6.25	6.40
—	—	középmínőségű	—	6.15	6.25
Arpa	uj	takarmányára, elsőrendű	—	6.60	6.70
—	—	másodrendű	—	6.45	6.55
Kóza	uj	—	—	5.80	5.85
Zab	uj	elsőrendű	—	6.55	6.70
—	uj	középmínőségű	—	6.45	6.60
Tengeri	uj	belföldi	—	6.05	6.15
—	uj	fehér	—	6.15	6.25
—	uj	román vagy bolgár	—	6.15	6.25
Répe	uj	síngyantán	—	10.50	11.—
—	uj	káposzta	—	10.50	11.—

A határőrséglet folyamán a következő kötelek történtek: Októberi buza 1903. . . 0.—0.— Áprilisi buza 1904. . . 7.78-7.79-7.76 Októberi rozs 1903. . . 0.—0.— Áprilisi rozs 1904. . . 6.87-6.86 Októberi zab 1903 . . 0.—0.— Áprilisi zab 1904. . . 5.53-5.50 Májusi tengeri 1904. . . 5.31-5.30

Déli egy óraker a következő záróárakat állapi- tották meg hivatalosan a közsden: Októberi buza 1903. 0.—0.— Áprilisi buza 1904. 7.76-7.77 Októberi rozs 1903. 0.—0.— Áprilisi rozs 1904. 6.65-6.66 Októberi zab 1903. 0.—0.— Áprilisi zab 1904. 5.49-5.50 Májusi tengeri 1904. 5.30-5.31

Delúntán fél 5 óraker zárul;

Októberi buza 1903. 0.—0.— Áprilisi buza 1904. 7.76-7.77 Októberi rozs 1903. 0.—0.— Áprilisi rozs 1904. 6.65-6.66 Októberi zab 1903. 0.—0.— Áprilisi zab 1904. 5.50-5.51 Májusi tengeri 1904. 5.30-5.31

A budapesti értéktörzsde.

A mai törzsde változatlan külföldi jegyzésekre csekély forgalom mellett ingadozó volt, az alapirány- zat azonban szilárd maradt. Valuta és éroáru változatlan. Előtörzsde: Osztrák Hiteirészvény 676.50-674.25. Magyar Hiteirészvény 741.—739.—, Osztrák-magyar államvasuti részvény 671.00-669.50. Rimamurányi vasmű részvény 488.—467.50. Magyar Leszámlolóbank részvény 478.—, Jeltzölgbank részvény 521.—, Kötüti Vaspálya részvény 618.50-617.50. Városi Villamos Vasut részvény 325.50-324.50 korona. A déli törzsden a következő értékekben volt for- galom: Osztrák hiteirészvény 674.25-675.50-675.—, Magyar Hiteibank részvény 789.50-740.50-739.50. Osztrák-magyar államvasu- részvény 670.50-670.—, Deli Vasut részvény 65.—, Rimamurányi Vasmű részvény 468.—, Magyar Leszámlolóbank rész- vény 457.—, Jeltzölgbank részvény 520.—, Kötüti Vaspálya részvény 617.—618.—616.75. Városi Villamos Vaspálya részvény 324.—325.—

325.- korona. Magyar koronajáradék 98,47 1/2-98,45 százalék.

Vad óraker árul: Osztrák Hitelrészvény 674.75. Magyar hitelbank részvény 738,50. Leszámitolóbank részvény 457.-. Rimamurányi vasúti részvény 468.-. Osztrák-magyar államvasút részvény 669,75. Közúti vasút részvény 615,75. Városi villamos vasút részvény 325.- korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezon szerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 56.-62.-korona, vörös aprószemű 48.-52.-korona, vörös erdőlyi... korona, vörös bánásgyi... korona, középszemű 54.-56.-korona, nagyszemű 58.-61.-korona. Disznózsír: budapesti 67.-67,50 korona, vidéki... korona. Táblaszalonna: légszártított vidéki... korona, városi 4 darabos 56.-56,50 korona, 3 darabos 57.-57,50 korona. Rüstölt... korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18,50-19.-korona, 120 darabos... korona, 100 darabos 21,50-22.-korona, 85 darabos 23.-23,50 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 17,50-18.-korona, 100 darabos 21.-21,50 korona, 85 darabos 22,25-22,50 korona. Szilva: slávoniai 19,50-19,75 korona, szerbiai 17,50-17,75 korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

A mai előtőzsde határozottan szilárd irányzat mellett nyugodtan folyt le.

A déli tőzsde megnyitáskor tartózkodó volt, csupán török sorsjegyek emelkedtek. A tőzsde továbbá lefolyásában a vezető értékek árfolyama nem változott. Török sorsjegyekben az élénkség zárultag tartott.

Zárult nyugodt.

Bécs, november 7. (Magyar értékek zárlata) 4 1/2-os aranyjárdék 118,30, lízai és szegedi kölcsön-sorsjegy 158,25 Magyar vasúti kölcsön ezüsten... Magyar keleti vasúti állami kölcsön... Magyar részámító- és pénzügybank... Rimamurányi vasútrészvény 467,50. Magyar koronajárdék 98,45. 4 1/2-os Magyar földterem. kötvény 97,95. Magyar hitelbank részvény 738.-. Magyar nyeregemény kölcsön sorsjegy 207.- Kassa-oderbergi vasúti részvény... Magyar keresk. bank 275,50 Magyar cukoripar 1570.

Bécs, november 7. (Osztrák értékek zárlata) 4 1/2-os papírjárdék 100,45. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 120,15. 1890-os sorsjegy 154,25. Osztrák hitelrészvény 470.-. Angol-osztrák bank... Bécsi bankbeszédlet 498,60. Osztrák-magyar bank 1612.- Déli vasút 91.- Dunagőzbiztosítási részvény 11,35. Németbányaváltó 117,27. 4 1/2-os ezüstjárdék 100,30-100,35. Osztrák koronajárdék 100,45. 1864-ik sorsjegy 256.- Osztrák hitelintézet részvény 673,75. Uಂಬombank 532.- Osztrák Ländlerbank 425,60. Osztrák-magyar államvasút 669.-. Elbavölgyi vasút 424,25. Alpai bányarészvény 232,25. 20 frank arany 18,07. Londoni váltóár 239,32 bécsi írásvagy Lit E.- Bécsi írásvagy Lit A.-. Lípót közb.-. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, november 7. (Lőzsdei túlsúly). A tőzsde nyugodtabb magatartásának az a pekingi hír volt az oka, hogy Kína és Oroszország közt bonyodalmak vannak keletkezésben. Vasártekek gyengébbek. Középszékek árfolyamai egyenlőlegnek, csak Harpeni élénkebb. A tőzsde másik felében javulás állott be a többi közénértekben is. Bankok a nem tartottak magukat. A többi érték állandó, bevárták a párisi és londoni árfolyamokat. Magánészámítási kamatnál 3 1/2%.

Berlin, november 7. (Zárlat) 4 1/2-os papírjárdék... 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 102,40. Elbavölgyi vasút... Magyar koronajárdék 98,75. Osztrák-magyar államvasút 144.- Kassa-oderbergi vasút... Bécsi váltóár 88,25. Magyar vasúti beruházási kölcsön... Alpai bányarészvény... Disconto-Commandit 195,60. Általános vállamosági Edison 216,50. Geiseltircsanyi 207,30. Lauraható 237,80 4 1/2-os ezüstjárdék... 4 1/2-os magyar aranyjárdék 100,10. Osztrák hitelrészvény 212,60. Déli vasút 18,25. Károly-Lajos vasút... Orosz bankjegyek 216,25. 4 1/2-os új orosz kölcsön 99,10. Török dohányrészvény... Olasz járdék 103,80. Magyar hitelbank... Dynamit Trust... Harpeni 202,60. Az irányzat nyugodt.

Páris, november 7. (Zárlat) Osztrák-magyar államvasút... Új török konzol 88,10. Egyiptomi járdék 156,55. Osztrák Ländlerbank... Párisi bankrészvény 1127. 3 1/2-os francia járdék 9830.-. 4 1/2-os spanyol járdék 9077. 3 1/2-os új törzesszethető járdék 98,35. Crédit foncier de France 1300.-. Alpai bányarészvény... 4 1/2-os 1890. román kölcsön... Görög kölcsön 213,75. Váltó Olaszországra 1/2 1/2 pari. Váltó Amsterdamra 206,50. Váltó Brüsszele 3/4 1/2. De Beers 511.-. Chartered 56,75. 5 1/2-os bolgár kötelezvény 420.-. Magyar aranyjárdék 102,50. Déli vasút 94,50. Váltó Londonra 251,65. Osztrák aranyjárdék... Török sorsjegy 140,75. Meridional vasút... 4 1/2-os olasz járdék 103,80. Ottománbank 501.- 3 1/2-os francia járdék 709.-. Osztrák földhitelintézet... Déli vasúti előbbségi kötvény 329.-. 4 1/2-os 1896. román kölcsön 87,25. Dohányrészvény 281.-. Váltó Bécsre 103,93. Váltó német piacokra 128,10. Rio 12,35. East Rand 173.-. Randiontein 61,25. Magyar Jelzálogbank 556.-. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 7. (Zárlat) 4 1/2-os papírjárdék 101,70. 4 1/2-os osztrák aranyjárdék 102,40. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 100,20. Osztrák hitelrészvény 213,10. Osztrák-magyar államvasút 144.-. Rezanungvati vasút... Bástiehradi vasút... Londoni váltóár 204,20. Bécsi bankjegyesített 127.-. Villamos részvény 140,20 3 1/2-os magyar aranykölcsön 86,50. 4 1/2-os ezüstjárdék 101,20. Osztrák koronajárdék 101.-. Magyar koronajárdék 98,70. Osztrák-magyar bank 116,20. Déli vasút részvény 18,20. Elbavölgyi vasút... Bécsi váltóár 82,50. Párisi váltóár 811,75. Unio bankrészvény... Alpai bányarészvény 193.-. Az irányzat nyugodt.

Hamburg, november 7. (Zárlat) 4 1/2-os ezüstjárdék 100,80. 1890. sorsjegy 155,50. Déli vasút 18.-. 4 1/2-os

Osztrák aranyjárdék 102.-. Osztrák hitelrészvény 212,55. Osztrák-magyar államvasút 144.-. Olasz járdék 103,50. 4 1/2-os magyar aranyjárdék 100.-. Az irányzat szilárd.

Budapest-kobányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 7. A sertésüzlet irányzata: élénkebb. A) Hírső szerzők ára: I. A) Magyar első oszt. t. Óreg nehéz (párnkint 400 kilogramm felüli súlyban 107-108 fillérig. Óreg közep (párnkint 300-340 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Fiala nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) 113-114 fillérig. Fiala közep (párnkint 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 113-115 fillérig. Fiala könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. II. Magyar szedett Nehéz (párnkint 280 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közep (párnkint 240-280 kilogramm súlyban) fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. III. Romániai: Nehéz (párnkint 320 kilogramm felüli súlyban) fillérig. Közep (párnkint 240-320 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (párnkint 250 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachi): Nehéz (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (párnkint 260 kilogramm felüli súlyban) 116-117 fillérig. Közep (párnkint 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 114-115 fillérig. Könnyű (párnkint 240 kilogramm terjedő súlyban) 112-113 fillérig.

Sertéslétszám a 1903. november 5. napján volt készlet 35.160 darab. - 1903. november 6. napján lejárított 262 darab. - 1903. november 6. napján kiszállított 1397 darab, 1903. november 6. napján maradt készletben 34.025 darab.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Bevezetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tolnai Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI. Andrássy-ú. 5. Magyar kir. szab. osztályi sorsjáték felújító helye: IV. Ferenczy-ter. 4. Kézszálgüleltek: IV. Károly-kört 18.; IV. Ferenczy-ter. 4. Irányú-utca sarok: VII. Király-utca 57.; VIII. József-kör. 2.; Úllét-út 6. sz.

Első Leány kiházasítási Egylet m. sz. gyermek- és életbiztosító intézet Budapest, VI. ker. Teréz-kört 40-42. Alapítva 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindenmennyiségű életbiztosításokra, havi befizetések mellett is. Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány: 46,000,000 korona.

Napirend.

Napirend: Vasárnap, november 8. - Római-atholikus: B. A. olt. - Protestáns: Gottfried. - Görög-orosz: (október 26.) Demeter. - Zsidó: Marches. 18. - Nap két: 6 óra 39 perckor. - Nyugszik: 4 óra 15 perckor. - Hold két: 7 óra 17 perckor este. - Nyugszik: 9 óra 41 perckor reggel. A miniszterek nem jelennek. Az Országgyűlés megtekinthető 11 órától 1-ig. Nemzeti Múzeum. Keplár. Nyitva van d. e. 9 órá-tól délután 1 óráig. Országos keplár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. Technológiai szpármúzeum nyitva délelőtt 9-1 óráig. Természettörténelmi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 8-12-ig.

Mesézőtársasági múzeum (Kerepesi-út 72.) d. e. 9-től 1 óráig.

A földtani intézet múzeuma a Stefánia-úton nyitva délelőtt 10 órá-tól 1-ig. Belépődíj nincs. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órá-tól 12-ig. Az Akadémia Goethe-könyvtára nyitva délelőtt 10-1-ig. A főkormányzó könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, köznapok délelőtt 9-1-ig, vasár- és ünneppnapokon 9-12-ig. Az aquincumi deákok és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Kulsz-Szent-Endrei-ut. Helyérdeklő vasút a Pálffy-térről. Menőegyesület helyiségei a Markó- és Sóllyom-utca sarkán, reggel 8 órá-tól este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakosó-osztálya és keleti mintatára V. kerület Váci-kört 82. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 órá-tól 12 órá-ig és délután 3 órá-tól 6 órá-ig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletviselkedés arisztokratát is észlel) a városi ipar-csarnokban (vasár és ünneppnapokon) nyitva délelőtt 9 órá-tól 12 órá-ig és délután fél 3 órá-tól fél 6 órá-ig. A külföldi kereskedelmi kézműves- és kézműves-üzletek (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-kört 82. szám alatt.

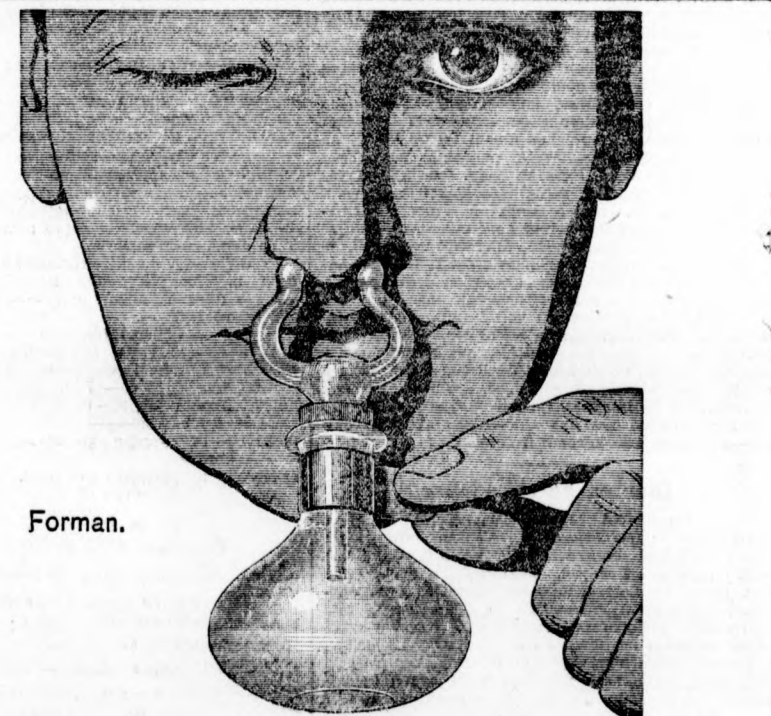
Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, november 7.

Hazánkban az idő változókéony jellegű volt. Eő majd nem mindenideig esett, de csak 1-2 mm-nyi mennyiségben. A hőmérséklet sülyedése jelentéktelenek mutatózott. A levegőnyomás eloszlásban lényeges változás nincs. Európában az idő túlymódon borult és száraz jellegű. A hőmérséklet változása lényegtelen. Kildás: Létezőtlen hóvázossággal, változóan felhős idő várható, helyenkint kevés esővel.

Vizállás.

Table with columns: No. (No. of stations), Nov. 7 (Nov 7), No. (No. of stations), Nov. 8 (Nov 8). Rows list various stations like Schöding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Győr, Ujvidék, Pécs, Orsova, Magyarbánya, Zolna, Trecsán, Szarv, Szabolcs, Rába, Sárvár, Győr, Pécs, Zala, Zákány, Banya, Eszék, Mura, Száva, Szécsen, Mitrovica, Dees, Szatmár, Kraszna, Latorna, Laboreca, Ung, Tisza, M-Sziget, Tóbalás, V-Namény, Tokaj, Tisza-Füred, Sziget, Csongrád, Szeged, Török-Bécs, Tittel, Csongrád, Óndóva, Barfika, Zopolya, Bodrog, Sajó, Hornád, H-Nemetti, Berettyó, Margitfa, H-Lifalu, Békés, Csúcs, N-Vár, Belényes, Tenke, Gurahon, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy-Fehérvár, Branyicska, Soborján, Arad, Makó, Kisközlő, Kiszécs, Temevár, Bécsekerek.

Forman. Forman - nátha ellen! Klinikailag kipróbálva és orvosilag többszörösen mint eszményi nátha-ellenes szer ajánlva! Könnyű náthánál a Forman-gyapot használandó, adagja 40 fill. erős náthánál, de csakis orvosi rendeletre, a Forman-pasztillák, adagja 75 fill. szagoló-üvegeseből való belégzésre. Kapható minden gyógyszerárban. Hatása meglepő! Tessék az orvos tanácsát kérni.

A MAGY. KIR. SZAB. OSZTÁLYSORSJÁTÉK 6 EGYMÁSUTÁN KÖVETKEZŐ OSZTÁLYÁBAN KÖRÜLB: 14 1/2 MILLIÓ KORONÁT SORSOLNAK.

LEGNAGYOBB NYEREMÉNY

szerencsés esetben **EGY MILLIÓ KORONA,**

illetve 600.000, 400.000, 200.000, 2 á 100.000, 90.000, 2 á 90.000, 70.000, 2 á 60.000, 50.000 stb. stb.

110.000 sorsjegy közül 55.000 darabot sorsolnak, úgy hogy a sorsjáték a legnagyobb nyerési esélyeket nyújtja.

Az első osztály HUZÁSAI

már folyó évi november 19. és 20-án

megejtetnek

Az első osztály sorsjegyei ÁRA: a 12.— kor. a 6.— kor.

Egész Fél Negyed Nyolcad

a 3.— a 1.50 kor.

VIDÉKI MEGBIZÁSOKAT az összegek beküldése ellenében, vagy pedig utánvétellel teljesítünk. Minden sorsjegy-küldeményhez hivatalos játéktervet díjmentesen mellékelünk.

A legtöbb főnyereményt nálunk nyerték.

A legteljesebb biztoságon kívül

ÜGYFELEINKNEK a következő ELŐNYÖKET NYUJTJUK:

A nyereményeket bármily összegben pénztárunk kívánatra lejárat előtt is JUTALÉK- és KÖLTSÉGMENTESEN kifizeti. Ugyanezen előnyös feltételek mellett TÖLÖNK származó nyersorsjegyeket beváltják: a PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK ÖSSZES FIOKJAI, valamint a legtöbb MAGYAR VIDÉKI TAKARÉKPÉNZÁTR és SZÁMOS KÜLFÖLDI BANK.

Minden eredeti sorsjegy, mely tőlünk származik, intézetünk cégének felijnyomásával van ellátva. Hivatalos sorsolási jegyzékekkel azonnala a huzás után küldünk. AZONKIVÜL ügyfeleinket nyeremény ese én levélbelleg is értesítjük, úgy, hogy a fél a nyereményről nem felelkezhetik meg, a mi egybéként gyakran előfordul. Intézkedtünk hogy a LEGSZIGORUBB TITOKTARTÁS megóvassék, még oly esetekben is, ha a nyereményeket nem közvetlenül mi fizetjük ki. Postai befizetési lapokat, a melyek után az összeget PORTÓMENTESEN utalhatók hozzánk vevőinknek rendelkezésére bocsátjuk.

MEGRENDELÉSEK EREDETI SORSJEGYEKRE KÖZVETLEN HOZZÁNK INTEZENDŐK:

Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság Budapest.

GIZELLA-TÉR 1. SZ. (Haas-palota.) — Távirati cím: „NEMZETI PÉNZVÁLTÓ BUDAPEST.”

Magy. kir. államvasutak. 149978/1903. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1904. évi január hó 1-től december 31-ig, esetleg a következő két évben, tehát az 1906. év végéig évenként szükséges:

1000 mé ermássa gyapotfónál, csapágyakhoz. 800 kilogramm gyapotfónál kenőbelekhez. 800 kilogramm gyapotfónál kenőbelekhez szállítás iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az igazgatóság jogában állandó a fenti mennyiségekből 25 százalék erejéig többet vagy kevesebbet megrendelni.

Ajánlat tehető egyes anyagokra s kisebb mennyiségekre is; egy vagy három évre is.

Az ajánlatok iventik gy. oromás okmány 6-lyvelgel ellátva és lepecsételve legkésőbb 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak igazgatósága anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál nyújtan-dók be.

Hánatpénzképen az ajánlott anyag egy évi értékének 5 százaléka legkésőbb 1903. évi november hó 28-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál toendők be.

A szállításra nézve mérvadók és kötelezők a 122291/90. sz. általános szállítási feltételek és az ajánlati felhívásban foglalt minőségi feltételek. A pályázati és szállításra vonatkozó egyéb részletes módok az ajánlati felhívásban foglaltaknak, mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, az illetékeseknél, valamint a kereskedelmi és iparkamaránál betekinthők.

Az anyag- és leltárbeszerzési szakosztály ezen ajánlati felhívást ingyen adja ki, esetleg postán is megküldi.

Budapest, 1903. évi október hó 17-én.

Az igazgatóság. (Utányomás nem díjaz.)

DÓCZI M. BUDAPEST.

Kerepesi-ut 10. SZ

bámulatos olcsó árak mellett kapható saját készítményű elegáns, csinos, tartós cipő és csizma.

Női cipő:
Sárga fűző v. cuogos 2.50, bagarabőről 3.20, gombos 3.40
Fekete zergo- v. borjúbőr, fűző v. cuogos 3.— gombos 3.30
Különlegesség, amerikai box fűző v. cuogos 3.50, gomb. 3.60
Tartós orosz v. szalontak fűző v. cuogos 3.50, gombos 3.60
Elnom francia sevrő fűző v. cuogos 4.20, gombos 4.50
Zergo v. lakk kivágott 1.50, keresztcsaltes 2.—, rogatta 2.50
Fosztó cuogos, bordó boritva 3.20, oroszalkál 3.40
10,000 gyermekcipő postából vagy borból 20—25 számig 1.—

Férfi cipő:
Sárga fűz. v. cuogos 3.—, bagarabőről 3.50, gombos 3.80
Lecnejabb orosz v. szalontak fűző v. cuogos 4.20, gombos 4.50
Újdonság, Derby-bakancs, box-, szalon v. oroszalkából — 4.80
Elegáns amerikai box-, fűző v. cuogos 4.—, gombos — 4.50
Feltűző elög. francia sevrő fűző v. cuogos 4.50, gombos 5.—
Borjúbőr sima 3.—, betetes 3.20, fűző 3.30, bakancs 3.50
Fosztó cipő, bőrről boritva 3.50, oroszalká 4.—, box szár. 4.50

Csizma:
Vízmentes bagarabőr 7.50, borjúbőről 8.50, víkesz. 10.—
Hullacsizma, alacsony bőrzöve 5.—, magas bőrzöve 7.—
Vadászcsizma halinál 9.—, vízmentes vadászcipő — 3.—
Fingcsizma, lakk v. bőrrézál, 8—10 sz-ig 2.50, 11—16-ig 2.50
Orosz galocsnál, férfi 1.80, női 1.30, borjúbőr gummit 1.10
20,000 pár női huzalcipő, nemex vagy borból 65 k-101 följebb.
Videki rendeléseket utánvétellel pontosan eszközlők.
Nem megfelelő kicserélek. 10 forintot felül bérmentve.
Új árjegyzék és csomagolás ingyen!

Huzás már november 16-án.

Jósziv sorsjegy

Főnyeremény 30.000 korona Évenként 2 huzás.

KAPHATÓ 36 havi részletfizetésre HAVIBEFIZETÉS

5 darabra 2 kor. 20 fill.
10 darabra 4 kor. 40 fill.

Már az első részlet beküldése és 35 fill. postadíj ellenében megküldöm a sorsjegyek sorszárt, és azonnali részletek 3 részlet nyugtázzák, tehát egy részlet ingyen nyugtázzák.

PLEISSIG SÁNDOR BANK HÁZ Budapest, Erzsébet-kört 2.

AZONNALI JÁTEKJOG.

A világhírű Schöberl-ágy.

Magyar szabadalom 30H. szám.

Minden háztartásban elegáns kis kanapé gyanánt szolgál és egy közmódulattal a legököltebb rugalmas matracoságyra változtatható át a legnehezebb és legnagyobb személyek számára is, emnélfogva minden jobb családnál kedvelt, sőt nélkülözhetetlen. 26 év óta sok ezer van használatban, mert a jó fevés a tudó szabad lélekzést előmozdítja.
A Schöberl-ágy ára a kivétel szerint 26, 36 ftt és feljebb. Szétküldés a világ minden részébe Schöberl Róbert udvari szállító, es. és kir. szab. gyára által Budapestben, Haris-bazar. Árjegyzék kívánat.
Gyűk a t. e. közönséget Schöberl-ágyunk értékelem udmozdított.

Smyrna utánzat szőnyeg ágyelő darabja	37 kfr	Vidékre széküldés. Árjegyzék t. kívánat a cég küld.	Selyem-glyh paplan bordó, sárga v. vil. kék színben.	2 98
R. R. schiffon uri gal- lér minden alakban.	10 kfr	Schrank Livó BUDAPEST, VI. ker. Hagymező-úton 6.	6 személy- ne damaszt- bédülés- terek Most!	1 89

Gyönyörű szép ékszerkülönlegességeket

gránát- és türkisz-árakban

ajánl:

Chruma Ferenc József
Első budapesti gránát-áru-üzlet, most csakis: IV., Ferenclak-tere 3.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Polgár Sándor

m. kir. seb. nyert orvos mű- és köztörzs.

BUDAPEST, VII., Erzsébet-kört 59.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányú orvos- sebészeti és betegápolási tárgyakban.
Saját gyártmányú, m. k. szabadalom. Polgár-féle **sérvkötő**, **haskötő**, **görcsér elleni gummiharisnya**, **orthopae-diai készülékek**, **műlábak és kezek stb.**
Valódi francia különlegességek F. Bergerand fil. párisi gyárából.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Penzió a zöld Tengerparton.

Téli és nyári üdülőhely **Zelenikában**, Cattaro mellett **Dél-Dalmáciában**. Vasuton Sarajevón, hajón Fiumén át érhető el.

Az éghajlat télen enyhébb mint Nizzában és Cannesban. Januárban virárganak a rózsák. Februárban érnek a narancsok és citromok. A fürdés októberben még javában folyik s igen kellemes, mert a víz sekély s a part homokos. Miután a telepet óriási erdőség veszi körül a levegő nyáron is üde és kellemes.

Teljes ellátás (penzió) egy napra 5 korona.

Fürdő ingyen.

Szabad vadászat és halászat.

Kifogástalan konyha és kiszolgálás.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a tulajdonos **Magyar Antal.**

Stollwerck Testvérek Csokoládé és Cacao

Elismert legkitünőbb honi gyártmány. Mindenütt kapható.

Gyárak: Csász, és kir. udvari szállítók. Köln, Pozsony, Berlin, London, New-York.

Valódi keleti SZŐNYEGEK

rendkívül nagy választékban, legolesőbb áron.

Továbbá minden egyébnemű szőnyegek, futószőnyegek, kokosz-futók, kokosz-lábtörlek, keret-átvetők, angora-kecskebőrök és erdélyi pokrócok.

Butorszövetek, legújabb styl szerint. Ágy-, asztal-, panel-, kocs- és utazótakarók, függönyök és portierek minden műfajban és árban

Papirkárpitok a legelegánsabb, valamint a legegyszerűbb kivitelben jutányos árak mellett.

HAAS FÜLÖP és FIAI

gyárosok, magy. kir. udvari szállítók,

Főüzlet: Budapest, V., Gizeffa-tér 1. Fióközlét: 'Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca és Újvilág-utca sarok. (Gentry-kaszinó palota.)

Meglátja,
 hogy igazunk van. Orosz arany és ezüstoladás: egyetlen forrás, ahol jutányosan lehet vásárolni. Műalkalmi vételek után szorozzuk be árakat és ezért abban a helyzetben vagyunk, hogy igen olcsón adhatjuk a ruvinknek és pedig: 12 személyre való komplett evőkeszlet 13 lator ezüstből 150 ftt. 8 személyre való 65 ftt és feljebb, 12 db 13 lator erős ezüst evőeszköz 8 ftt 25 kr. Továbbá dua választékban arany főt és női órák, láncok, gyémánt, brilliánt ékszerek és minden a szokásba vágó cikkkel. Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. Ékszerokat: esetleg részeltételtre is, de csak helyben adunk el.

Grünberger Armin Béla örökösei,
 IV. Váci-utca 30. L. em. 23. (Háris-bazár).
 Veszélyes és szerencsétlen aranyat és ékszerokat.

BUTOROK
 úgy készpénzért, mint részletfizetésre
 leggyeszzerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban
 Ethnrea és Fuchs testvérekénél,
BUDAPEST,
 VI, Teréz-körút 8.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sorsjegyirodám adta el
 a magy. kir. szab. osztálysorsjáték most lefolyt főhúzá-
 sában a 66.762. számú sorsjegyet, mely a legnagyobb
 főnyereményt

400.000 koronát nyerte meg. A szerencsés nyerőknek rögtön kifizettem a aradjuk eső nyereményösszeget.

Ugyancsak én adtam el az előző sorsjátékban a **48.893.** számú sorsjegyet, mely a **100.000** koronás főnyereményt nyerte meg; itt is rögtön kézbesíttem a szerencsés nyerőknek az őket megillető nyereményt.

A most következő XIII. sorsjátékhoz ajánlok eredeti sorsjegyeket szerencsés sorsjegyirodámából és pedig:

egészét	felet	negyedét	avolendót
12 kor.-ért	6 kor.-ért	3 kor.-ért	1.50 kor.-ért

és kérem a megbízásokat postautalvány vagy levelezőlap után.

DEMBINSKY B.
 Budapest, Teréz-körút 43/B. Földszint.

Magas jutalékkal felvételnek
 bármily állásu megbízható egyének budapesti bank-
 házban sorsjegyeknek részletfizetésre való eladá-
 sára, az 1886. évi XXXI. L-c. alapján. Tőke és koc-
 kázat nélkül némi szorgalommal könnyen elérhető
 havonta 300-500 korona kereset.
 Ajánlatok intézendők a „Szerencse Híradó”
 kiadóhivatalának, póstafoók 180, Budapest.

! AZ ELSŐ KÖTET !
! MEGJELENT !

A Magyar Birodalom
Története KÉT KÖTETBEN

IRTA
ACSÁDY
IGNÁCZ
 A M. TUD. AKADÉMIA
 LEVELEZŐ TAGJA.

Az összes lapok a legnagyobb elragad-
 tatás hangján nyilatkoztak arról az
 új Magyar Történetről, melyet iro-
 dalomunk nyereségének, történelem-tudo-
 mányunk büszkeségének mondanak. Meg-
 tanít bennünket ez a könyv sok olyan
 igazságra, melyeket eddigi történetírónk
 jórészt figyelmen kívül hagytak. Meg-
 tanít arra, hogy népünk minék közön-
 heti nyelvének, erős faji jellegének és
 nemzeti önállóságának ez even át, annyi
 nagy katasztrófa közben is egész a mai
 napig való fennmaradását és megerősö-
 dését. — Gyönyörűen írta Acády ezt a
 könyvet, szintizta magyarsággal, élvezte
 modorban, minden tudakosság nélkül.

A MAGYAR BIRODALOM TÖRTÉNETE
 remekül van illusztrálva. Sok száz szemből-
 szőbb kép díszíti a művet és sok színes
 mellette van benne, mint arczképek, régi
 iratok, történeti képek másolatai, stb.

A MAGYAR BIRODALOM TÖRTÉNETÉ-
 ről a kiadóhivatal bárkinek küld részletes
 ismertetést.

A MŰ II. KÖTETE MÁR
 SZINTÉN SAJTÓ ALATT
 VAN ÉS 1904 ELEJÉN
 MEJJELEN.

Az első kötet ára dísz-
 kötetben 18 korona.

*Megrendelhető írás vagy
 néveléses küldetés a
 kiadó Athenaeum irad.
 és nyomdai r.-társulatnál
 Budapestben, (Kerepesi-út
 54. sz.) és minden hazai
 könyvkereskedésben.*

Grand Prix. — Párisi világkiállítás 1900.

Kwizda Ferenc János
 es. és kir. oszt. magyar, román királyi és bolgár fejedelm.
 udvari szállító kerületi gyógyszerész, KORNEUBURG Bécs m.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor

Dietet. szer. lovak,
 szarvasmarhák és
 juvak részére
 1/2 doboz ára K. 1.40
 1/4 doboz ára K. —.70
 50 év óta a legelőbb is-
 tallóban használatban
 van étvágy-hiány s
 rossz emésztésnél, a
 tej juttatására és a to-
 henek fejlődőképessé-
 gének fokozására.

Kwizda korneuburgi marhatáppora csak a
 mellékelt védjeggyel valódi. Képes árjegyzék
 ingyen és bérmentve.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF, gyógyszerész,
 Király-utca 12. és Andrásy-ut 26.

Magyar Királyi Államvasutak. Igazgatóság.
 104048/1903. sz.

Hirdetmény.
 (Reexpeditionális kedvezmény a hajdúszoboszlói ter-
 mény- és áruaktár részére.)

A hajdúszoboszlói takarékpénztár által Hajdúszoboszlói
 létesített és Szoboszló állomástulakkal — vágányössze-
 köttetésben álló termény- és áruaktár címre teljes
 kocsirakományokban Szoboszló állomásra érkező és
 onnan tárolás, illetve tárházi kezelés után 12 hónap
 időtartamon belül ugyancsak az áruaktár címre alati-
 tovább szállítandó gabona-, hüvelyes-, olajmag-, olaj-
 pogács-, oajpogácsaliszt és orienyeni küldemények
 után, a m. kir. államvasutak helyi forgalmában azon
 viszonylatokat illetőleg, melyeknek forgalma a feun-
 álló irányítási szabályok szerint egyézen vagy rész-
 ben Szoboszlón át vezetettek, a reexpeditionális ked-
 vezmény alkalmazására nézve a díjszabás I. rész,
 általános határozmányok I. függelékében fennálló s
 illetve az 1899. évi január 1-től érvényes árbázi
 határozmányokban foglalt feltételek és módokozat be-
 tartása és 100 kgkint 3 fillérvény reexpeditionális ille-
 ték felszámítása mellett, f. é. november hó 15-től a
 visszavonásig terjedő időnyel, a reexpeditio kedvez-
 ményébe engedélyeztetett.
 Budapest, 1903. évi november hó 3-án.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

MEGNYILT Budapest, VI., Andrásy-ut 3. szám alatt
AZ IDEIGLENES KARÁCSONYI ALKALMI SZÖVETÁRUHÁZ.
 A legdivatosabb téli és nyári gyapjuszövetek, mindennemű téli és nyári mosóárak
csak rövid ideig példátlanul olcsón adatnak el.
 Nem a közönség becsalogatására hirdett nem létező olcsó árak, hanem valóságos még soha nem létezett jutányos vételek,
 miről a hölgyek a raktár vételkényszer nélkül való megtekintése vagy minták huzatala által (melyek a vidékre is ingyen és bérmentve küldetnek)
 meggyőződést szerzhetnek.

Forduljon
Sternberg
 bankházához
 Budapest,
 V., Nagykorona-utca 15.
 ha a november 19. és
 20-án megrendendő hu-
 zásához
 szerencseszámot
 kíván.
 1/1 12.—K, 1/3 6.—K,
 1/4 3.—K, 1/8 1.50 K.

FISCHER SIMON és TÁRSAI Magyarország legnagyobb selyemáruházában, Budapest, Bécsi-utca 7., Deák Ferenc-utca 12. sz. OCCASIO eladásra kerülnek selyem, bársony, plüss, függöny, paszomány és mindennemű női divatcikkek.

— Mindennemű maradványok bámulatos olcsó árakban. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

ÉN ZT

SORSJEGYEKRE értékpapirokra
vélki takarékpénztári részvényekre
(Visszatérítendő kölcsönökön is), bármily összegben igen olcsón ad
Kováry Armin bank- és váltóüzlete, osztályosaját. Felarúszó IV., Ferencok-lero 9. Gróf Czárky-palota

Kopasz voltam!

Néhány évvel ezelőt fejem kopasz volt. Apám és nagyapám is kopasz volt. Anyám haja már természeténél fogva nagyon vékony volt. Már-már belelődtem a váltohatatlanságba, hogy kopasz maradok, míg egy napon, utazásom közben a Svájcban, Epstein L. híres kémikus és fizikometikus ismerkedtem meg, ki beszélgetésünk folyamán azt kérdezte, hogy nem szeretnék-e szép, dús haját bírní. Természetesen igenül választottam. Erre ő elbeszélte, hogy először sokat foglalkozott a kémikával, különösen a haj betegségeivel. Szívesen nyomatkosabbra tenőd, átadott nékem egy levelet, "Sámsón" hajnövesztőt. E készítményt négy hétig használtam. Három hét múltán hajam kezdett megújulni és 40 nap múltán fejem teljesen me volt növe hajjal. Egy részt 2 ismerősömnek adtam; az egyiknek — egy hólyg — az eredmény teljesen kihalt már a haja. Az eredmény mindkét esetben megörög volt. Azóta arisztón a "Sámsón" kenőcsöt, melyet díreki a felhatalozott kapok. Abban a helyzetben vagyok, hogy hasonló példikkal mindkét nemű számára szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincs hozzá csillagok reklámforrás. A hajjal kiváló tipálás mellett azon előnyövel bír, hogy a haj növést és megtartást előmozdítja. — Szavatók, hogy a bőre semmire sem alkalmas anyagot nem tartalmaz. Hogy a szer realitását mindenki meggyőződéssé, kivevára próbádoboz ingyen küldetik. Azután, ha azt látja, hogy haja nem lesz, rendeljen nagyobb mennyiségűt, még pedig 1 doboz 6 K., 3 doboz 12 K., 6 doboz 20 K. — Kapható Ausztria-Magyarország főréselátásni!

D. SCHÖN

Wien, VI., Gumpendorferstrasse 35.

Próba ingyen!
Értéktelen utánzatoktól óvakodjunk!
Tessék címreze ügyelni!

KÖLTŐZKÖDÉSEKET
vesszen és hajón, az ártások és csomagolás megtérítésé-
vel, előford az olcsóbbak
Szabadalmazott Butorkocsival
Caro és Jellinek szállító,
Budapest, V., Arany János-sz. 34.

„The Gresham“
életbiztosító-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6
a társaság saját palotájában.
A társaság vagyona 1902. decem-
ber 31-én ... kor. 198,863.596.88
Évi bevétel biztosítások és kamat-
ból 1902. évi december 31-én ... 31,489.033.74
Kifizetések, biztosítási és járadéki
szerződések, valamint visszvá-
sárlások stb. után a társaság
fennállása óta (1848) ... 448,478.190.91
Az 1902. évben a társaság 4748
kötvényt állított ki ... 43,059.529.29
összeg értékekben. — Prospektusokkal és díjtábla-
zatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket ki-
állít, továbbá ajánlatokkal, díjmentesen szolgál a
magyarországi- és a kelet főljka Budapestben, vala-
mint ennek ügynekei a fiók minden nagyobb váro-
sában.

A legjobb
kályhakat és kéményeket
szállítja
H. HEIM csász. és királyi
— udv. szállító —
Budapest, Thonet-udvar.
Különlegességek családi házak, iskolák,
kaszárnyák, irodák stb. részére.
0.000-nél több használatban.
MEIDINGER-OFEN
H. HEIM
Valóságos kovácsiparral. Prospektusok
és árajánlatok ingyen és bérmentve.
Valóságos kovács a gyárban vagy
a fiókokban: Wien, Gymnasiumstrasse
56/58., Wien, I., Kolthmarkt 7., Prag,
Hyberbergasse 7.

Férflak ingyen kapnak
egy legújabb találmányu gyógyszer, melyvel az e
gyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki ezíránt
ír, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyv,
vel postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos
csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg:
fiataikori kihágások miatt nemi betegségeikben,
syphilis és elgyengült férflerőben szenvedtek. E
céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy cso-
mag gyógyszer felvilágosító könyvvel együtt ingyen
küldeni. E házisszerrel a baj okahaza gyógyítható és
mindenki, a ki fiatalkori kihágások miatt nemi be-
betegségeiben, szellemi gyengeségben vagy krónikus
bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen
gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt
szükségelnek, és csodálatosan gyógyítja az évek
óta tartó betegségeket. Orvok és fiatalok írhatnak
a "State Medical Institut"-nak alantí címen, hónont
nekik a csomag haladéktalanul megküldetik. Az
intézet elősorban azokat akarja megmenteni, kik
kezelés miatt otthonukra nem hagyhatják el. A
próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen
lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni.
Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a
gyógyszerért hátrónét is magyarul, mire neki
diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény kül-
ditek felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonban. A
küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tar-
talmát semki sem gyanítja. A levelek következésképp
ezmendezk: State Medical Institute, 9, Electrom
Building, Fort Wayne, Ind., Amerika és minden
levél bérmentesítendő.

REPARATOR.
Nagy ügy 2 korona. Kis ügy 1 korona.
Korona-Gyógyászati Társaság.
Budapest, VII., Kávéház.
Kapitány a gyógy-
szertárakban.

!! Jó és olcsó !!

1 drb Ang-schiff	84 cm. széles, 20-m. hosszú	5 kor.
1 " " " "	90 " " " "	12 "
1 " " " "	100 " " " "	18 "
1 " " " "	110 " " " "	24 "
1 " " " "	120 " " " "	30 "

Louisiana szövet
Egy, fehér fohérművén váson, majdnem hihetetlen erősségű,
mindenfél fohérmű készítéséhez legjobban használható.
1 tuat törökös, 500, 40 + 100 cm. nagy ... 3-10 kor.
1 leg. kesz. szövet ... 48 cm. nagy ... 2-10 kor.
1 drb. dírtas, szines ágytréző rojtokkal ... 200-250 " "
Dírtas mosható ruh-b-rejektek. zeír, gradi, agy-
és asztalmenték, csak a legjobb minőségben, nagyon ol-
csón szállít.
Leinenfabrik JOSEF KRAUS, Nachold, Böhlen.
Minták ingyen.

Biztos gyógyulást keresőknek
kik bármily
nemi betegségben szenvednek
mint húgycső és hólyagbajok, húgyveszékletek, vizelet
zavarok, éjjeli magömlések, sebek és bujakorok bántalmak
(epyllis), az erőteljes utóhátszéklet feloldó idegbajok,
Korai förtőző elgyengülés, bármily bőrbetegségek
stb. nőknél felelőtlenség, mely bajok alapos, gyors és
gyökeres gyógyítására, szigorúan tudomá-
nyos és lelkiismeretes gyógymóddal fogva
legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
v. cs. és kir. osztály főorvos orvasság hírv és leg-
régibb 30 éve fennálló rendelés-üzlet
Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.,
Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült húgycső
és hólyagbajok vizsgálata villamos húgycsőtükrözéssel
Vidéki levelekre kimerítő válasz és szakorvosi taná-
csot nyerneik, gyógyszerrekl. gondoskova lesz. Titok-
tartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

GAEDICKE
szerencséseje
eddigelé még utolérhetetlenül áll!
Rövid időn belül nálam a következő
főnyereményeket nyerték:

602000	kor.	62551	számra
400000	"	11119	"
400000	"	28916	"
400000	"	33464	"
100000	"	42758	"
100000	"	49878	"
100000	"	87991	"
70000	"	60912	"
60000	"	17357	"
60000	"	78868	"
60000	"	82528	"
60000	"	97268	"

Hivatkozva eme óriási eredményre, ajánlok a
XIII. magyar kir. szab. osztályosorsjáték
november 19-én és 20-án
megtartandó elsőosztályu húzásához
Egész Fél Negyed Nyolcadorsorsjegyet
12.-6.-3.-1.50 kor.-ért.

GAEDICKE A.
Budapest, Kossuth Lajos-utca II. sz.
Fiók: Erzsébet-körut 14. szám.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Nyílt levél!

Tudomásukra hozom, hogy megjelent kivétel és több
száz eredeti fényképpel ellátott nagy arányú, melyet
mindenkinél, ki címet velem közli, világhírű találmányommal, a GÜZI-
kenőcsöt együtt ingyen a GÜZI-kenőcsöt, az agy-
és bérmentve küldöm.

amely a bérmentve megújítja és így minden nálam
visszért a bérmentve megújítja és így minden nálam
cipőért 1 évi írásbeli jótállást vállalok, ha a
kenőcsöt bekent. Mindenki, ki cipőszükségletét nálam
szerezni be, egy tégely GÜZI-kenőcsöt és egy
pár elegáns cipőt ajándékozok ingyen.
Minden vidéki rendelést teljesen portómentesen
szállítok és csupán 20 krajcárt számítok fel. Nem
megelőző cipőket haladéktalanul visszavezek és a
pénzt minden levőre nékbel visszaküldöm. Mérték-
nek legpontosabb, ha harisnyában egy papírrapra állva, a lábaltal kör-
vonatit lerajzoljuk.

Férfi sima vizes cipő 3.-	Női, erős, zörgő fűzős, vagy cugos ...	3.-
Cavallér, elegáns, víz fűző-cipő 3.50	Valódi sovó fűzős vagy gombos cipő	3.90
Felfűző slóg, box fut. v. baleset cipő	4.-	Oroszlák fűzős vagy cugos cipő, bőr	3.50
Elegáns szaloncipő, fűzős vagy cugos	4.-	vagy postósizárral	3.50
Oroszlák, fűzős vagy cugos-cipő	4.-	Gyermekcipő, erős zörgőből 3 óvig	1.-
Bagdási-csizma, egy darabot halálhólyaggal	1.-, 7 óvig 1.70 és 12 óvig	2.-
vizmentesítő, erős, gazdaságos részére	7.50	Gyermekcsizma vizes 7 é. 2-10, 12 é.	2.50

Mértékvetell
utasítás

AGULÁR IGNACZ
BUDAPEST,
Fő-üzlet:
Kerepesi-ut 30f.
Fióküzlet:
VI., Király-utca 6.

Asztmában, gégekatarrhusban, tüdővérzésben, tüdővészben, gyomorhajban

szenvédők szakítsanak maguknak időt alábbi gyógytudósításokat megvizsgálni. Ez csak **elenyésző csekély része** a folyton beérkezőknek. Minden megjegyzés nélkül közöljük őket, mert meggyőződésünk az, hogy a szenvédő közönség teljesen képes arra, hogy magának ítéletet alkosson. A levélkivonatok, csekély stilisztikai változtatások eltekintve, szövegintézkedések; elhagyunk belőlük hálynyilatkozatokat és a megelőző eredménytelen gyógykezelés bírálatát. Az eredeti levelek megtekinthetők és **határozottan kérjük**, hogy ezt lehető széles körben meg is tegyék. **A hatóság részéről ez meg is történt.** Eltérés a valóságtól, akár a bevezető szavakban, akár pedig az elért gyógyeredményekben, súlyos büntetést vonna maga után. — Hogy a laikusoknak is lehetővé tétessék, a betegség kitérését be nem várni, hanem **már egyetlen** tünet felbukkanásánál is idejekorán segély után nézni, itt közlünk egynehány leggyakrabban előforduló.

tünetet: köhögés, gyakran hányási ingerrel. — szívós nyálkázás, — szurás a mellben és hátban, — nyomás a váll-lapockákon, izzadás éjjel, — rendszerint hideg kezek és lábak, — nehéz légzés, — a légzést később hallható sípoló vagy hörgő zaj kíséri, — vérköpés, gyakran heves, szabálytalan szívverés, erős agyalý-érzéssel összekötve, — hiányos alvás, — rossz emésztés.

A gyógyítás bevezetésére szükséges a baj pontos leírása, a foglalkozás megjelölése és hogy vajjon a lábak hidegek-e. Cim: **Gyógyintézet „Spiro spero“, Dresden-Niederlössnitz, Schulstrasse 20K.**

25 éves gégehurut. Életem 18. évében felhevült állapotban hideg viz itala által elvesztettem egészségemet. Heves köhögés állt be, a járás nehezemre esett, meilszorulás és légzési nehézség folytán. Ez állapot később megszűnt, 1 év múlva ismét beállott, különösen nagy hőségben és őszzel erős ködnél. Ez állapot egyre rosszabbodott, gyakran azt hittem, megfúlok. Az orvosok csak enyhítették bajomat. A heves köhögés és lélegzésért való küzdelem annyira kimerített, hogy csak ülő helyzetben szerezhettem meg éjjeli nyugalmat. Rohaimaim legutóbb hetenkint ismétlődtek, köhögésben, a légszembem való fűtőlésben, hörgősben, szívdobogásban megnyilatkozva, nem fekettem egyik oldalamon sem, hanyatt sem, mindig fülöm között 4-5 napig tartott ez így csak 2-3 napot pihenhettem, akkor újra elkezdődött. Az orvosok már lemondtak gyógyításomról, csak enyhülésről beszéltek már. Utóbb már az orvos azt mondta, hogy idült gégehurutom van, mely ki nem írható. Ekkor már szinte várt voltam, olvastam a hirlapokban a „Spiro spero“ gyógyintézet hirdetését, felbátorodtam, az intézethez fordultam. Gyógykezelésem levél útján kezdődött. Kezdetben mintha bajom súlyosbodott volna, de bátorított, hogy felgyógyultak már páciensek, folytattam hát a gyógykezelést s 3 hét múlva örömmre javulást éreztem. Gyógyulásom gyorsan folyt, mihamar elbagyhattam az ágyat, 2 hó múlva hivatalomnak élhettem s ma sincs semmi nyoma régi bajomnak. Hálámat nem róhatom le máséknál, mint hogy az áldados intézetet mindenkinek melegen ajánlom.

Tisztelettel
Deisl Antal, Steyr (Felső-Ausztria). Duckerstr. 17.

Asztma. Minden előzetes tünet nélkül egy reggel a légszembem hörgést éreztem. Köhéssel együtt elkezdtem megszűntetni, de haszalat. Majd lélegzési zavarok is járultak e bajomhoz, mely napról-napra súlyosbodott. Nem dolgozhattam, nem is fekettem, egyre fülöm kellett éjjel-nappal. Már életemet is meguntam, mindenütt kerestem gyógyulást, rá is bukkantam hoimi asztmaporra, amely valamiképp enyhített, de gyógyulásról szó se volt. 2 évig használtam s vagy 70 márkát költöttem rá. Ekkor ajánlották a „Spiro spero“ gyógyintézetet. Gondoltam azt is megpróbálom. A kapott utasításokat híven követtem s a kezelés fényesen bevált. Isten után ez intézetnek köszönhetem életkedvem, nyugalmaimat. Nem is mulasztatom el, hogy ez intézetet minden szenvédőnek a legmelegebben ne ajánlam.

Tisztelettel
Wagner Xaver Ferenc, Haunstetten (Bajorország).
Ez aláírás hitelességét bizonyítja
Haunstetter (Bajorország). P. H. Hüber polgármester.

Tüdőhurut. Két éve tüdőhurutban megbetegedtem. Orvosi ajánlatra mindenfélét bevettam, de haszalat. Ez év februárjáig viseltem bajomat megadással. Ekkor olvastam a Spiro spero intézet hirdetését. Hozzá fordultam, 3 nap múlva gyógyutasítását kaptam tőle, melynek betartása mellett állapotom javult és mihamar gyökeresen kigyógyultam. Mindenkinék igen ajánlhatom ez intézetet, melynél a költségek is mérsékeltek.

Tisztelettel
Kraizer Emma, szerelőné. Ingolstadt Münzbergstr. 7.

Tüdővész, Tüdővérzés. 1890-ben túlfeszített munka tüdőhurutot okozott, melyből orvosi kezelés kigyógyított. Munkánkam ujalogos felvétele megújította e bajt 1901-ben, vért kezdtem hányni s bajom igen komolyra vált. Az újságok révén hirt vettem a Spiro spero intézetet. Hozzá fordultam, utasításait követtem s meggyógyultam, a betegségnek csirája is kivészett. Vegyék érte hálás köszönetemet.

Huxbaum János, Haselbach Stockeraumell. Alsó-Ausztria.
E kijelentés hitelességét bizonyítja a közs. előjáróság.
Haselbach 1902. VIII. 17.
Kronberger közs. előjáró.

Gyomor- és bélhaj. Örök lekötöztette vagyok a Spiro spero gyógyintézetnek 18 évig szenvedtem emésztési zavarokban, étvágytalanságban, soha se volt rendes székom, nem aludtam jól, lábam néha annyira kimerült, hogy mozdulni se tudtam. Félélőket, téstát nem ehettem, fordultam orvosokhoz, nem használt. Figyelmeztettek végre a Spiro spero gyógyintézetre, álvetttem magam az ő kezelésének s a siker mihamar jelentkezett. Megjött az étvágyam, rendes lett a székom, jól aludtam, jól emésztettem s 4 hónapi kezelés után nem volt semmi bajom. 70 éves vagyok s a legjobb egészségnek örömelek. S ezt tisztán az intézetnek köszönhetem. Vegyék ezért is, az oicsó kezelésért is köszönetemet. Az intézetet mindenkinek igen ajánlhatom.

Tisztelettel
Horn Teréz, magánzófé Wien, XVI. Stillfriedplatz 5.

A gyógykezelés levél útján és a foglalkozás minden megakasztása nélkül folytatható. Levelezés csak német nyelven.

Leitersdorfer D. és fia
csász. és kir. udvari szállítók, férfszabók.

Budapest, Koronaherceg-utca 6. sz.

Kész férfiruhák
Elegáns kivitel
Jutányos árak.

Alapítottatt 1861-ben.

Külön osztály méret utáni rendeléseknek, angol és skótszöv. különlegességek.

Elismert művészies szabás
Nagy szövet raktár.
Méterenkinti eladás.

Vasárnap egész nap nyitva.
Elismert kiváló jó minőségű
saját készítményű férfiruha.
LUKÁCS GYULA férfszabó, BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos-utca 18. (az Udvari-kávéház mellett).
Dus választék fiú- és gyermekruhákban. A szabott ár minden darabon látható.

Mértékszerint megrendelőkre csakik kiváló jó minőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontos n és lekülsmeretesen eszközöltetnek.

HOLLANDI
életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Liffrente)
BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut, (A nemzeti színház bérházában).
Igazgató: **TOLNAY LAJOS,** Vezérlik: **STIGNITZ IMRE.**

1902. év végéig **250 millió korona** biztosítás kötöttet

A társaság mindenemü biztosított előgád, melynek alapját az emboti árt képezi, a megtakarítását, túléles és halál-ostrore szóló, valamint öregegy nyugdíjbiztosítás, azonnali kifizetés és elhalálozástól függő kifizetés, kifizetés a gyermekek részére stb. Bővebb felvilágosítással szolgál a Magyarországi vezérkönyvtárolás Budapeston, valamint a vidéki képviselők.

Referenciálat a Magyar Államkassza hitelbank ad.

Kivonat a díjtáblázatokból											
A tőke elhalálozás alkalmával fizetendő						A tőke 20 év után vagy időelőtt elhalálozás alkalmával azonnal fizetendő					
Díjtétel 100 korona után											
Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.60	25	4.11	34	4.22
43	4.56	26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12
35	4.24	44	4.61	27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12
27	4.27	45	4.67	28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37
28	4.30	46	4.76	29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64
29	4.34	47	4.84	30	2.03	39	2.72	48	3.81	57	5.93
30	4.38	48	4.99	31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24
31	4.40	49	5.02	32	2.16	41	2.94	50	4.20	59	6.57
32	4.41	50	5.10	33	2.23	42	3.04	51	4.43	60	6.97
33	4.42	51	5.18	34	2.30	43	3.14	52	4.60	61	7.40

AZ. ANGOLKIRÁLY 1902
IV. Károly 16. Kerület

Legnagyobb férfi, fiú- és gyermekruha áruház.

Telkábbát 12.- frttól feljebb.
Óltöny 14.-
Szórmekábbát 14.-
Külön mértékosztály!
KLEIN és SCHWARZ, férfszabók.

Arany elektro-lemez órák.

Csak 16 kor.

Kinek pontosan járó órája van szükség, bizonylanom rendeljen meg egy valódi arany órákat, melynek az aranyplaque remonitór órák, mely a legnagyobb díjjal lett kitüntetve. Ezek az órák pontosságuk miatt bírnak, pontosan vannak szabályozva és kiegészítve és minden óráért 3 évi iradábeli jótállást vállalunk. A 10k, melynek ártom fedele van, igazodóles (Savonette) gyöngyörlen vannak kállítva, fémman gallolehorova vagy vörö, minden sáma fazon és az újonnan állóáll, teljesen változatlan amerikai goldin-fém-ből vannak készíttetve és azonnal még villamos uton 14 karátos aranylemezrel vannak bevonva, ugy, hogy a különböző órák. Az órák épp olyanok, mint az anyagból valók a egyedül ezek pótolják a valódi aranyórákat a mindenk megártják értéket. Hogy ezeket az órákat általában ismertté tegyék, az ár 16k, valamint költség részére csak 16 koronában állapítottuk meg, postae és vámtámogatson (előbb 35 kor.). Minden órához mérők külön jár. — Igen elegáns modern láné urak vagy hölgyeknek (nyakláncra is) 5, 8 és 12 kor. Minden arany lemez órák szívesen vesznek vissza, tehát nincs kockázat. Célunk jó híre, valamint a naponként érkező órákért és utárendeles igazolják állítunk valódiakat. Utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése ellenében küldik. Megrendelésre a törv. b. közzé küldendők.

M. FEITH, Wien, VII. Mariahilferstrasse 38., a Chronos svájci órágyár raktára.

IGÉRVÉNYEK

a f. hó 15-iki húzásokhoz

1 díjkölcsön-igérvény, főnyer. 300.000 K., ár 15.- K.
1/2 díjkölcsön-igérvény, főnyer. 150.000 „ „ ár 8.50 „
1 jelzálog-igérvény, főnyer. 70.000 „ „ ár 4.- „
1 földtel-igérvény, főnyer. 90.000 „ „ ár 4.- „
kapható az összeg előleges beküldése ellenében

Beifeld József Bankházában Budapest, Károly-körút 1.
Próbáljon egyszer szerencsét: osztálysorsjegyeket!
Nálunk nyertek az utolsó sorsjáték legnagyobb nyereményét!

602.000 koronát.

Sorsjegyek a november 19-iki húzásokhoz:
1/8 1.50 kor., 1/4 3 kor., 1/2 6 kor., 3/4 12 kor.-ért. kaphatók.

A török sorsjegyek lebélyegzése.

November 10-iktől kezdve a török sorsjegyeket le kell bélyegzetni és minden sorsjegy után az összes szelvények levonása mellett 2 frankot fizetnek ki.

Az ezen célból szelvényes teendőket **jutalék felszámítás nélkül** — elvállalom, mely célból kérem a sorsjegyek szives beküldését. E sorsjegyeket egyttal az összes eddigi húzásokban utánanézem.

Fuchs H. váltóháza, Bpest, IV., Keeskeméti-u. 1.